

DEPARTAMENTO DE DEBUXO

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CURSO 2021/2022

IES SAN TOMÉ DE FREIXEIRO

Departamento de Educación Plástica, Visual e Audiovisual do IESSan Tomé de Freixeiro

CURSO 2021/2022

Composición do Departamento

Eloísa Miguez de León: Xefa do Departamento

Ignacio Ruíz Moreno: Profesor do Departamento

Introducción

O acceso ao mundo das imaxes, as súas posibilidades de manipulación a través de medios informáticos cada día máis globalizados, a facilidade na creación de novas formas, a popularización de novos instrumentos para a creación artística como son o ordenador, a fotografía digital, a cámara de vídeo, etc., fai que tanto os obxectivos e os contidos como tamén a metodoloxía de traballosexan susceptibles de cambios continuos.

A Educación plástica e visual ten como finalidade desenvolver no alumnado capacidades perceptivas, expresivas e estéticas a partir do coñecemento teórico e práctico das linguaxes visuales para comprender a realidade, cada vez máis configurada como un mundo de imaxes e obxectos que se perciben a través de estímulos sensoriais de carácter visual e táctil. Aomesmo tempo, busca potenciar o desenvolvemento da imaxinación, a creatividade e a intelixencia emocional, favorecer o razonamiento crítico ante a realidade plástica, visual e social, dotar das destrezas necesarias para usar os elementos plásticos como recursos expresivos e predisponer ao alumnado para o goce da contorna natural, social e cultural.

Como calqueraoutrolinguaxe, a linguaxe plástica-visual necesita de dousniveis interrelacionados de comunicación: saber ver para comprender e saber facer para expresarse. Todo iso coa finalidade de comunicarse, producir, crear e coñecermellor a realidade e a un mesmo para transformala e transformarse, en definitiva: para humanizar a realidade e ao propio ser humano como eixe central da mesma.

Saber ver para comprender implica a necesidade de educar na percepción, supón ser capaz de avaliar a información visual que se recibe baseándose nunha comprensión estética que permita chegar a conclusiónspersoais de aceptación ourexeitamento segundo a propia escala de valores e, ademais, poder emocionarse a través da inmediatez da percepción sensorial para analizar despois a realidade, tanto natural como social, de xeitoobxectivo, razoada e crítica.

Saber facer para expresarse necesita do saber anterior e pretende que o alumnado desenvolvaunhaactitude de indagación, produción e creación. Han de ser capaces de realizar representaciónsobxectivas e subjetivas mediante unscoñecementos imprescindibles, tanto conceptuais como procedimentales, que lles permitan expresarse e desenvolver o propio potencial creativo.

O cuarto curso concíbese de forma máis especializada, tomando como punto de partida os procesos comúns da creación artística para desenvolver en contidos diferenciados algúns dos principais procesos de creación: a expresión plástica e visual, as artes gráficas e o deseño, a imaxe e son e a descriciónobxectiva de formas.

Os contidosconceptuais, procedimentales e actitudinales, preséntanse integrados nas distintas unidades, aínda que dando prioridade a unsououtros segundo o seu nivel de complexidade e o obxectivo prefijado, enfatizando, na medida do posible, o enfoque lúdico, experimental e creativo.

A natureza da materia permite establecer unhacontinuidade no tratamento dos contidosao longo de toda a etapa, de forma que o alumno poida relacionar e progresar, retomando cada novo proceso alíonde se quedou anteriormente, e alcanzar progresivamente maioresniveis de complexidade.

Os contidos son fundamentalmente conceptuais. No entanto, ao ser unha asignatura procedimental, o desenvolvemento e aprendizaxedestes conceptos farase a través dos procedementos (instrumentación e técnicas).

O currículo posibilita que a aprendizaxe da produción, deseño e creación de imaxes, obxectosoufeitos a través de códigos visuales, artísticos e técnicos poida concretarse en propostas diversas de descrición e representación gráfico-plástica, de expresión subjetiva, de composición visual, de

transferencia de linguaxes, ou de transformación de imaxes. Posibilita tamén a súa posta en práctica tanto con medios gráfico-plásticos tradicionais e actuais como a través de tecnoloxías digitais, que abran vías de experimentación de novas formas de expresión e creación.

Os traballos prácticos poderanse realizar de forma individual ou en grupo, dos que se obterán distintas solucións en función do nivel de aprendizaxe. Os traballos revisaranse durante a súa elaboración, estimulando e resolvendo os problemas que vaianxurdindo, para poder finalizar cunha posta en común.

Finalmente, o desenvolvemento dos contidos da materia, nas súas dúas liñas do saber ver para comprender e do saber facer para expresarse, non ten como obxectivo final a formación de artistas, pero si que contribuirá ao desenvolvemento das capacidades dos alumnos que lles permitan unha formación de base dentro do campo da expresión plástica.

Legislación para o curso 2021/2022

Lei Orgánica 2/2006, do 3 de maio, de Educación (LOE), modificada parcialmente pola Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa (LOMCE)

Lei Orgánica 8/2013, do 9 de decembro, para a mellora da calidade educativa.

Real Decreto 1105/2014, do 26 de decembro, polo que se establece o currículo básico para ESO e Bacharelato.

Orde ECD/65/2'15, do 21 de xaneiro, pola que se describen as relacións entre as competencias, os contidos e os criterios de avaliación da educación primaria, a educación secundaria obrigatoria e o bacharelato (BOE do 29)

Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG do 29).

Orde do 15 de xullo de 2015 pola que se establece a relación de materias de libre configuración autonómica de elección para os centros docentes nas etapas de educación secundaria obrigatoria e bacharelato e se regula o seu currículo e a súa oferta (DOG do 21).

Resolución do 27 de xullo de 2015, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, pola que se ditan instrucións no curso académico 2015/2016 para a implantación do currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia.

Instrucións do 30 de xullo de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa, en relación ás medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021, nos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia nos que se imparten as ensinanzas da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato.

Programación Didáctica de E. Plástica, Visual e Audiovisual 1ºESO

CURSO 2021/2022

INDICE

1. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA -----	4
2. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES -----	5
3. TEMPORALIZACIÓN / SECUENCIACIÓN -----	18
4. METODOLOXÍA -----	18
5. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	20
6. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	20
7. MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS -----	23

1. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA

A educación secundaria obligatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

1. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres.
4. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
5. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, si houbera, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.
9. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
10. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
11. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
12. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

2 .RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES

UNIDADE 1.A linguaxe visual OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacíficamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

Enfoque da unidade. Os alumnos deben comprender e saber expresar que é a comunicación visual; valorando a comunicación por medio da imaxe; deben expoñer con claridade que é a linguaxe visual, para que se utiliza, que elementos interveñen na comunicación visual e quen pode expresarse mediante a linguaxe visual. Os alumnos deben comprender, expresar e aprender a utilizar a imaxe e as súas calidades expresivas; establecer con claridade o concepto de imaxe e o seu significado; o xeito de percibir as imaxes; que significa entender unha imaxe. Deben coñecer e aprender a utilizar correctamente os medios clásicos de creación de imaxes sobre o plano e os medios clásicos con volumes, así como o uso de medios de creación de imaxes de aparición recente con ferramentas dixitais.

CONTIDOS		CRITERIOS DE EVALUACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - A comunicación visual; a imaxe; a linguaxe visual; elementos da comunicación visual. - A imaxe e as súas calidades expresivas; a percepción das imaxes. - Os medios de creación de imaxes; medios clásicos sobre o plano; medios clásicos con volumes; medios de creación de imaxes de aparición recente. - A linguaxe narrativo nas artes plásticas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe. B1-3. Expressar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros). B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - A imaxe e as súas calidades expresivas; a percepción das imaxes. - Análise de elementos que interveñen nun acto de comunicación 	<ul style="list-style-type: none"> B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación. B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación.

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	B1-1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrita imaxes e producións grafico-plásticas propias e alleas	- Identifica e analiza os elementos que configuran as imaxes como parte da linguaxe visual, valorando a importancia do punto e o plano e expoñendo as súas opinións de xeito oral e escrita	CL CMCT AA CSC
B1-3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros.	B1-3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristeza, etc.) utilizando distintos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores?).	- Describe as emocións que lle transmiten as imaxes, relacionándoo uso de elementos configurativos e cos recursos gráficos; aprende a utilizar estes recursos. - Deduce a finalidade das imaxes.	CL CMCT AA CSC CEC
B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	B1-8.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito axustándose aos obxectivos finais.	- Coñece, interpreta e aprende a crear imaxes mediante a aplicación de procesos de artes plásticas e deseño, como o collage.	CL AA CSC CEC
	B1-8.2. Coñece e aplica métodos creativos para a elaboración de deseño gráfico, deseños de produto, moda e as súas múltiples aplicacións.	- Expresa semellanzas e diferenzas entre imaxes que corresponden a arquivos informáticos e as que non o son; entre unha imaxe con volume e a fotografía da mesma imaxe; entre o debuxo e a pintura realizados por medios tradicionais e os que se realizan por medios informáticos, etc. - Aprende a aplicar as técnicas artísticas adecuadas para conseguir obxectivos concretos	CL CMCT CD AA CSC CEC
B1-11. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas grafico-plásticas	B1-11.1. Utiliza con propiedade as técnicas grafico plásticas	Elabora imáxenes combinando técnicas e materiais	CMCT AA

secas, húmidas e mixtas. A témpora, os lápices de grafito e de cor. O collage.	coñecidas aplicándoas de forma adecuada a obxectivo da actividade.		IE CEC
--	--	--	-----------

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.	B2-6.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os elementos da mesma.	- Analiza imaxes e describe os elementos das mesmas.	CL AA CEC
	B2-6.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuales utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	? Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuales utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	CL CD AA IE CEC
B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.	B2-7.2. Realiza fotografías con distintos encadres e puntos de vista aplicando diferentes leis compositivas.	? Realiza fotografías cambiando o punto de vista.	CMCT AA
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.	? Identifica e analiza os elementos da linguaxe visual en distintos actos de comunicación visual.	CMCT AA CSC
B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación.	B2-11.2. Distingue a función ou funcións que predominan en diferentes mensaxes visuales e audiovisuales.	? Explica a finalidade de diferentes imaxes. ? Transforma a finalidade de diferentes imaxes.	CL CMCT AA CEC

UNIDADE 2. A exploración visual do entorno

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTENIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTENIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTENIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - A exploración visual da contorna. - A cor nos elementos da contorna. - A relación entre cores. - Recoñecemento do valor da cor en publicidade. - Elaboración de escalas cromáticas e creación de composicións con harmonía cromática. - As texturas; diferenciación e funcións das diferentes texturas; análise e de texturas en obras tridimensionales. - A percepción das formas; tipos de formas; medios para a creación de formas; identificación das calidades das formas. - A dimensión, a proporción e a posición; as relacións de tamaño e proporción e de posición e situación. - Identificación das transformacións nas formas da contorna. - A composición no plano e a composición con volume. - Os elementos plásticos dunha obra arquitectónica. 	<p>B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.</p> <p>B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.</p> <p>B1-5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.</p> <p>B1-7. Diferenciar as texturas naturais, artificiais, táctiles e visuales e valorar a súa capacidade expresiva.</p> <p>B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño</p>
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - A imaxe e as súas calidades expresivas. - Análise dos elementos de actos comunicativos. 	<p>B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.</p> <p>B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.</p>

		B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación
--	--	---

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	B1-1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrita imaxes e producións gráfico-plásticas propias e alleas	- Identifica e analiza os elementos que configuran as imaxes como parte da linguaxe visual, valorando a importancia do punto e o plano e expoñendo as súas opinións de xeito oral e escrita	CL CMCT AA CSC
B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas. .	B1-4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e gráficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.	- Identifica transformacións nas formas tridimensionais da contorna. - Analiza as formas que se observan nas imaxes e as relacións de dimensión, proporción, posición e situación que existen entre elas.	CL CMCT AA CSC CEC
B1-5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.	B1-5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias estudando a síntese aditiva e sustractiva e as cores complementarios.	- Elabora escalas monocromáticas epolicromáticas. - Crea composicións con harmonía cromática.	CL AA CSC CEC
B1-7. Diferenciar as texturas naturais, artificiais, táctiles e visuales e valorar a súa capacidade expresiva	B1-7.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuales mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	- Analiza texturas en obras tridimensionais.	CL CMCT CD AA CSC CEC
B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	B1-8.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito	- Crea composicións con harmonía cromática.	CMCT AA

	axustándose aos obxectivos finais.		IE CEC
--	------------------------------------	--	-----------

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.	B2-6.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os elementos da mesma.	- Analiza imaxes e describe os elementos das mesmas.	CL AA CEC
	B2-6.2. Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuales utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	- Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuales utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado.	CL CD AA IE CEC
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.	- Identifica e analiza os elementos da linguaxe visual nunha composición no plano e outra con volumen	CL CD AA IE CEC
B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación.	B2-11.1. Distingue a función ou funcións que predominan en diferentes mensaxes visuales e audiovisuales.	- Recoñece o valor da cor na publicidade	CL CMCT AA CEC

UNIDADE 3. A linguaxe do debuxo técnico

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - A linguaxe do debuxo técnico. - Elementos da linguaxe do debuxo técnico. - Trazados geométricos básicos con escuadra cartabón: ángulos, paralelas, perpendiculares. - Trazados geométricos básicos con compás: mediatriz, bisectriz, perpendicular, paralela, ángulos de 90° e 45°, e de 60° e 30°. - Trazados instrumentales: división dun segmento en partes iguais, división dunha circunferencia en partes iguais, determinación do centro dunha circunferencia. - Debuxo de polígonos exentos: triángulos e cadrados. - Debuxo de polígonos inscritos nunha circunferencia: hexágono, triángulo equilátero, cadrado e octógono. - Recoñecemento de elementos geométricos na contorna. - Utilización de formas geométricas no debuxo dun edificio. - Valoración do uso do debuxo técnico no deseño de obxectos 	<p>B3-3. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, habendo repasado previamente estes conceptos.</p> <p>B3-5. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.</p> <p>B3-6. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.</p> <p>B3-8. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.</p> <p>B3-10. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra. Tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.</p> <p>B3-20. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.</p> <p>B3-26. Estudar os conceptos de simetrías, xiros e traslaciones aplicándoos a deseño de composicións con módulos.</p>

BLOQUE3. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-3. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, habendo repasado previamente estes conceptos.	B3-3.1. Traza rectas paralelas, transversales e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.	- Realiza trazos xeométricos básicos. - Traza ángulos con escuadra e cartabón, e traza paralelas e perpendiculares con persoais e con compás.	CL CMCT AA CSC
B3-5. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.	B3-5.1. Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.	- Divide a circunferencia en partes iguais, usando o compás.	CMCT AA
B3-6. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.	B3-6.1. Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	- Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.	CMCT AA
B3-8. Estudiar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.	B3-8.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	-Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	CMCT AA
B3-10. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra. Tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	B3-10.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra. Tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.	- Traza a mediatriz dun segmento utilizando regra e compás..	CMCT AA
B3-20. Estudiar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.	B3-20.1. Constrúe correctamente polígonos regulares de ata 5 lados, inscritos nunha circunferencia.	-Constrúe hexágonos, triángulos equiláteros, cadrados e octógonos inscritos nunha circunferencia. - Explica a relación entre o hexágono inscrito e o radio da circunferencia. - Relaciona o trazado das mediatrices do cadrado co trazado do octógono inscrito	CMCT AA
B3-26. Estudiar os conceptos de simetrías, xiros e traslaciones aplicándoos a o deseño de composicións con módulos.	B3-26.1. Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos.	-Recoñecer repeticións, xiros e simetrías de elementos geométricos na contorna.	CMCT AA

UNIDADE 4. A representación do espazo

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - Os sistemas de representación do espazo. - Reflexión sobre distintos tipos de imaxe. - Debuxo das vistas dunha casa. - Sistema axonométrico: perspectiva isométrica e perspectiva caballera. - Identificación de trazados realizados en diferentes sistemas. - Representación de imaxes en isométrica e caballera. - Perspectiva cónica e lineal. - Tipos de perspectiva cónica. - Recoñecemento dos elementos da perspectiva cónica en distintas imaxes. - Representación por pasos dunha paisaxe urbana en perspectiva cónica central. - A perspectiva na imaxe bidimensional. - Obxectos multiformes. - Diferenciación dos conceptos de silueta e de vista. 	<p>B3-27. Comprender o concepto de proxección aplicándooaodebuxo das vistas de obxectos comprendendo a utilidade das acotaciónes practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos partindo da análise das súas vistas principais.</p> <p>B3-28. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva caballera aplicada a volumes elementais.</p> <p>B3-29. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos.</p>

BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B3-27. Comprender o concepto de proxección aplicándooaodebuxo das vistas de obxectos comprendendo a utilidade das acotaciones practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos partindo da análise das súas vistas principais.	B3-27.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e os seus aristas.	<ul style="list-style-type: none"> - Observa e reflexiona sobre as vistas de distintos sólidos sinxelos. - Debuxa as vistas dun sólido sinxelos. - Coñece os elementos geométricos que caracterizan os diferentes sistemas de representación. - Representa unha paisaxe urbana en perspectiva cónica central. - Recoñece o uso da perspectiva na imaxe bidimensional. 	CMCT AA
B3-28. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva caballera aplicada a volumes elementais.	B3-28.1. Constrúe a perspectiva caballera de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	<ul style="list-style-type: none"> - Representa sólidos sinxelos en perspectiva caballera a partir das súas vistas. 	CMCT AA
B3-29. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos.	B3-29.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas.	<ul style="list-style-type: none"> - Representa sólidos sinxelos en perspectiva isométrica a partir das súas vistas 	CMCT AA

UNIDADE 5. A composición bidimensional

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	

BLOQUE 1. EDUCACIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - As imaxes no plano. - Os elementos da composición: recursos para expresar sensacións. - A influencia das formas nas composicións. - O ritmo modular: figuras repetidas. - Interpretación e elaboración de composicións modulares. - A entonación e peso visual. -Análise de composicións con diferentes valores cromáticos. - Exploración das posibilidades da cor. - O esquema compositivo no plano. - A composición na publicidade gráfica. - A composición en fotografías. - Os elementos que interveñen nun acto de comunicación. -Análise da composición de fotografías. 	<p>B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.</p> <p>B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.</p> <p>B1-5. Experimentar coas cores primarias e secundarios.</p> <p>B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas edeseño.</p> <p>B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.</p> <p>B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación</p>
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - A composición en fotografías. - Os elementos que interveñen nun acto de comunicación. -Análise da composición de fotografías. 	<p>B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.</p> <p>B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación</p>

BLOQUE1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	B1-1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrita imaxes e producións gráfico-plásticas propias e alleas.	- Identifica e analiza os elementos que configuran as imaxes como parte da linguaxe visual, valorando a importancia do punto, a liña, o plano, as formas e o equilibrio que expresa a imaxe e expoñendo as súas opinións de xeito oral e escrita.	CL CMCT AA
B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	B1-4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións de deseño textil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.	- Interpreta e realiza composicións modulares.	CL CD AA IE CEC
B1-5. Experimentar coas cores primarias e secundarios.	B1-5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarios estudando a síntese aditiva e sustractiva e as cores complementarios.	- Analiza composicións con diferentes valores cromáticos e realiza composicións monocromáticas e	CL CMCT

		policromáticas. - Explora as posibilidades compositivas da cor.	AA IE
B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.	B1-8.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito axustándose aos obxectivos finais	-Recoñece a utilidade dos esquemas compositivos no plano para a realización de obras artísticas.	CL AA CSC CEC

BLOQUE2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.	B2-7.2. Realiza fotografías con distintos encadres e puntos de vista aplicando diferentes leis compositivas.	- Analiza fotografías retocadas con fins publicitarios.	CMCT AA
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual	- Identifica e analiza os elementos da linguaxe visual na composición de imaxes publicitarias	CMCT AA CEC

UNIDADE 6. Imaxen e tecnoloxía

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS	
-----------------	--

CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - Imaxe e tecnoloxía. - A fotografía: evolución e aspectos importantes. - Análise de recursos propios da fotografía na publicidade. - Elaboración dunhareportaxe sobre unhafesta de disfraces. - A imaxe no cine; ángulos de cámara; planos básicos. - A televisión e o vídeo. - Comprensión do storyboard dunha película. - Localización de imaxes con diferentes planificaciónes e angulaciones. - As imaxes na publicidade. - Os recursos expresivos no cine de animación. 	<p>B2-6. Describir, analizar e interpretar unhaimaxedistinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.</p> <p>B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.</p> <p>B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñennun acto de comunicación.</p> <p>B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.</p> <p>B2-13. Identificar e recoñecer as diferentes linguaxes visuales apreciando os distintos estilos e tendencias, valorando, respectando e gozando do patrimonio histórico e cultural.</p> <p>B2-15. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra</p>

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-6. Describir, analizar e interpretar unhaimaxedistinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.	B2-6.1. Realiza a lectura obxectivadunhaimaxe identificando, clasificando e describindo os elementos da mesma.	- Realiza un dossier con imaxes de viñetas de cómic, obras pictóricas, fotogramas de cine e fotografías, describindo o tipo de imaxe de que se trata en cada caso, a planificación, a angulación e a iluminación en cada unha.	CL CD AA IE
B2-7. Analizar e realizar fotografías comprendendo e aplicando os fundamentos da mesma.	B2-7.1. Identifica distintos encadres e puntos de vista nunha fotografía.	- Explica o impacto visual que provocan diferentes fotografías.	CL AA

	B2-7.2. Realiza fotografías con distintos encuadres e puntos de vista aplicando diferentes leis compositivas.	- Realiza fotografías e explica de que tipo son e como conseguir mellores resultados.	CL CMCT CD AA IE CEC
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñennun acto de comunicación.	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.	- Identifica e analiza os elementos da linguaxe visual no cine de animación. - Realiza en grupo unhareportaxe gráfico sobre unharefesta de disfraces.	CMCT AA CSC
B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	B2-12.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuales e audiovisuales con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as distintas fases do proceso (guión técnico, storyboard, realización?). Valora de xeito crítico os resultados	- Identifica e analiza os elementos da linguaxe visual no cine de animación.	CL CD AA IE CSC
B2-13. Identificar e recoñecer as diferentes linguaxes visuales apreciando os distintos estilos e tendencias, valorando, respectando e gozando do patrimonio histórico e cultural.	B2-13.1. Identifica os recursos visuales presentes en mensaxes publicitarias visuales e audiovisuales.	- Analiza os recursos empregados na fotografía na publicidade. - Analiza imaxes publicitarias.	CL CMCT AA
B2-15. Apreciar a linguaxe do cine analizando obras de xeito crítico, situándoas no seu contexto histórico e sociocultural, reflexionando sobre a relación da linguaxe cinematográfica coa mensaxe da obra	B2-15.1. Reflexiona críticamente sobre unha obra de cine, situándoa no seu contexto e analizando a narrativa cinematográfica en relación coa mensaxe	- Comprende o storyboard dunha película. - Analiza os recursos expresivos no cine de animación	CL AA IE

Todos os estándares terán a mesma valoración a efectos de cuantificar o rendemento do alumnado ao remate de cada avaliación

3 .TEMPORALIZACIÓN/SECUENCIACIÓN

UNIDADE 1.A linguaxe visual:Dous semanas de setembro e catro semanas de outubro (total de seis semanas)

UNIDADE 2. A exploración visual do entorno: Catro semanas de novembro e dous semanas de decembro (total seis semanas)

UNIDADE 3. A linguaxe do debuxo técnico : Tres semanas de xaneiro e tres semanas de febreiro (total seis semanas)

UNIDADE 4. A representación do espazo : Catro semanas de marzo e dous semanas de abril (total seis semanas)

UNIDADE 5. A composición bidimensional: Dous semanas de abril e dous semanas de marzo (total catro semanas)

UNIDADE 6. Imaxen e tecnoloxía: Dous semanas de maio e dous semanas de xuño (total catro semanas)

4 .METODOLOXÍA

METODOLOXÍA XERAL DA MATERIA:

A metodoloxía didáctica adáptase ás características de cada alumno, favorece a súa capacidade de aprender por si mesmo e para traballar en equipo. A actividade constructiva do alumno é o factor decisivo en levar a cabo o proceso de aprendizaxe. É o alumno quen, en último término, modifica e reelabora os seus esquemas de coñecemento, construíndo a súa forma de actuar e de definir o seu traballo. É por iso polo que a maior parte do tempo lectivo, o alumno estará practicando e aplicando sobre exercicios concretos, os conceptos que se indican na unidade didáctica como resultado da aprendizaxe significativa.

O profesor actuará como mediador para facilitar a construción do aprendizaxes significativas e que permitan establecer relacións entre os coñecementos e experiencias previas e os novos contidos, proporcionar oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos de modo que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do apreso, garantir a funcionalidad das aprendizaxes asegurando que poidan ser utilizados nas circunstancias reais en que o alumno necesiteos.

- A plástica como actividade racional que utiliza a manualidad para expresarse. Os coñecementos que se impartirán aos alumnos haberán de ser tratados de forma coherente na súa consecución, ben definidos, evitando a ambigüedad que non poida ser asumida polo alumno. Os conceptos haberán de fomentar no alumno a capacidade de abstracción ou elaboración de pensamento abstracto, e non o da capacidade manual, que evidentemente, haberá de desenvolver o alumno dado o carácter práctico necesario para a produción de feitos propios desta disciplina.

- Interacción na contorna próxima. Darase a coñecer os conceptos de cada unidade aplicados á contorna próxima coidando que devanditos conceptos explicados sexan claramente reconocibles polo alumno.

- Experimentación directa. O alumno comprobará experimentalmente os conceptos antes sinalados tendo como base a realidade da súa contorna, aplicando os seus coñecementos que procedan dos conceptos antes explicados polo profesor. Ademais, a experimentación implica tarefas de realización manual, -saber facer-, consideradas como medio necesario na consecución do fin superior -saber-.

- Estimulación á creatividade. O profesor debe enfatizar as posibilidades creativas en cada exercicio, ofrecendo a posibilidade de afrontar o traballo desde a perspectiva das sensibilidades persoais para atopar solucións propias. É preciso contemplar a necesidade de estimular a creatividade e a expresividade nos traballos sabendo a dificultade que representa. O alumno deberá moverse máis próximo á solución orixinal dos exercicios que á copia mimética dos traballos.

- Uso dos diferentes recursos expresivos de forma alternativa e adecuada: expresión oral, escrita, e plástica.

A secuencia de cada un dos temas é uniforme e consta dos seguintes elementos:

1. - Presentación do tema e experiencias previas. A partir dunha imaxe inicial suscítase o tema no seu contexto deixando claro o interese do seu estudo. As experiencias previas sitúan ao alumno ante unha serie de fenómenos visuales e plásticos da súa contorna aos que ten que dar unha resposta que proceda das súas propias intuicións ou de coñecementos adquiridos anteriormente. Estas respostas ou os interrogantes que queden abertos constitúen unha formulación para o estudo do tema. No cuarto tema (1ºeso), que trata das formas modulares, as experiencias versan sobre as formas das características que se poden observar tanto na natureza como na arte; no tema das formas tratarase de identificar diferentes tipos de formas que podemos atopar na contorna, etc.

2. - Exposición dos conceptos. De acordo co carácter integrador que se quixo dar á articulación de todos os contidos, é preciso sinalar como a obra de arte está presente en todas as páxinas que tratan

da exposición de conceptos. A obra clásica e dunha forma moi especial as mostras da arte contemporánea, menos familiares para os alumnos e alumnas, preséntansen esta ocasión polo seu valor exemplar e como obxecto de estudo. Na exposición dos conceptos adóptase unha liña clara e sistemática. O tópico é definido e explicado acudindo a sinxelas experiencias que levan á comprensión e integración do concepto nos propios coñecementos.

Por exemplo, no tema da cor, os alumnos e alumnas aprenderán en que consiste a ordenación das cores construíndo personalmente círculos cromáticos. No desenvolvemento do tema o alumno poderáchegaraos conceptos por dous camiños: un, o da exposición discursiva da teoría, e outro o que corresponde á observación das imaxes e o comentario que cada unha delas suscita.

Tanto nos temas que tratan de conceptos que pertencen ao deseño técnico como nos que tratan de formas expresivas, proporcionánsese desenvolvementos procedimentais cuxa aplicación en traballos de características semellantes permite unha sólida aprendizaxe. Ao longo do desenvolvemento de cada tema suxírense suficientes pautas para a exercitación do exposto e para a creación de imaxes novas.

- Aplicacións e análises de obras. Como peche do modelo didáctico estúdanse aplicacións do concepto estudado en diferentes obras creativas. Así, no tema referido a trazados geométricos analízanse obras plásticas, arquitectura, pintura, escultura e artes decorativas nas que están presentes ese tipo de trazados, ou se analizan obras de grandes artistas nas que a geometría é protagonista. Con estas consideracións ábrese o tema cara a unha dimensión da súa «utilidade»

- utilización dos traballos realizados polos alumnos para ser comentados e que o alumno valore a súa produción e respecte a doutros compañeiros.

- traballos con materiais reciclados da contorna natural, de desfeitos de consumo (revistas) e outros obxectos.

Actividades

Nesta materia pódense atopar dous tipos de actividades:

- Actividades directamente conectadas co tema que supoñen unha exercitación dos conceptos tratados ou son unha aplicación directa.

- Actividades creativas suscitadas a partir do concepto estudado e orientadas polas obras de arte analizadas.

A selección de temas e a distribución que ten en conta o tempo dedicado durante o curso a esta área permite cómodamente a realización de actividades de aplicación ou as que teñen carácter de pequenos proxectos. Tamén permite plantar proxectos relacionados con acontecementos puntuais para que a súa realización sexa exemplar. Exemplos Nadal, días especiais de carácter nacional ou internacional.

5 .PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE CALIFICACIÓN

Nesta materia materialízase claramente o clásico concepto pedagóxico de aprender facendo e facer aprendendo. Son totalmente imposibles de separar, e ás veces ata de discernir, os aspectos conceptual e instrumental, claves no desenvolvemento dos seguintes procedementos:

- Adquisición do léxico propio da área.

- Achegamento experimental ós distintos soportes e técnicas gráficas plásticas como recurso

- Achegamento as tendencias culturais plásticas propias do patrimonio visual galego.

- Interese pola axeitada realización dos traballos artísticos desenvolvidos.

- Sensibilidade ante os fenómenos visuais e a obra estética.

- Hábito de atención para recoller información visual. Curiosidade por coñecer a cultura visual galega.

Interese pola aprendizaxe das técnicas gráficas-plásticas

-Aceptación e cumprimento das normas básicas de organización.

-Hábito de coidado do material e instrumental propio da área.

-Respecto ante as execucións plásticas dos compañeiros. Interese pola realización de traballos en equipo.

-Aprecio polas manifestacións culturais galegas. Curiosidade polas producións artísticas do contorno.

6 .CRITERIOS DE CALIFICACIÓN PARA 1º ESO

Podemos diferenciar tres tipos de avaliación que conxuntamente darán como resultante un criterio valorativo globalizador.

1.- Avaliación inicial. Esta avaliación ten un carácter de diagnóstico. Permítenos coñecer a situación de partida do alumnado ó comezo do curso.

2.- Avaliación formativa. A avaliación formativa esixe a observación do proceso de aprendizaxe. Isto implica establecer rexistros que nos permitan detectar o momento no que se produce un atranco, a causa que o produce e os mecanismos correctores para superalo.

3.- Avaliación sumativa. Esta avaliación non se pronuncia unicamente verbo da aprendizaxe do alumnado, senón que se interpretará como un instrumento de control no proceso educativo e como fonte de información para o propio alumnado. Este seguimento tamén deberá proporcionar ó alumnado información do seu proceso de aprendizaxe e permitirá a súa participación no mesmo.

Obtención da nota da avaliación

Para o proceso de establecer a cualificación do alumnado, dentro do marco pedagóxico da avaliación continua, o profesor terá en conta o traballo desenvolvido de xeito cotián na aula. Así mesmo, pódese establecer, se o profesor o estima oportuno, a realización de probas obxectivas de coñecemento en cada avaliación,

Esta nota obterase da seguinte forma:

60% exames o probas

30% traballos o láminas entregadas en tempo e forma

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente

No caso de haber máis de un examen o proba na mesma avaliación, estes farán media entre eles sempre e cando teñan unha puntuación igual ou superior a 3,5.

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor, os exames e probas, e sí se valorasen os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente, a obtención da nota sería da seguinte forma:

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno

90% os traballos e láminas entregadas en tempo e forma

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor os exames o probas, e non se valorasen os apuntes de clase, os traballos e láminas contarían o 100%. Así mesmo, é imprescindible, para a consecución do aprobado, a entrega de todo o traballo correspondente á avaliación.

Para acadar unha nota de 5, a media realizada teñe que ser igual a 5.

O profesorado, en beneficio do alumnado poderá variar as porcentaxes correspondentes á proba de coñecemento e á entrega de láminas, sempre que se entreguen todas as láminas ben realizadas e se presenten en tempo e forma, seguindo as indicacións do profesorado.

O alumnado terá que traer o material en perfecto estado de uso todos os días, incluídos os apuntes de aula, para a realización das tarefas e traballos diarios.

Recuperación das avaliacións

Para a recuperación de cada unha das tres avaliacións, o alumnado deberá entregar ao profesor todos aqueles traballos o láminas que servisen para calificar dita avaliación, na data posta polo profesor e nas condicións propostas para o traballo.

Así mesmo, de haberse feito un examen o proba en dita avaliación, o alumnado terá que facer un examen de recuperación da avaliación. De haberse pedido os apuntes para a obtención da nota da avaliación, deberán ser entregados nas condicións esixidas para obter a calificación da recuperación de dita avaliación.

Obtención da nota de xuño

Na nota final do curso contará a media dos resultados obtidos nas sucesivas avaliacións trimestrais. Para a obtención dunha media de 5 ou superior a 5, todas as avaliacións teñen que ter unha nota igual ou superior a 4. Cuando la nota media remate en decimales iguales o inferiores a 50, el redondeo irá al número entero anterior. Cuando la nota media remate en decimales iguales o superiores a 51, el redondeo irá al número entero posterior.

Probas extraordinarias

Unha proba obxectiva, con un número de preguntas entre cinco e dez con valoracións variables dependendo das competencias incluídas. (Nota: No caso de que nun exame deste departamento percibírase que algún alumno ou alumna teñe a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

. Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva

Derivados do programa de contidos exposto máis arriba, os contidos mínimos expostos a seguir constitúen unha base elemental de bagaxe na materia para poder superala positivamente:

- Realizar composicións utilizando distintos recursos gráficos (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores)
- Analizar unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas
- Realizar imáxenes con distintos encadres e puntos de vista aplicando diferentes leis compositivas
- Identificar e analizar os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.
- Coñecer as cores primarias e secundarias e a síntese aditiva e sustractiva e as cores complementarias
- Elaborar texturas táctiles e visuais mediante técnicas sencillas.
- Trazar rectas paralelas, transversales e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.
- Dividir a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.
- Identificar os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.
- Construír a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.
- Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra. Tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.
- Construír correctamente polígonos regulares de ata 5 lados, inscritos nunha circunferencia.
- Debuxar correctamente as vistas principais de volumessinxelos.
- Realizar composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos
- Identificar distintos encadres e puntos de vista nunha fotografía.

(Nota: No caso de que nun exame deste departamento percibírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por médo de calquera

procedemento, dito exame calificaríase coa nota cero (0)).

7 .MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O Departamento de Educación Plástica , Visual e Audiovisual acordou que para o presente curso non temos libro oficial de carácter obrigatorio. Facilitaranse polo profesorado as fotocopias que se consideren necesarias. Ademais, dado o carácter da materia, tamén será necesario dispoñer dun amplo abano de materiais complementarios como son: papeis, cartulinas, cartóns, pinturas de diversos tipos, pinceis, modelos bi e tridimensionais, etc. Para debuxo técnico, compás, escuadra, cartabón, regra, calibre, plantillas de curvas e círculos, etc. Na aula de plástica dispomos de monitor de T.V., vídeo, DVD, proxector analóxico de diapositivas , ordenador e canón de proxección dixital.

Os recursos materiais condicionan o currículo desde o punto de vista da adecuación ás condicións do centro, aos alumnos e á selección e organización dos contidos e actividades programadas. A aula, que é ampla e ben iluminada, contará cunha dotación mínima de auga corrente e desagüe así como de rede eléctrica.

1. Mobiliario específico:

- Mesa e cadeira para o profesor.
- Mesa ampla e banquetas para os alumnos.
- Armarios con estanterías.
- Estanterías abertas para o secado de traballos.

- Estanterías metálicas.
 - Encerado amplo para tiza.
 - Taboleiro anunciador de corcho para exposición de traballos.
2. Material do aula:
- Xogo de modelos geométricos.
 - Pinceles e brochas.
 - Papelería: cartulinas, acetatos, etc.
 - Tijeras, cinta adhesiva, barras adherentes, xogo de rotuladores, lapiceros e carboncillo.
 - Canónproxector e pantalla.
3. Material compartido con outras aulas e Departamentos:
- Vídeo, DVD e monitor de televisión. - Ordenador con impresora.
 - Fotocopiadora.
4. Material de apoio:
- Colección de diapositivas de arte.
 - Colección de audiovisuais.
 - Bibliografía básica independente da da biblioteca do Centro. - Recopilación de traballos efectuados por alumnos.
5. Modelos:
- Bustos de escaiola, relevos, vasijas de cristal ou arcilla, etc. - Poliedros regulares e irregulares.
 - Círculo cromático.
 - Imaxes recortadas de revistas.
 - Obxectos domésticos, da contorna e da natureza.
6. Utillaxe:
- Ferramentascomúns como lapiceros, compás, rotuladores e lápices de cores, etc.
 - Cortador e texoiras para cartulina.
 - Pinceles de distintos tamaños e tipos.
 - Pegamento de barra, cinta adhesiva.
9. Ademais de contar con estes recursos, o alumno dispoñerá continuamente dos materiais bibliográficos que o fondo da biblioteca do centro poida proporcionar e do texto que con carácter obligatorio ou recomendado indique o departamento para o curso correspondente.

Actividades extraescolares e complementarias

Como posibles actividades extraescolares estarían a realización de visitas a algunha exposición artística que tivera lugar na cidade durante os meses do curso ou as visitas comentadas e guiadas a algún dos edificios monumentais da cidade, como por exemplo as visitas ao Casco Vello, seguida da realización dunha práctica gráfica. Tamén ven sendo habitual no noso centro a participación do alumnado de educación plástica, desde a óptica propia da materia, en actividades organizadas por outros departamentos: montaxe de exposicións, escenografías, entroido, deseños de rotulación e cartelística, semana da ciencia, etc. Todas as devanditas actividades que non requiren unha planificación previa con datas moi concretas nin unha dotación económica ou infraestrutura, polo que se poden realizar no momento do curso que se considere máis oportuno. Así mesmo, como xa queda dito, o departamento está aberto á realización de actividades que, con criterios de transversalidade, propoñan outros profesores ou departamentos do centro.

Acción para o plan de integración das TICs

As TICs teñen unha importancia cada vez máis grande no mundo en que vivimos, e o campo do ensino non pode ser alleo a isto. Esta importancia incrementase aínda máis, se cabe, cando falamos do campo da imaxe e da comunicación visual. Aspectos como o uso de internet e dos soportes e ferramentas dixitais non pode quedar fora do marco pedagóxico e curricular. O coñecemento e uso de programas

informáticos como Auto Cad ou Fotoshop está cada día máis xeneralizado e é laboura dos docentes de educación plástica conseguir que o alumnado coñeza e comece a tomar contacto cos devanditos medios, sen esquecer que a aprendizaxe instrumental debe estar sempre supeditada a criterios pedagóxicos e a unha visión crítica e analítica das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación da propia programación

Como xa quedou dito, as principais eivas da presente programación didáctica poden estar na parte da temporización e da distribución de contidos, dado o axustado que resulta o tempo de horas lectivas. Na memoria que se realice a finais do mes de xuño han quedar recollidas as correspondentes incidencias ou reflexións que contribuirán a solventar posibles deficiencias.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

No Proxecto Curricular do Centro faise referencia a este apartado. No entanto, damos a continuación unhas directrices para a área de Educación Plástica e Visual.

Os materiais curriculares deben contemplar as diferenzas individuais de capacidades, motivación e intereses dos alumnos e alumnas; para iso, posibilitan unha acción aberta dos profesores e profesoras, de forma que tanto o nivel dos contidos como as formulacións didácticas poidan variar segundo as necesidades específicas do aula.

Nos materiais de Educación Plástica e Visual a atención á diversidade dos alumnos e alumnas reviste especial importancia debido á complexidade de algúns dos contidos do programa, e debe estar presente sempre na actividade docente para lograr os mellores resultados. Esta atención á diversidade contéplase en tres planos: a programación, a metodoloxía e as actividades de reforzo e ampliación, ademais das posibles adaptacións curriculares.

- Atención á diversidade na programación

A área de Educación Plástica e Visual ten unha programación que contempla aqueles contidos nos que os alumnos mostran un nivel menos homogéneo. Tal é o caso da comprensión de algúns aspectos que esixen un alto nivel de comprensión espacial ou un nivel de execución moi especializado. Tendo en conta que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados, a programación debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, prestando oportunidades para recuperar o non adquirido no seu momento. A programación cíclica dá a oportunidade de volver retomar os conceptos básicos para garantir en todo momento a súa comprensión por parte de todos os alumnos. Por outra banda, a presenza dos tres bloques de contidos en cada curso permite que cada un dos alumnos e alumnas poida profundar naquel campo en que ten mellores aptitudes ou reforzar os aspectos que non domina no nivel esixido. Cada unidade, abre un mundo de posibilidades de observación, análise e creación que permite aos profesores adaptar o programa ás peculiaridades dos seus alumnos unha vez que se garantiu o coñecemento do esencial.

- Atención á diversidade na metodoloxía

A metodoloxía e as estratexias didácticas concretas que van aplicarse no aula tamén contemplan a diversidade dos alumnos e alumnas. Ditas estratexias afectan fundamentalmente ao ensino dos conceptos e aos diferentes niveis de dificultade na proposta de actividades. En canto ao ensino de conceptos, realízase a partir de imaxes concretas e a través de experiencias sinxelas que se poden ter no aula. Permite, xa que logo, respectar as diferenzas individuais por medio da elección do proceso didáctico que mellor se acomode a cada alumno. En canto ás formas de expresión realizadas a través das propostas de actividades, ábrese toda unha gama de posibilidades onde se estimula especialmente a imaxinación, a creatividade e o goce estético, que fagan natural a comunicación. En xeral pódese dicir que as formas didácticas teñen en conta o punto de partida de cada alumno ou alumna, as súas dificultades específicas e as súas necesidades de comunicación.

- Atención á diversidade nas actividades de reforzo e ampliación

As actividades de reforzo son actividades sinxelas coas que o alumno pode repasar e traballar conceptos, aplicar técnicas e afianzar destrezas. Xa que logo, estas actividades son particularmente interesantes nos casos nos que convén reforzar a aprendizaxe dos alumnos e alumnas con

dificultades. As actividades de ampliación suscitan a aplicación de conceptos, procedementos e actitudes de forma adecuada a aqueles alumnos e alumnas adiantados.

- Adaptacións curriculares

Para alumnos con necesidades educativas especiais realizaranse as adaptacións curriculares necesarias, solicitando a oportuna información ao Departamento de Orientación e seguindo as pautas marcadas con carácter xeral nesta programación. O proxecto que se presenta trata de ser o suficientemente flexible para propoñer un ensino o máis individualizada posible. Para iso contempla, desde diversos ángulos, a posibilidade de atender aos distintos niveis de coñecemento e circunstancias que poidan presentarse nun mesmo grupo.

1. Distinción entre estándares de aprendizaxe evaluables. Dita distinción xa se deixou especificada nos que son básicos (ver apartado 3 desta programación).

2. Actividades diferenciadas. As actividades a aplicar deberán ser graduadas con diferente nivel de dificultades en perder nunca o obxectivo fundamental que se pretende conseguir.

3. Metodoloxías diversas. O modelo xeral dos métodos de traballo que se empreguen deber ser tal que o ensino/aprendizaxe resulte realmente activa e creativa, nunca repetitiva nin imitativa. Cada tipo de contidos requirirá un método axustado ás súas características, pero a cuestión, agora, é a diversificación de métodos segundo a diversidade do alumno.

4. Diferentes agrupamentos de alumnos. As anteriores diversificacións fanse no desenvolvemento dunha clase normal, é dicir, non é necesario facer agrupacións de alumnos segundo o tipo de actividade. Outra cousa é que a actividade sexa recomendable desenvolverla en pequenos grupos, nese caso si pode ser determinante o tipo de nivel de actividade que se vaia a efectuar.

De igual forma, certo tipo de actividades, como as relativas á procura ou á investigación sobre calquera asunto, pode facer aconsexable que se fagan diferentes agrupamentos, xa que unha maior homogeneidad entre os alumnos facilita ao profesor a distribución de material de apoio e, sobre todo, facilita a intercomunicación entre os propios estudantes co consiguiente enriquecemento

Programación Didáctica de E. Plástica, Visual e Audiovisual 3ºESO

CURSO 2021/2022

INDICE

8. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA -----	26
9. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES -----	27
10. TEMPORALIZACIÓN / SECUENCIACIÓN -----	38
11. METODOLOXÍA -----	38
12. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	39
13. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	40
14. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA A OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA -----	41
15. ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN DE ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES --	42
16. MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS -----	43

1.

1. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA

A educación secundaria obrigatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

1. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto a os demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.

2. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

3. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres.
4. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
5. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, si houbera, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.
9. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
10. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
11. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar críticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.
12. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

2. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES

UNIDADE 1. A expresión gráfica

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	- Elementos gráficos que interveñen nas formas bidimensionais: o punto, a liña e o plano.	B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe. B1-2. Experimentar coas

	<p>Relacións dos planos para formar imaxes.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Análise de planos e liñas de composición. - Utilización de liñas moduladas. - O significado da cor nas imaxes. - Asociación das cores e algunhas mensaxes. - Creación de composicións modulares. - Reflexión sobre o uso da cor. - As texturas como recurso expresivo. - As texturas na nosa contorna. - Os elementos gráficos na pintura. <p>-Análise dos recursos expresivos dunha obra pictórica</p>	<p>variacións formais do punto, o plano e a liña.</p> <p>B1-3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuras).</p> <p>B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.</p> <p>B1-6. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.</p> <p>B1-7. Diferenciar as texturas naturais, artificiais, táctiles e visuales e valorar a súa capacidade expresiva.</p> <p>B1-11. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas. A témpera, os lápices de grafito e de cor. O collage.</p>
--	--	--

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.	B1-1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrita imaxes e producións gráfico-plásticas propias e alleas.	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica e analiza os elementos que configuran as imaxes como parte da linguaxe visual, valorando a importancia do punto, a liña e o plano, e expoñendo as súas opinións de xeito oral e escrita. - Reflexiona sobre o uso da cor. - Interpreta as liñas, cores e texturas dunha obra de arte e valora a súa capacidade expresiva. 	<p>CL</p> <p>CMCY</p> <p>AA</p> <p>SC</p> <p>CEC</p>
B1-2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.	B1-2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonales, aplicando distintos grados de dureza, distintas posicións do lápiz de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas geométricamente ou máis libres e espontáneas.	<ul style="list-style-type: none"> - Utiliza liñas moduladas. - Crea unha obra utilizando puntos, liñas e planos de cor. 	<p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>
B1-3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuras.	B1-3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristeza, etc.) utilizando distintos recursos gráficos en	<ul style="list-style-type: none"> - Expresa emocións utilizando puntos, liñas e planos de cor. 	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p>

	cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores?).		CSC CEC
B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	B1-4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e gráficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendoaos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.	- Analiza e explica o esquema compositivo básico dunha obra de arte.	CL CMCT CD AA IE CEC
	B1-4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicaciónsaodeseño textil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.	- Crea composicións modulares combinando cores e formas geométricas.	CMCT AA CEC
B1-6. Identificar e diferenciar as propiedades da cor luz e a cor pigmento.	B1-6.3. Realiza composicións abstractas con diferentes técnicas gráficas para expresar sensacións por medio do uso da cor.	- Crea un cadro pop realizando variacións de cor.	CMCT AA CSC CEC
B1-7. Diferenciar as texturas naturais, artificiais, táctiles e visuales e valorar a súacapacidade expresiva.	B1-7.1. Transcribe texturas táctiles a textural visuales mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	- Detecta diferentes texturas nasimaxes. - Interpreta as texturas dunha obra de arte e valora a súacapacidade expresiva.	CL CMCT AA CSC CEC
B1-11. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas grafico-plásticas secas, húmidas e mixtas. A témpera, os lápices de grafito e de cor. O collage	B1-11.1. Utiliza con propiedade as técnicas grafico plásticas coñecidasaplicándoas de forma adecuada aobxectivo da actividade.	- Elabora un cadro pop realizando variacións de cor.	CMCT AA IE CEC

UNIDADE 2. A representación obxectiva do espazo

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvementopersoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nassúasrelaciónscosdemais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacíficamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novoscoñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - Técnicas de representación do espazo no plano. - Os sistemas de proxección. - Os sistemas de representación: sistema diédrico, axonométrico, perspectiva caballera, perspectiva cónica, sistema de planos acoutados. - Sistemas de proxección I: sistema de planos acoutados, sistema diédrico. - Os mapas topográficos. - Debuxo de perfís de terreo a partir de mapas. 	<p>B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.</p> <p>B2-1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de imaxes.</p> <p>B2-6. Describir, analizar e interpretar un haimaxedistinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.</p> <p>B3-27. Comprender o concepto de proxección aplicándooaodebuxo das vistas de obxectos comprendendo a utilidade das acotaciones practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelospartindo da análise das súas vistas principais.</p> <p>B3-28. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva caballera aplicada a volumes elementais.</p> <p>B3-29. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos</p>
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - topográficos. - Sistemas de proxección II: sistema axonométrico, perspectiva caballera. - Comprensión dun plano. - Utilización das perspectivas isométrica e caballera. 	
BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - Perspectiva cónica ou lineal. - Observación e análise dos datos principais nunha perspectiva cónica. - Representación de espazos en perspectiva cónica. - Técnicas gráfico-plásticas para representar o espazo en tres dimensións. - A ilusión dun espazo. 	

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	B1-4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.	- Debuxa escenarios aplicando conceptos básicos de perspectiva cónica e utilizando técnicas gráfico-plásticas diversas	IE CEC

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Identificar os elementos e factores que interveñen no proceso de percepción de imaxes.	B2-1.1. Analiza as causas polas que se produce unha ilusión óptica, aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.	- Comprende e explica a relación entre unha forma tridimensional e a súa representación bidimensional, analizando recursos gráfico-visuales como perspectiva, cor, tamaño, superposición	CMCT AA CEC

B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma	B2-6.1 Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os elementos da mesma.	- Sabe que os sistemas de proxección son procesos de debuxo que permiten a elaboración de imaxes obxectivas. - Recoñece os elementos básicos das vistas, as proxeccións e os trazados en perspectiva.	
	B2-6.2 Analiza unha imaxe, mediante unha lectura subjetiva, identificando os elementos de significación, narrativos e as ferramentas visuais utilizadas, sacando conclusións e interpretando o seu significado	- Describe imaxes identificando elementos significativos, obxectivos e subjetivos, que proporcionan expresividade	

BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-27. Comprender o concepto de proxección aplicándoo a debuxo das vistas de obxectos comprendendo a utilidade das acotaciones practicando sobre as tres vistas de obxectos sinxelos partindo da análise das súas vistas principais.	B3-27.1. Debuxa correctamente as vistas principais de volumes frecuentes, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e os seus aristas.	- Comprende que a base dos sistemas de representación son as proxeccións. - Debuxa as vistas principais de elementos tridimensionales.	CMCT AA CEC
B3-28. Comprender e practicar o procedemento da perspectiva caballera aplicada a volumes elementais.	B3-28.1. Constrúe a perspectiva caballera de prismas e cilindros simples, aplicando correctamente coeficientes de redución sinxelos.	- Practica o procedemento para trazar figuras en perspectiva caballera, apoiándose en retículas cadradas.	
B3-29. Comprender e practicar os procesos de construción de perspectivas isométricas de volumes sinxelos	B3-29.1. Realiza perspectivas isométricas de volumes sinxelos, utilizando correctamente a escuadra e o cartabón para o trazado de paralelas	- Practica o procedemento para trazar figuras en perspectiva isométrica, apoiándose en retículas triangulares	

UNIDADE 3. A xeometría no entorno

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO	B3.1. Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana B3.2. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos B3.3. Construción de polígonos regulares dado o lado B3.4. Tanxencias e enlaces. Propiedades e consideracións xeométricas das tanxencias B3.5. Tanxencias e enlaces en curvas técnicas: óvalos e ovoides B3.6. Propiedades e características das tanxencias en óvalos e ovoides B3.7. Enlaces en curvas técnicas. Espirais: propiedades e características B3.8. Redes modulares: cadrada e triangular B3.9. Concepto de simetría, xiro e traslación aplicado as composicións modulares	B3.1. Coñecer lugares xeométricos e defínilos B3.2. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e irregulares B3.3. Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado B3.4. Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces B3.5. Comprender a construción do óvalo e do ovoide básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias B3.6. Analizar e estudar as propiedades das tanxencias en óvalos e ovoides B3.7. Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros B3.8. Estudaar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos a deseño de composicións con módulos

BLOQUE 3. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B3.1 Coñecer lugares xeométricos e defínilos	B3.1.1 Explica verbalmente ou por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.)	- Recoñece e representa os lugares xeométricos máis comúns	CL
B3.2 Clasificar polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares	B3.2.1 Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular	- Recoñece e diferencia os polígonos regulares e irregulares	AA
B3.3 Estudar a construción de polígonos regulares coñecendo o lado	B3.3.1 Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado	- Constrúe polígonos regulares de ata cinco lados	MCCT
B3.4 Comprender as condicións dos centros e as rectas tanxentes en distintos casos de tanxencia e enlaces	B3.4.1 Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas B3.4.2 Resolve correctamente os casos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas	- Resolve problemas sinxelos de tanxencias entre circunferencias - Resolve problemas sinxelos de tanxencias entre circunferencias e rectas	MCCT AA
B3.5 Comprender a construción do óvalo e do ovoide básicos, aplicando as propiedades das tanxencias entre circunferencias	B3.5.1 Constrúe correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior	- Recoñece e constrúe os óvalos regulares a partir do diámetro maior	MCCT
B3.6 Analizar e estudar as propiedades das tanxencias nos óvalos e nos ovoides	B3.6.1 Constrúe varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos	- Recoñece e constrúe os óvalos regulares e ovoides regulares coñecendo os diámetros	SIEE
B3.7 Aplicar as condicións das tanxencias e enlaces para construír espirais de dous, tres, catro e cinco centros	B3.7.1 Constrúe correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros	- Diferencia e constrúe correctamente espirais de ata cinco centros	MCCT
B3.8 Estudar os conceptos de simetrías, xiros e translacións aplicándoos a deseño de composicións con módulos	B3.8.1 Executa deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos	- Coñece e aplica a metodoloxía dos xiros, simetrías e repeticións de módulos	CD

UNIDADE 4. A creación de imaxes dixitais

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - A creación de imaxes digitais. - A creación digital: tipos de imaxes digitais e obtención e manipulación de imaxes digitais. - Contextos da imaxe fixa: imaxe e maquetación digital. -Análise do proceso de creación dunha imaxe digital. - Variación da resolución dunha imaxe. - Retoque de imaxes digitais e creación de composicións artísticas. - Contextos da imaxe en movemento: imaxe en alta definición, o videoxogo, o cine digital e a imaxe animada. - Os recursos gráficos en escenas de cine de animación. - Realización dunha animación. - O fotomontaxe. -Análise crítica dunha imaxe 	<p>B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.</p> <p>B2-9. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento, explorar as súas posibilidades expresivas.</p> <p>B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.</p> <p>B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións</p>

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-6. Describir, analizar e interpretar unha imaxe distinguindo os aspectos denotativo e connotativo da mesma.	B2-6.1. Realiza a lectura obxectiva dunha imaxe identificando, clasificando e describindo os elementos da mesma.	<ul style="list-style-type: none"> - Identifica e describe os elementos que forman a imaxe dun cartel e dunha páxina web. - Analiza os elementos de diferentes fotomontaxes e describe os recursos gráficos empregados. 	<p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CEC</p>
B2-9. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento, explorar as súas posibilidades expresivas.	B2-9.1. Elabora unha animación con medios digitais e/ou analóxicos.	<ul style="list-style-type: none"> - Analiza os recursos gráficos en escenas de cine de animación. - Realizar unha animación utilizando a técnica stop motion. 	<p>CL J</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.	- Analiza o proceso de creación dunha imaxe digital e determina as súas aplicacións comunicativas.	<p>CL</p> <p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>
B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións	B2-12.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuais e audiovisuais con distintas funcións utilizando diferentes	- Varía a resolución de imaxes e realiza retoques en fotografías para crear	<p>CMCT</p> <p>AA</p>

	linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as distintas fases do proceso (guion técnico, storyboard, realización?). Valora de xeito crítico os resultados	composicións artísticas. - Realiza un fotomontaje	IE CEC
--	--	--	-----------

UNIDADE 5. Procesos de diseño

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	<ul style="list-style-type: none"> - O deseño. - Procesos de deseño. - Aplicacións do deseño. - Características do produto de deseño. - O valor engadido no deseño actual. - A complexidade do deseño: enxeño e creatividade, experimentación e creación manual. - Deseño dun soporte para cartas e notas. - O espírito do deseño: o desafío; a inspiración, a natureza como referencia de deseño. - O envase: o deseño como comunicación silenciosa. - As dimensións da imaxe. - O deseño antes do deseño. - O deseño de personaxes 	B2-9. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento, explorar as súas posibilidades expresivas. B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-9. Coñecer os fundamentos da imaxe en movemento, explorar as súas posibilidades expresivas	B2-9.1. Elabora unha animación con medios digitais e/ou analóxicos.	- Deseñar personaxes de animación.	CL CMCT AA IE CEC

B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	B2-12.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuales e audiovisuales con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as distintas fases do proceso (guion técnico, storyboard, realización?). Valora de xeito crítico os resultados	- Deseña un soporte para cartas e notas. - Recrea o deseño da bolsa bolboreta. - Deseña rompecabezas. - Rediseña unhas cadeiras de uso habitual e deseña unhas cadeiras para alumnos dunha escola infantil	CMCT AA IE CEC
---	---	---	-------------------------

UNIDADE 6. El diseño gráfico

OBJECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	- O esquema compositivo. - Realización do esquema compositivo dunha páxina.	B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño.
BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL	- Deseño gráfico: deseño, arte, ciencia e tecnoloxía; o deseño editorial. - O proceso do deseño; os medios técnicos de creación en deseño editorial. - O folleto divulgativo. - Deseño dun díptico. - Os símbolos gráficos; o logotipo, esencia da información gráfica. - Identificación de estilos e técnicas no símbolo gráfico. - Creación de símbolos gráficos. - O deseño web; elementos do deseño web; o carácter visual da páxina. - Os polos opostos do deseño gráfico. - Deseño e novos medios de comunicación: deseño dun blog. - Blog, comunicar e divulgar. - O deseñador Javier Mariscal. - A publicidade: mensaxe, creatividade, técnica e intelixencia.	B2-5. Distinguir e crear distintos tipos de imaxes segundo a súa relación significativa-significado: símbolos e iconos. B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación. B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación. B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións. B2-13. Identificar e recoñecer as diferentes linguaxes visuais apreciando os distintos estilos e tendencias, valorando, respectando e gozando do patrimonio histórico e cultural

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-8. Coñecer e aplicar os métodos creativos gráfico-plásticos aplicados a procesos de artes plásticas e deseño	B1-8.1. Crea composicións aplicando procesos creativos sinxelos, mediante propostas por escrito axustándose aos obxectivos finais	Realiza un esquema compositivo da páxina dun libro	CL AA CSC CEC

BLOQUE 2. COMUNICACIÓN AUDIOVISUAL

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-5. Distinguir e crear distintos tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconos.	B2-5.1. Distingue símbolos e iconos.	- Recoñece distintos tipos de símbolos gráficos. - Analiza logotipos e describe e comenta o seu significado. - Identifica estilos e técnicas nos símbolos gráficos.	CL CMCT AA CEC
	B2-5.2. Deseña símbolos e iconos.	- Realiza un boceto dun símbolo que representa a súa forma de ser.	CL CMCT AA IE CEC
B2-10. Diferenciar e analizar os distintos elementos que interveñen nun acto de comunicación.	B2-10.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación visual.	- Analiza diferentes aspectos dun folleto divulgativo. - Identifica os elementos que interveñen no deseño gráfico dunha web e comenta o deseño aplicado a unha páxina web. - Analiza diferentes aspectos dun blog	CL CMCT AA CEC
B2-11. Recoñecer as diferentes funcións da comunicación	B2-11.1. Identifica e analiza os elementos que interveñen en distintos actos de comunicación audiovisual	- Recoñece o obxectivo de diferentes imaxes ao analizar os elementos que conteñen	CL AA IE CSC CEC
B2-12. Utilizar de xeito adecuado as linguaxes visual e audiovisual con distintas funcións.	B2-12.1. Deseña, en equipo, mensaxes visuales e audiovisuales con distintas funcións utilizando diferentes linguaxes e códigos, seguindo de xeito ordenado as distintas fases do proceso (guion técnico, storyboard, realización?). Valora de xeito	- Deseña un díptico. - Crea símbolos gráficos. - Crea un personaxe que poida servir de mascota para o centro. - Realiza un cartel promocional sobre o centro.	CMCT AA SC CEC

	crítico os resultados.		
B2-13. Identificar e recoñecer as diferentes linguaxes visuales apreciando os distintos estilos e tendencias, valorando, respectando e gozando do patrimonio histórico e cultural.	B2-13.1. Identifica os recursos visuales presentes en mensaxes publicitarias visuales e audiovisuales.	- Identifica os recursos visuales empregados en publicidade	CMCT AA CSC CEC

Todos os estándares terán a mesma valoración a efectos de cuantificar o rendemento do alumnado ao remate de cada avaliación

3 . TEMPORALIZACIÓN/SECUENCIACIÓN

UNIDADE 1. La expresión gráfica: setembro e outubro: Setembro e outubro

UNIDADE 2. A representación obxectiva do espazo: Novembro e decembro

UNIDADE 3. A xeometría no entorno: Xaneiro e febreiro

UNIDADE 4. A creación de imaxes dixitais: Marzo e abril

UNIDADE 5. Procesos do deseño: Primeira e segunda semana de Maio

UNIDADE 6. O deseño gráfico: Terceira e cuarta semana de Maio e Xuño

4 . METODOLOXÍA

METODOLOXÍA XERAL DA MATERIA:

A metodoloxía didáctica adáptase ás características de cada alumno, favorece a súa capacidade de aprender por si mesmo e para traballar en equipo. A actividade constructiva do alumno é o factor decisivo en levar a cabo o proceso de aprendizaxe. É o alumno quen, en último término, modifica e reelabora os seus esquemas de coñecemento, construindo a súa forma de actuar e de definir o seu traballo. É por iso polo que a maior parte do tempo lectivo, o alumno estará practicando e aplicando sobre exercicios concretos, os conceptos que se indican na unidade didáctica como resultado da aprendizaxe significativa.

O profesor actuará como mediador para facilitar a construción do aprendizaxes significativas e que permitan establecer relacións entre os coñecementos e experiencias previas e os novos contidos, proporcionar oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos de modo que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do apreso, garantir a funcionalidade das aprendizaxes asegurando que poidan ser utilizados nas circunstancias reais en que o alumno necesiteos.

- A plástica como actividade racional que utiliza a manualidade para expresarse. Os coñecementos que se impartirán aos alumnos haberán de ser tratados de forma coherente na súa consecución, ben definidos, evitando a ambigüedad que non poida ser asumida polo alumno. Os conceptos haberán de fomentar no alumno a capacidade de abstracción ou elaboración de pensamento abstracto, e non o da capacidade manual, que evidentemente, haberá de desenvolver o alumno dado o carácter práctico necesario para a produción de feitos propios desta disciplina.

- Interacción na contorna próxima. Darase a coñecer os conceptos de cada unidade aplicados á contorna próxima coidando que devanditos conceptos explicados sexan claramente reconocibles polo alumno.

- Experimentación directa. O alumno comprobará experimentalmente os conceptos antes sinaladostendo como base a realidade da súa contorna, aplicando os seuscoñecementos que procedan dos conceptos antes explicados polo profesor. Ademais, a experimentación implica tarefas de realización manual, -saber facer-, consideradas como medio necesario na consecución do fin superior -saber-.

- Estimulación á creatividade. O profesor debe enfatizar as posibilidades creativas en cada exercicio, ofrecendo a posibilidade de afrontar o traballo desde a perspectiva das sensibilidades persoais para atoparsolucións propias. É preciso contemplar a necesidade de estimular a creatividade e a expresividade nos traballossabendo a dificultade que representa. O alumno deberá moverse máis próximo á solución orixinal dos exercicios que á copia mimética dos traballos.

- Uso dos diferentes recursos expresivos de forma alternativa e adecuada: expresión oral, escrita, e plástica.

A secuencia de cada un dos temas é uniforme e consta dos seguintes elementos:

1. - Presentación do tema e experiencias previas. A partir dunhaimaxe inicial suscítase o tema no seu contexto deixando claro o interese do seuestudo. As experiencias previas sitúan ao alumno ante unha serie de fenómenos visuales e plásticos da súa contorna aos que ten que dar unhasresposta que proceda das súas propias intuiciónsou de coñecementos adquiridos anteriormente. Estas respostasou os interrogantes que queden abertosconstitúenunha formulación para o estudo do tema. No cuarto tema (1oeso), que trata das formas modulares, as experiencias versan sobre as formas desas características que se poden observar tanto na natureza como na arte; no tema das formas tratarase de identificar diferentes tipos de formas que podemos atopar na contorna, etc.

2. - Exposición dos conceptos. De acordoco carácter integrador que se quixo dar á articulación de todos os contidos, é preciso sinalar como a obra de arte está presente en todas as páxinas que tratan da exposición de conceptos. A obra clásica e dunha forma moi especial as mostras da arte contemporánea, menos familiares para os alumnos e alumnas, preséntansenesta ocasión polo seu valor exemplar e como obxecto de estudo. Na exposición dos conceptos adóptaseunhaliña clara e sistemática. O tópico é definido e explicado acudindo a sinxelas experiencias que levan á comprensión e integración do concepto nos propios coñecementos.

Por exemplo, no tema da cor, os alumnos e alumnas aprenderán en que consiste a ordenación das coresconstruíndo personalmente círculos cromáticos. No desenvolvemento do tema o alumno poderáchegaraos conceptos por douscamiños: un, o da exposición discursiva da teoría, e outro o que corresponde á observación das imaxes e o comentario que cada unhadelas suscita.

Tanto nos temas que tratan de conceptos que pertencenaodeseño técnico como nos que tratan de formas expresivas, proporcionánsedesenvolvementos procedimentales cuxa aplicación en traballos de características semellantes permite unha sólida aprendizaxe. Ao longo do desenvolvemento de cada tema suxírense suficientes pautas para a exercitación do exposto e para a creación de imaxes novas.

- Aplicacións e análises de obras. Como peche do modelo didáctico estúdanseaplicacións do concepto estudado en diferentes obras creativas. Así, no tema referido a trazados geométricos analízanse obras plásticas, arquitectura, pintura, escultura e artes decorativas nas que están presentes ese tipo de trazados, ou se analizan obras de grandes artistas nas que a geometría é protagonista. Con estas consideraciónsábrese o tema cara a unha dimensión da súa «utilidade»

- utilización dos traballos realizados polos alumnos para ser comentados e que o alumno valore a súaaprodución e respecte a doutroscompañeiros.

-traballos con materiais reciclados da contorna natural, de desfeitos de consumo (revistas) e outrosobxectos.

Actividades

Nesta materia pódense atopardous tipos de actividades:

- Actividades directamente conectadas co tema que supoñenunha exercitación dos conceptos tratados ou son unha aplicación directa.

- Actividades creativas suscitadas a partir do concepto estudado e orientadas polas obras de arte

analizadas.

A selección de temas e a distribución que ten en conta o tempo dedicado durante o curso a esta área permite cómodamente a realización de actividades de aplicación ou as que teñen carácter de pequenos proxectos. Tamén permite plantar proxectos relacionados con acontecementos puntuales para que a súa realización sexa exemplar. Exemplos Nadalais, días especiais de carácter nacional ou internacional.

5 . PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE CALIFICACIÓN

Nesta materia materialízase claramente o clásico concepto pedagóxico de aprender facendo e facer aprendendo. Son totalmente imposibles de separar, e ás veces ata de discernir, os aspectos conceptual e instrumental, claves no desenvolvemento dos seguintes procedementos:

- Adquisición do léxico propio da área.
- Achegamento experimental ós distintos soportes e técnicas gráfico plásticas como recurso expresivo: lápiz de cores, ceras, rotuladores, tintas, témperas, colaxe, madeira, cartón.
- Achegamento as tendencias culturais plásticas propias do patrimonio visual galego.
- Interese pola axitada realización dos traballos artísticos desenvolvidos.
- Sensibilidade ante os fenómenos visuais e a obra estética.
- Hábito de atención para recoller información visual. Curiosidade por coñecer a cultura visual galega. Interese pola aprendizaxe das técnicas gráfico-plásticas
- Aceptación e cumprimento das normas básicas de organización.
- Hábito de coidado do material e instrumental propio da área.
- Respecto ante as execucións plásticas dos compañeiros. Interese pola realización de traballos en equipo.
- Aprecio polas manifestacións culturais galegas. Curiosidade polas producións artísticas do contorno.

6. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN PARA 3º ESO

Podemos diferenciar tres tipos de avaliación que conxuntamente darán como resultante un criterio valorativo globalizador.

1.- Avaliación inicial. Esta avaliación ten un carácter de diagnóstico. Permítenos coñecer a situación de partida do alumnado ó comezo do curso.

2.- Avaliación formativa. A avaliación formativa esixe a observación do proceso de aprendizaxe. Isto implica establecer rexistros que nos permitan detectar o momento no que se produce un atranco, a causa que o produce e os mecanismos correctores para superalo.

3.- Avaliación sumativa. Esta avaliación non se pronuncia unicamente verbo da aprendizaxe do alumnado, senón que se interpretará como un instrumento de control no proceso educativo e como fonte de información para o propio alumnado. Este seguimento tamén deberá proporcionar ó alumnado información do seu proceso de aprendizaxe e permitirá a súa participación no mesmo.

Obtención da nota da avaliación

Para o proceso de establecer a cualificación do alumnado, dentro do marco pedagóxico da avaliación continua, o profesor terá en conta o traballo desenvolvido de xeito cotián na aula. Así mesmo, pódese establecer, se o profesor o estima oportuno, a realización de probas obxectivas de coñecemento en cada avaliación,

Esta nota obterase da seguinte forma:

60% exames o probas

30% traballos o láminas entregadas en tempo e forma

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente

No caso de haber máis de un examen o proba na mesma avaliación, estes farán media entre eles sempre e cando teñan unha puntuación igual ou superior a 3,5.

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor, os exames e probas, e sí se valorasen os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente, a obtención da nota sería da seguinte forma:

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno

90% os traballos e láminas entregadas en tempo e forma

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor os exames o probas, e non se valorasen os apuntes de clase, os traballos e láminas contarían o 100%. Así mesmo, é imprescindible, para a consecución do aprobado, a entrega de todo o traballo correspondente á avaliación.

Para acadar unha nota de 5, a media realizada teña que ser igual a 5.

O profesorado, en beneficio do alumnado poderá variar as porcentaxes correspondentes á proba de coñecemento e á entrega de láminas, sempre que se entreguen todas as láminas ben realizadas e se presenten en tempo e forma, seguindo as indicacións do profesorado.

O alumnado terá que traer o material en perfecto estado de uso todos os días, incluídos os apuntes de aula, para a realización das tarefas e traballos diarios.

Recuperación das avaliacións

Para a recuperación de cada unha das tres avaliacións, o alumnado deberá entregar ao profesor todos aqueles traballos o láminas que servisen para calificar dita avaliación, na data posta polo profesor e nas condicións propostas para o traballo.

Así mesmo, de haberse feito un examen o proba en dita avaliación, o alumnado terá que facer un examen de recuperación da avaliación. De haberse pedido os apuntes para a obtención da nota da avaliación, deberán ser entregados nas condicións esixidas para obter a calificación da recuperación de dita avaliación.

Obtención da nota de xuño

Na nota final do curso contará a media dos resultados obtidos nas sucesivas avaliacións trimestrais. Para a obtención dunha media de 5 ou superior a 5, todas as

avaliación teñen que ter unha nota igual ou superior ao 4. Cuando la nota media remate en decimales iguales o inferiores a 50, el redondeo irá al número entero anterior. Cuando la nota media remate en decimales iguales o superiores a 51, el redondeo irá al número entero posterior

Probas extraordinarias

Unha proba obxectiva, con un número de preguntas entre cinco e dez con valoracións variables dependendo das competencias incluídas. (Nota: No caso de que nun exame deste departamento percíbírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

. Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva

- Valorar a importancia do punto, a liña e o plano nas producións gráfico-plásticas.
- Elaborar composicións nas que intervén os distintos grados tonais a partir do punto e a liña e valorar os distintos grados de dureza e presión dos útiles gráficos.
- Realizar composicións sinxelas nas que transmitir emocións básicas utilizando distintos recursos básicos.
- Analizar, identificar e explicar esquemas compositivos básicos-
- Realizar composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos.
- Realizar composicións que expresen sensacións por medio da cor.
- Realizar texturas táctiles e visuais mediante diferentes técnicas.
- Recoñecer as ilusións ópticas aplicando coñecementos dos procesos perceptivos.
- Construír en perspectiva cabaleira corpos sinxelos.
- Explicar por escrito os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.)
- Clasificar correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular
- Construír correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, coñecendo o lado
- Resolver correctamente casos sinxelos de tanxencia entre circunferencias, utilizando adecuadamente as ferramentas
- Resolver correctamente casos sinxelos de tanxencia entre circunferencias e rectas, utilizando adecuadamente as ferramentas
- Construír correctamente un óvalo regular, coñecendo o diámetro maior
- Construír varios tipos de óvalos e ovoides, segundo os diámetros coñecidos
- Construír correctamente espirais de dous, tres, catro e cinco centros
- Executar deseños aplicando repeticións, xiros e simetrías de módulos
- Diseñar símbolos e iconos sinxelos.
- Identificar e analizar os elementos que interveñen en distintos actos da comunicación.
- Identificar os elementos que interveñen na comunicación visual.
- Elaborar unha animación sinxela con medios dixitais ou analóxicos.
- Debuxar correctamente as vistas principais de volumes sinxelos, identificando as tres proxeccións dos seus vértices e os seus aristas.

(Nota: No caso de que nun exame deste departamento percíbírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera

procedemento, dito exame calificaríase con nota cero (0)).

7 . MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O Departamento de Educación Plástica , Visual e Audiovisual acordou que para o presente curso non temos libro oficial de carácter obrigatorio. Facilitaranse polo profesorado as fotocopias que se consideren necesarias. Ademais, dado o carácter da materia, tamén será necesario dispoñer dun amplo abano de materiais complementarios como son: papeis, cartulinas, cartóns, pinturas de diversos tipos, pinceis, modelos bi e tridimensionais, etc. Para debuxo técnico, compás, escuadra, cartabón, regla, calibradores, plantillas de curvas e círculos, etc. Na aula de plástica dispomos de monitor de T.V., vídeo, DVD, proxector analóxico de diapositivas , ordenador e canón de proxección dixital.

Os recursos materiais condicionan o currículo desde o punto de vista da adecuación ás condicións do centro, aos alumnos e á selección e organización dos contidos e actividades programadas. A aula, que é ampla e ben iluminada, contará cunha dotación mínima de auga corrente e desagüe así como de rede eléctrica.

1. Mobiliario específico:

- Mesa e cadeira para o profesor.
- Mesa ampla e banquetea para os alumnos.
- Armarios con estanterías.
- Estanterías abertas para o secado de traballos.
- Estanterías metálicas.
- Encerado amplo para tiza.
- Taboleiro anunciador de corcho para exposición de traballos.

2. Material do aula:

- Xogo de modelos geométricos.
- Pinceles e brochas.
- Papelería: cartulinas, acetatos, etc.
- Tijeras, cinta adhesiva, barras adherentes, xogo de rotuladores, lapiceros e carboncillo.
- Canón proxector e pantalla.

3. Material compartido con outras aulas e Departamentos:

- Vídeo, DVD e monitor de televisión. - Ordenador con impresora.
- Fotocopiadora.

4. Material de apoio:

- Colección de diapositivas de arte.
- Colección de audiovisuais.
- Bibliografía básica independente da biblioteca do Centro. - Recopilación de traballos efectuados por alumnos.

5. Modelos:

- Bustos de escaiola, relevos, vasijas de cristal ou arcilla, etc. - Poliedros regulares e irregulares.
- Círculo cromático.
- Imaxes recortadas de revistas.
- Obxectos domésticos, da contorna e da natureza.

6. Utillaxe:

- Ferramentas comúns como lapiceros, compás, rotuladores e lápices de cores, etc.
- Cortador e texoiras para cartulina.
- Pinceles de distintos tamaños e tipos.
- Pegamento de barra, cinta adhesiva.

9. Ademais de contar con estes recursos, o alumno dispoñerá continuamente dos materiais bibliográficos que o fondo da biblioteca do centro poida proporcionar e do texto que con carácter obrigatorio ou recomendado indique o departamento para o curso correspondente.

Proxectolector de centro

O proxectolector de centro está pensado para desenvolver a medio prazo e, a partir da análise do contexto en materia de lectura, debe articular todas as intervencións que se van realizar no centro en relación coa lectura, a escritura e as habilidades informativas, coa participación do profesorado das distintas áreas, materias e ciclos, incorporando a biblioteca escolar e as bibliotecas de aula como recursos fundamentais para a súa posta en marcha. O seu deseño e posta en marcha son competencia de todo o equipo docente e estarán coordinados preferentemente polo responsable da biblioteca escolar.

Para a consecución dos devanditos obxectivos, os centros educativos deberán tomar decisións consensuadas que permitan:

* A integración das fontes informativas, en calquera soporte (impreso ou electrónico) no tratamento dos contidos curriculares.

* A formación de lectores e de lectoras competentes e a creación e consolidación do hábito de lectura e o desenvolvemento de actitudes favorables á lectura mediante a creación de ambientes lectores, entre outras estratexias.

* O funcionamento da biblioteca escolar como factor de compensación social.

O plan anual de lectura e o proxectolector de centro garantirán a paulatina capacitación do alumnado nas competencias básicas que se pretenden, de cara á súa formación como cidadáns activos e solidarios.

Con esta finalidade, empregaranse un enfoque funcional as distintas tecnoloxías da comunicación e da información ao alcance do alumnado, para incidir en aspectos específicos destes soportes e linguaxes de cara a unha utilización eficaz, comprensiva e ética deles. A formación da lectura comprensiva exige, polasúa vez, un traballo progresivo e continuado. Traballarase con todo tipo de textos: literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, gráficos; en soporte impreso ou electrónico.

Incidirase na identificación da finalidade da lectura e na forma de axustar esta a obxectivo en cada ocasión. Ensinaranse estratexias de comprensión lectora.

Para o presente curso, no Departamento de Debuxo axustaremos a actividade ao plan de coordinación elaborado pola dirección do centro. Tomaremos como eixe vertebral para as actividades relacionadas co Proxecto Lector. O achegamento do alumnado á chamada literatura artística, isto é, todo o extenso campo que vai desde os libros de divulgación (enciclopedias, monografías sobre artistas, etc.) ate ensaios, artigos e libros de historia e crítica de arte. Tomando isto como base tentarase que o alumnado habitúese a consultar e manexar os fondos bibliográficos do departamento e da biblioteca do centro, combinado todo isto tamén coa utilización de medios audiovisuais.

O Departamento de Debuxo do IES San Tomé De Freixeiro concorda cos obxectivos e prantexamento do proxectolector e, como non podería ser doutro xeito, fará canto estea na súa man por levalo adiante. Con todo, considerase importante suñar que a materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual perdeu desde o 2007 unha hora lectiva en 1º de ESO, malia que os contidos curriculares seguen a ser practicamente os mesmos. Se a isto engadimos os segmentos lectivos que deberán ser destinados ao Proxecto Lector, a temporización de contidos queda excesivamente comprimida, cousa que, como todos sabemos, non é o mellor desde o punto de vista pedagóxico.

Seguimento e valoración do Proxecto Lector.

Realizarase unha avaliación continuada dos avances ou dificultades da posta en marcha do proxecto e das súas concrecións nos plans anuais de lectura.

Para a avaliación de aspectos relacionados co hábito lector teranse en conta non só os índices de lectura, senón tamén a capacidade do alumnado para avanzar na súa competencia lectora e ser quen de enfrontarse a textos cada vez máis complexos, así como a súa actitude diante da lectura como medio para a aprendizaxe, fonte de pracer e recurso para o desenvolvemento persoal.

Actividades extraescolares e complementarias

Como posibles actividades extraescolares estarían a realización de visitas a algunha exposición artística que tivera lugar na cidade durante os meses do curso ou as visitas comentadas e guiadas a algún dos edificios monumentais da cidade, como por exemplo as visitas ao Casco Vello, seguida da realización dunha práctica gráfica. Tamén ven sendo habitual no noso centro a participación do alumnado de educación plástica, desde a óptica propia da materia, en actividades organizadas por outros departamentos: montaxe de exposicións, escenografías, entroido, deseños de rotulación e cartelística, semana da ciencia, etc. Todas as devanditas actividades que non requiren unha planificación previa con datas moi concretas nin unha dotación económica ou infraestrutura, polo que se poden realizar no momento do curso que se considere máis oportuno. Asemade, como xa queda dito, o departamento está aberto á realización de actividades que, con criterios de transversalidade, propoñan outros profesores ou departamentos do centro.

Acción para o plan de integración das TICs

As TICs teñen unha importancia cada vez máis grande no mundo en que vivimos, e o campo do ensino non pode ser alleo a isto. Esta importancia incrementase aínda máis, se cabe, cando falamos do campo da imaxe e da comunicación visual. Aspectos como o uso de internet e dos soportes e ferramentas dixitais non pode quedar fora do marco pedagóxico e curricular. O coñecemento e uso de programas informáticos como Auto Cad ou Fotoshop está cada día máis xeneralizado e é labouira dos docentes de educación plástica conseguir que o alumnado coñeza e comece a tomar contacto cos devanditos medios, sen esquecer que a aprendizaxe instrumental debe estar sempre supeditada a criterios pedagóxicos e a unha visión crítica e analítica das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación da propia programación

Como xa quedou dito, as principais eivas da presente programación didáctica poden estar na parte da temporización e da distribución de contidos, dado o axustado que resulta o tempo de horas lectivas. Na memoria que se realice a finais do mes de xuño han quedar recollidas as correspondentes incidencias ou reflexións que contribuirán a solventar posibles deficiencias.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

No Proxecto Curricular do Centro faise referencia a este apartado. No entanto, damos a continuación unhas directrices para a área de Educación Plástica e Visual.

Os materiais curriculares deben contemplar as diferenzas individuais de capacidades, motivación e intereses dos alumnos e alumnas; para iso, posibilitan unha acción aberta dos profesores e profesoras, de forma que tanto o nivel dos contidos como as formulacións didácticas poidan variar segundo as necesidades específicas do aula.

Nos materiais de Educación Plástica e Visual a atención á diversidade dos alumnos e alumnas reviste

especial importancia debido á complexidade dalgúns dos contidos do programa, e debe estar presente sempre na actividade docente para lograr os mellores resultados. Esta atención á diversidade contémpase en tres planos: a programación, a metodoloxía e as actividades de reforzo e ampliación, ademais das posibles adaptacións curriculares.

- Atención á diversidade na programación

A área de Educación Plástica e Visual ten unha programación que contempla aqueles contidos nos que os alumnos mostran un nivel menos homogéneo. Tal é o caso da comprensión dalgúns aspectos que esixen un alto nivel de comprensión espacial ou un nivel de execución moi especializado. Tendo en conta que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados, a programación debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, prestando oportunidades para recuperar o non adquirido no seu momento. A programación cíclica dá a oportunidade de volver retomar os conceptos básicos para garantir en todo momento a súa comprensión por parte de todos os alumnos. Por outra banda, a presenza dos tres bloques de contidos en cada curso permite que cada un dos alumnos e alumnas poida profundar naquel campo en que ten mellores aptitudes ou reforzar os aspectos que non domina no nivel esixido. Cada unidade, abre un mundo de posibilidades de observación, análise e creación que permite aos profesores adaptar o programa ás peculiaridades dos seus alumnos unha vez que se garantiu o coñecemento do esencial.

- Atención á diversidade na metodoloxía

A metodoloxía e as estratexias didácticas concretas que van aplicarse no aula tamén contemplan a diversidade dos alumnos e alumnas. Ditas estratexias afectan fundamentalmente ao ensino dos conceptos e aos diferentes niveis de dificultade na proposta de actividades. En canto ao ensino de conceptos, realízase a partir de imaxes concretas e a través de experiencias sinxelas que se poden ter no aula. Permite, xa que logo, respectar as diferenzas individuais por medio da elección do proceso didáctico que mellor se acomode a cada alumno. En canto ás formas de expresión realizadas a través das propostas de actividades, ábrese toda unha gama de posibilidades onde se estimula especialmente a imaxinación, a creatividade e o goce estético, que fagan natural a comunicación. En xeral pódese dicir que as formas didácticas teñen en conta o punto de partida de cada alumno ou alumna, as súas dificultades específicas e as súas necesidades de comunicación.

- Atención á diversidade nas actividades de reforzo e ampliación

As actividades de reforzo son actividades sinxelas coas que o alumno pode repasar e traballar conceptos, aplicar técnicas e afianzar destrezas. Xa que logo, estas actividades son particularmente interesantes nos casos nos que convén reforzar a aprendizaxe dos alumnos e alumnas con dificultades. As actividades de ampliación suscitan a aplicación de conceptos, procedementos e actitudes de forma adecuada a aqueles alumnos e alumnas adiantados.

- Adaptacións curriculares

Para alumnos con necesidades educativas especiais realízanse as adaptacións curriculares necesarias, solicitando a oportuna información ao Departamento de Orientación e seguindo as pautas marcadas con carácter xeral nesta programación. O proxecto que se presenta trata de ser o suficientemente flexible para propoñer un ensino o máis individualizado posible. Para iso contempla, desde diversos ángulos, a posibilidade de atender aos distintos niveis de coñecemento e circunstancias que poidan presentarse nun mesmo grupo.

1. Distinción entre estándares de aprendizaxe evaluables. Dita distinción xa se deixou especificada nos que son básicos (ver apartado 3 desta programación).

2. Actividades diferenciadas. As actividades a aplicar deberán ser graduadas con diferente nivel de dificultade sen perder nunca o obxectivo fundamental que se pretende conseguir.

3. Metodoloxías diversas. O modelo xeral dos métodos de traballo que se empreguen deber ser tal que o ensino/aprendizaxe resulte realmente activa e creativa, nunca repetitiva nin imitativa. Cada tipo de contido requirirá un método axustado ás súas características, pero a cuestión, agora, é a diversificación de métodos segundo a diversidade do alumno.

4. Diferentes agrupamentos de alumnos. As anteriores diversificacións fanse no desenvolvemento dunha clase normal, é dicir, non é necesario facer agrupacións de alumnos segundo o tipo de actividade. Outra cousa é que a actividade sexa recomendable desenvolvela en pequenos grupos, nese caso si pode ser determinante o tipo de nivel de actividade que se vaia a efectuar.

De igual forma, certo tipo de actividades, como as relativas á procura ou á investigación sobre calquera asunto, pode facer aconsexable que se fagan diferentes agrupamentos, xa que unha maior

homogeneidad entre os alumnos facilita ao profesor a distribución de material de apoio e, sobre todo, facilita a intercomunicación entre os propios estudantes consigo mesmo conseguindo un enriquecemento.

Programación Didáctica de E. Plástica, Visual e Audiovisual 4ºESO

CURSO 2021/2022

INDICE

17. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA -----	47
18. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES -----	48
19. TEMPORALIZACIÓN / SECUENCIACIÓN -----	65
20. METODOLOXÍA -----	66
21. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	67
22. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	68
23. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA A OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA -----	69
24. ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN DE ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES --	69
25. MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS -----	70

1. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA

A educación secundaria obrigatoria contribuíra a desenvolver nos alumnos e as alumnas as capacidades que lles permitan:

1. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos como valores comúns dunha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2. Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
3. Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres.
4. Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
5. Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
6. Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en distintas disciplinas, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas nos diversos campos do coñecemento e da experiencia.
7. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
8. Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua castelá e, si houbera, na lingua cooficial da Comunidade Autónoma, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, a lectura e o estudo da literatura.
9. Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de xeito apropiado.
10. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
11. Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o dos outros, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a

dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e mellora.

12. Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

2. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES

UNIDADE 1. A creación visual

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - O proceso creativo dunhaimaxe. - A imaxe no seu contexto. Tipos de imaxes. - Medios e soportes para a creación de imaxes. - Creación dunhaimaxe icónica. -Análise de imaxes. - Observación de diferentes interpretacións. - Creación unhaimaxe icónica. - Creación duncartafol identificativa do centro. - Interpretación unha obra de arte. - Elaboración dun cartel. - Realización de composicións tridimensionales 	<p>B1-2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas como dixitales, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.</p> <p>B3-1. Percibir e interpretar criticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases.</p> <p>B3-2. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.</p> <p>B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptandoas ás diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais</p>
BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - Utensilios de debuxo técnico, estudo e manexo. - Trazados xeométricos: cuadráteros, polígonos regulares e división da circunferencia. 	<p>B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos,</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - Tanxencias e enlaces. - Aplicación dos procedementos de trazado de cuadriláteros , polígonos, tanxencias e enlaces no deseño de motivos xeométricos. 	utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.
BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO	<ul style="list-style-type: none"> -As calidades plásticas, estéticas e funcionales das imaxes e formas da contorna. - Os elementos da linguaxe do deseño. - As calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño. - A imaxe no seu contexto. Tipos de imaxes. - O proceso creativo dunhaimaxe. Fases. - Medios e soportes para a creación de imaxes. - Proceso de creación dun logotipo. - Análise de imaxes. - Observación de diferentes interpretacións. - Creación unhaimaxe icónica. - Creación duncartafol identificativa do centro. - Valoración do traballo en equipo 	<p>B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases.</p> <p>B3-2. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.</p> <p>B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas a diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.</p>
BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA	<ul style="list-style-type: none"> - Elementos e finalidade da linguaxe audiovisual. - Os signos visuales das mensaxes publicitarias. - Medios e soportes para a creación de imaxes. - Interpretación das mensaxes das imaxes. - Proceso de creación dun logotipo. - Creación unhaimaxe icónica. - Realización de composicións tridimensionales. - Interese polos avances tecnolóxicos vinculados coa linguaxe audiovisual. - Actitude crítica ante a publicidade e o consumo. 	<p>B4-2. Recoñecer os elementos que integran as distintas linguaxes audiovisuales e as súas finalidades.</p> <p>B4-3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.</p> <p>B4-4. Mostrar unha actitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade rexeritando os elementos desta que supoñen discriminación sexual, social ou racial</p>

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas como dixitales, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo	B1-2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión	Realiza unhaimaxe transformando distintos aspectos da mesma como os distintos niveis de luz ou co trazo de formas planas	<p>CD</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2.1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas xeométricas planas, creando composicións onde interveñan diversos trazados xeométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.	B2.1.1. Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo. B2.1.2. Resolve problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico. B2.1.3. Resolve problemas básicos de tanxencias e enlaces.	- Resolve problemas xeométricos referidos a cuadriláteros, polígonos, tanxencias e enlaces utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.	AA MCCT

BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases.	B3-1.1. Coñece os elementos e finalidades da comunicación visual.	- Interpreta unha obra de arte asociando os elementos da imaxe coa finalidade que persegue o autor.	CL AA SC IE CEC
	B3-1.2. Observa e analiza os obxectos da nosa contorna na súa vertente estética e de funcionalidad e utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal.	- Interpreta as mensaxes de distintas imaxes.	CL AA SC IE CEC
B3-2. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.	B3-2.1. Identifica e clasifica diferentes obxectos en función da familia ou rama do Deseño.	- Observa o proceso de creación dun logotipo.	AA CEC
B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptando as diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais	B3-3.1. Realiza distintos tipos de deseño e composicións modulares utilizando as formas geométricas básicas, estudando a organización do plano e do espazo.	- Constrúe unha estrutura modular tridimensional a partir do uso de chapas de botellas de refresco.	CMCT AA IE CEC
	B3-3.2. Coñece e planifica as distintas fases de realización da imaxe corporativa dunha empresa.	- Crea un cartafol identificativa do seu centro	AA CEC
	B3-3.3. Realiza composicións creativas e funcionales adaptando as diferentes áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de todo proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.	- Crea un icono que indique o espazo da biblioteca ou outro lugar onde se realice unha actividade no seu centro	AA IE CEC

BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B4-2. Recoñecer os elementos que integran as distintas linguaxes audiovisuales e as súas finalidades.	B4-2.3. Recompila diferentes imaxes de prensa analizando as súas finalidades.	- Analiza anuncios de prensa a partir dun esquema proposto..	CL CD AA IE CEC
B4-3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.	B4-3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os distintos elementos dalinguaxe gráfico-plástico.	- Elabora un cartel publicitario dun evento no seu centro educativo	CL CMCT AA IE CEC
B4-4. Mostrar unhaactitude crítica ante as necesidades de consumo creadas polapublicidaderexeitando os elementos desta que supoñen discriminación sexual, social ou racial	B4-4.1. Analiza elementos publicitarios cunhaactitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen	- Analiza varios exemplos de mensaxes publicitarias e reflexiona sobre os signos visuales que os configuran	CL AA IE CEC

UNIDADE 2. A creación dixital

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.

d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	- Os distintos elementos e técnicas de expresión. - As imaxes digitais. Vantaxes e desvantajas. Ámbitos da creación	B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos

	<p>digital.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades expresivas da imaxe digital. - Lectura de imaxes. - Aplicación do retoque fotográfico. - Observación de obras de land art. -Deseño un obxecto en 3D co programaSketchUp. - Cambios no nivel de iconicidad dunhaimaxe. - Creación a partir da manipulación de imaxes digitalmente. - Invención de imaxes a partir de fotografías. - Valoración do patrimonio artístico e cultural 	<p>estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.</p>
BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO	<ul style="list-style-type: none"> -As calidades plásticas, estéticas e funcionales das imaxes e formas da contorna. - As calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño. - Observación dun proceso de deseño. - Lectura de imaxes. - Aplicación do retoque fotográfico. - Observación de obras de land art. - Deseño un obxecto en 3D co programa SketchUp. - Cambios no nivel de iconicidad dunhaimaxe. - Creación a partir da manipulación de imaxes digitalmente. - Invención de imaxes a partir de fotografías. -Valoración do traballo en equipo. 	<p>B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible á súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases.</p> <p>B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptandoas a diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais</p>
BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA	<ul style="list-style-type: none"> . Os códigos da linguaxe audiovisual en composicións creativas. - Os signos visuales das mensaxes publicitarias. -Actitude crítica ante a publicidade e o consumo. -Deseño un obxecto en 3D co programaSketchUp. - Cambios no nivel de iconicidad dunhaimaxe. - Creación a partir da manipulación de imaxes digitalmente. - Invención de imaxes a partir de fotografías. - Interese polos avances tecnolóxicos vinculados coa linguaxe audiovisual 	<p>B4-3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.</p> <p>B4-4. Mostrar unhaactitude crítica ante as necesidades de consumo creadas pola publicidade rexeritando os elementos desta que supoñen discriminación sexual, social ou racial</p>

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos estilos artísticos,	B1-5.1. Explica, utilizando unlinguaxe adecuada, o proceso de creación dunha obra artística; analiza os soportes, materiais e técnicas	- Realiza a análise dun proceso de deseño dun espazo, un logotipo ou un pictograma	CL AA

valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte	gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os elementos compositivos da mesma		SC IE CEC
---	---	--	-----------------

BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases	B3-1.1. Coñece os elementos e finalidades da comunicación visual.	- Realiza unha lectura de imaxes, analizando os elementos e a finalidade do autor. - Busca información sobre artistas de land art. Retoca unha fotografía recordando as características desta manifestación artística. - Interpreta unha obra de arte analizando a luz, os obxectos e a arquitectura	CL AA SC IE CEC
B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas a diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.	B3-3.3. Realiza composicións creativas e funcionales adaptándoas a diferentes áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de todo proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza nas representacións gráficas.	- Realiza unha ilustración variando o nivel de iconicidade dunha fotografía. - Realiza un fotomontaxe. - Inventa imaxes a partir dunha fotografía. - Realiza un mural con producións dixitais.	AA IE CEC
	B3-3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e a comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño	- Deseña un obxecto en 3D co programa SketchUp. - Aplica o retoque fotográfico e a manipulación de imaxes con Photoshop	CD AA IE CEC

BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.	B4-3.2. Proxecta un deseño publicitario utilizando os distintos elementos da linguaxe gráfico-plástico.	- Crea un cartel utilizando un programa como Photoshop ou Gimp.	CL CMCT AA IE CEC

	B4-3.3. Realiza, seguindo o esquema do proceso de creación, un proxectopersoal.	- Crea o seu propio avatar seguindo o proceso de creación e utilizando os recursos gráficos para conseguilo.	CL CMCT AA IE CEC
B4-4. Mostrar unhaactitude crítica ante as necesidades de consumo creadas polapublicidaderexeitando os elementos desta que supoñen discriminación sexual, social ou racial.	B4-4.1. Analiza elementos publicitarios cunhaactitude crítica desde o coñecemento dos elementos que os compoñen	- Reflexiona achega do valor que transmiten as imaxes publicitarias	CL AA IE CEC

UNIDADE 3. A comunicación obxectiva a través da imaxen

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvementopersoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nassúasrelaciónscosdemais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novoscoñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - As formas geométricas na configuración de deseños. - Os sistemas de representación gráfica. - A composición tridimensional. - Os programas de debuxo por ordenador. - A normalización. Tipos de normas. A normalización do debuxo técnico. - A acotación. Condicións básicas da acotación. - As escalas. Tipos de escalas. A escala gráfica. - Acotación de figuras tridimensionales. - Acotación co programaSketchUp. - Acotación co programa AutoCad. - Creación duxogo de ajedrez clásico e as súaspezasco programa SketchUp 	<p>B2-1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas geométricas planas creando composiciónsdeinterveñan diversos trazados geométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.</p> <p>B2-2. Diferenciar e utilizar os distintos sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a ingeniería.</p> <p>B2-3. Utilizar diferentes programas de debuxo por ordenador para construír trazados geométricos e</p>

		pezassinxelas nos diferentes sistemas de representación
BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO	<ul style="list-style-type: none"> - Os elementos da linguaxe do deseño. - As calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño. - A normalización. Tipos de normas. A normalización do debuxo técnico. - A acotación. Condicións básicas da acotación. - As escalas. Tipos de escalas. A escala gráfica. - Acotación de figuras tridimensionales. - Acotación co programa SketchUp. - Acotación co programa AutoCad. - Creación dun xogo de ajedrez clásico e as súas pezas co programa SketchUp. - Valoración do traballo en equipo 	<p>B3-2. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.</p> <p>B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptándoas a diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais</p>
BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA	<ul style="list-style-type: none"> - Os códigos da linguaxe audiovisual en composicións creativas. - A normalización. Tipos de normas. A normalización do debuxo técnico. - Acotación co programa SketchUp. - Acotación co programa AutoCad. - Creación dun xogo de ajedrez clásico e as súas pezas co programa SketchUp. - Interese polos avances tecnolóxicos vinculados coa linguaxe audiovisual 	B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes.

BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas geométricas planas creando composicións onde interveñan diversos trazados geométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.	B2-1.1. Diferencia o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo.	-Constrúe un dossier urbanístico dunha casa.	CMCT AA CEC
B2-2. Diferenciar e utilizar os distintos sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a ingeniería.	B2-2.1. Visualiza formas tridimensionales definidas polas súas vistas principais.	- Deduce as medidas dun obxecto a partir da acotación dunha imaxe a escala.	CMCT AA CEC
	B2-2.2. Debuxa as vistas (o alzado, a planta e o perfil) de figuras tridimensionales sinxelas.	-Debuxa o esbozo dunha figura de ajedrez e acóutaa/acóutaa en tres dimensións segundo as normas.	CMCT AA CEC

	B2-2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionales, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis adecuado.	-Acouta unha figura tridimensional co programa SketchUp.	CMCT AA CEC
B2-3. Utilizar diferentes programas de debuxo por ordenador para construír trazados geométricos e pezas sinxelas nos diferentes sistemas de representación.	B2-3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para a creación de deseños geométricos sinxelos.	- Crea un xogo de ajedrez clásico e as súas pezas co programa SketchUp	CMCT CD AA CEC

BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-2. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura da linguaxe do deseño.	B3-2.1. Identifica e clasifica diferentes obxectos en función da familia ou rama do Deseño.	- Comprende o proceso de acotación dunha figura tridimensional.	AA CEC
B3-3. Realizar composicións creativas que evidencien as calidades técnicas e expresivas da linguaxe do deseño adaptando as diferentes áreas, valorando o traballo en equipo para a creación de ideas orixinais.	B3-3.3. Realiza composicións creativas e funcionales adaptando as diferentes áreas do deseño, valorando o traballo organizado e secuenciado na realización de todo proxecto, así como a exactitude, a orde e a limpeza das representacións gráficas.	- Constrúe un esfero e un oloide.	AA IE CEC
	B3-3.4. Utiliza as novas tecnoloxías da información e a comunicación para levar a cabo os seus propios proxectos artísticos de deseño	- Utiliza o programa SketchUp	CD AA IE CEC

BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B4.3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes	4-3.1. Elabora imaxes digitais utilizando distintos programas de debuxo por ordenador	-Acouta unha figura tridimensional co programa AutoCad	CL CMCT AA IE CEC

UNIDADE 4. A representación obxectiva do espazo

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - A representación do espazo. - O proceso creativo. - A representación do espazo. A representación subjetiva. A representación obxectiva. - As formas geométricas na configuración de deseños. - Realización de trazados con SketchUp. - Realización de trazados AutoCad 	B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súa linguaxe persoal ou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación
BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO	<ul style="list-style-type: none"> - Os sistemas de representación gráfica. - A composición tridimensional. - O debuxo por ordenador. - O sistema diédrico ou de Monge. Proxección dun punto. - Proxección dunha recta. Posicións das rectas. - O sistema axonométrico. Como achar o coeficiente de redución a partir dos eixes. - Proxección do plano. - A perspectiva caballera. - A perspectiva cónica. - Realización de trazados con SketchUp. - Realización de trazados AutoCad. - Valoración dos sistemas de representación como linguaxes de comunicación gráfica que requiren códigos consensuados 	<p>B2-1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas geométricas planas creando composicións onde interveñan diversos trazados geométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico.</p> <p>B2-2. Diferenciar e utilizar os distintos sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a ingeniería.</p> <p>B2-3. Utilizar diferentes programas de debuxo por ordenador para construír trazados geométricos e pezas en xelas nos diferentes sistemas de representación</p>

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súalinguaxepersoalou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástico, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación	B1-1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os distintos elementos da linguaxe plástica e visual	- Debuxa un autorretrato cubista a partir dunprimeiro plano	CL AA IE CEC

BLOQUE 2. DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Analizar a configuración de deseños realizados con formas geométricas planas creando composicións onde interveñan diversos trazados geométricos, utilizando con precisión e limpeza os materiais de debuxo técnico	B2-1.4. Resolve e analiza problemas de configuración de formas xeométricas planas e aplícaos á creación de deseños persoais.	- Realiza unha composición geométrica descompoñendounha fotografía en distintos planos	CMCT AA CEC
B2-2. Diferenciar e utilizar os distintos sistemas de representación gráfica, recoñecendo a utilidade do debuxo de representación obxectiva no ámbito das artes, a arquitectura, o deseño e a ingeniería.	B2-2.1. Visualiza formas tridimensionales definidas polas súas vistas principais.	-Recoñece a proxección dun plano.	CMCT AA CEC
	B2-2.3. Debuxa perspectivas de formas tridimensionales, utilizando e seleccionando o sistema de representación máis adecuado.	-Debuxa figuras en isométrica e caballera aplicando o coeficiente de redución. - Traza circunferencias e esferas en perspectiva isométrica. -Debuxa circunferencias, cilindros rectos e conos en perspectiva caballera. - Elabora un gráfico estatístico tridimensional.	CMCT AA CEC
	B2-2.4. Realiza perspectivas cónicas frontales e oblicuas, elixindo o punto de vista máis adecuado.	- Traza prismas rectangulares en perspectiva cónica cun punto de fuga.	CMCT

		- Traza cubos en perspectiva cónica oblicua con dúas e tres puntos de fuga. - Debuxa un coche en perspectiva cónica de tres puntos.	AA CEC
B2-3. Utilizar diferentes programas de debuxo por ordenador para construír trazados geométricos e pezas sinxelas nos diferentes sistemas de representación	B2-3.1. Utiliza as tecnoloxías da información e a comunicación para a creación de deseños geométricos sinxelos	- Utiliza o programa SketchUp e AutoCad para realizar diversos trazados.	CMCT CD AA CEC

UNIDADE 5. Procesos clásicos da creación artística

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - Procesos clásicos de creación artística. Técnicas de debuxo e pintura. O debuxo. - Técnicas tridimensionales. - As instalacións: espazos de expresión e liberdade. - Os antecedentes do graffiti. - Debuxo con bolígrafo. - Debuxo con lápices e ceras de cores. - Utilización das acuarelas e témperas - Observación de técnicas de gravado. - Creación de obras con volume. - Creación dunha instalación. - Interpretación das Portas do Paraíso: arquitectura, pintura e escultura nunhaso obra. - Curiosidade pola experimentación cos diferentes materiais e técnicas 	<p>B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súa linguaxe persoalou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástico, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.</p> <p>B1-2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas como dixitales, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo.</p> <p>B1-3. Elixir os materiais e as técnicas máis adecuadas para elaborar unha composición sobre a base dos obxectivos prefijados e da autoevaluación continua do proceso de realización.</p>

		<p>B1-4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo como fonte de riqueza na creación artística.</p> <p>B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte</p>
BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO	<ul style="list-style-type: none"> - Sala Chillida do Museo Guggenheim. - Procesos clásicos de creación artística. Técnicas de debuxo e pintura. O debuxo. - Debuxar con distintos materiais e técnicas. - Valoración de elección da técnica e o procedemento adecuado para potenciar as calidades estéticas ou expresivas das producións visuales 	<p>B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases.</p>

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súa linguaxe persoalou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.</p>	<p>B1-1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os distintos elementos da linguaxe plástica e visual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realiza un cartel con témperas. - Realiza unha obra tridimensional combinando diferentes formas de expresión artística. - Crea tipografías de letras e realiza un alfabeto completo. 	<p>CL</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>
<p>B1-2. Realizar obras plásticas experimentando e utilizando diferentes soportes e técnicas, tanto analóxicas como dixitales, valorando o esforzo de superación que supón o proceso creativo</p>	<p>B1-2.1. Aplica as leis de composición, creando esquemas de movementos e ritmos, empregando os materiais e as técnicas con precisión.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realiza debuxos con lápiz e carboncillo, con bolígrafo, lápices e ceras de cores. - Pinta con acuarelas e témperas. - Realiza obras impresas utilizando técnicas de estampación. - Crea obras tridimensionales con plastilina. - Realiza un graffiti con rotuladores de cores. 	<p>CD</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

	B1-2.3. Cambia o significado dunhaimaxe por medio da cor.	- Utiliza a cor para dar profundidade a un debuxo	AA IE CEC
B1-3. Elixir os materiais e as técnicas máis adecuadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefijados e da autoevaluación continua do proceso de realización.	B1-3.2. Utiliza con propiedade, os materiais e procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticos, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado e apórtao a aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	- Utiliza correctamente os materiais e as técnicas para expresarse coa linguaxe gráfico-plástico.	AA IE CEC
B1-4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo como fonte de riqueza na creación artística	B1-4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo	- Aplica as fases do proceso de creación artística nos seus traballos	AA SC IE CEC
B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.	B1-5.1. Explica, utilizando un linguaxe adecuada, o proceso de creación dunha obra artística; analiza os soportes, materiais e técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os elementos compositivos da mesma.	- Compara os resultados ao utilizar diferentes técnicas e valora vantaxes e inconvenientes de cada unha. - Compara e explica diferentes tipos de gravado. - Comenta características de esculturas realizadas con distintos materiais e relaciónaos cos valores que transmiten. - Analiza a obra As Portas do Paraíso e diferenza e explica os elementos que teñen que ver coa arquitectura, coa pintura e coa escultura.	CL AA SC IE CEC
	B1-5.2. Analiza e le imaxes de diferentes obras de arte e sitúaa no período ao que pertencen	- Comenta e opina sobre obras pertencentes á arte efémera. - Reflexiona e comenta o que lle transmiten algúnsexemplos de instalacións	CL AA SC IE CEC

BLOQUE 3. FUNDAMENTOS DO DISEÑO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B3-1. Percibir e interpretar críticamente as imaxes e as formas da súa contorna cultural sendo sensible ás súas calidades plásticas, estéticas e funcionales e apreciando o proceso de creación artística, tanto en obras propias como alleas, distinguindo e valorando as súas distintas fases	B3-1.1. Coñece os elementos e finalidades da comunicación visual.	- Recoñece os valores e a finalidade dalgunhas obras de arte.	CL AA SC IE CEC
	B3-1.2. Observa e analiza os obxectos da nosa contorna na súa vertente estética e de funcionalidad e utilidade, utilizando a linguaxe visual e verbal	Realiza un caligrama debuxando a figura que llesuxiren as palabras. - Realiza un debuxo automático. - Recoñece a relación da mensaxe co estilo dun graffiti	CL AA SC IE CEC

UNIDADE 6. Procesos da creación audiovisual

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia, os prejuicios de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.
- j) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.
- l) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das distintas manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ÁREA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA	<ul style="list-style-type: none"> - A creación de obras plásticas. - A imaxe real. O guion gráfico. O rodaxe. A montaxe. - A animación. Os debuxos animados. A animación de figuras ou stop motion. - Identificación dos planos cinematográficos. - Análise de imaxes virtuales. - Creación dunha animación e un estereograma. - Efectos e ambientación no cine 	<p>B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súa linguaxe persoal ou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástica, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.</p> <p>B1-3. Elixir os materiais e as técnicas máis adecuadas para elaborar unha composición sobre a base dos obxectivos prefijados e da autoevaluación continua do proceso de realización.</p> <p>B1-4. Realizar proxectos plásticos</p>

		<p>que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo como fonte de riqueza na creación artística.</p> <p>B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte</p>
BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA	<ul style="list-style-type: none"> - Soportes da creación audiovisual. O cine. A televisión e o vídeo. A animación por ordenador. - A imaxe real. O guion gráfico. O rodaxe. A montaxe. - A animación. Os debuxos animados. A animación de figuras ou stop motion. A animación por ordenador.- -Realidade virtual. Campos de aplicación da realidade virtual. - Identificación dos planos cinematográficos. - Comparación e análise de películas de animación. -Análise de imaxes virtuales. - Planificación dunha grabación. - Creación dunha animación e un estereograma. - Práctica na realidade virtual. - Efectos e ambientación no cine. - Interese por explorar as posibilidades formais do audiovisual 	<p>B4-1. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, describindo correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual e valorando o labor de equipo.</p> <p>B4-2. Recoñecer os elementos que integran as distintas linguaxes audiovisuales e as súas finalidades.</p> <p>B4-3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes plorar as posibilidades formais do audiovisual</p>

BLOQUE 1. EXPRESIÓN PLÁSTICA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B1-1. Realizar composicións creativas, individuais e en grupo, que evidencien as distintas capacidades expresivas da linguaxe plástica e visual, desenvolvendo a creatividade e expresándoa, preferentemente, coa subjetividade da súa linguaxe persoalou utilizando os códigos, terminoloxía e procedementos da linguaxe visual e plástico, co fin de enriquecer as súas posibilidades de comunicación.</p>	<p>B1-1.1. Realiza composicións artísticas seleccionando e utilizando os distintos elementos da linguaxe plástica e visual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Realiza animaciones. - Crea obxectos 3D co programa SketchUp para crear un escenario urbano. - Crea decorados para realizar unha secuencia de stop motion engadindo efectos especiais.. 	<p>CL</p> <p>AA</p> <p>IE</p> <p>CEC</p>

B1-3. Elixir os materiais e as técnicas máis adecuadas para elaborar unha composición sobre a base duns obxectivos prefijados e da autoevaluación continua do proceso de realización.	B1-3.2. Utiliza con propiedade, os materiais e procedementos máis idóneos para representar e expresarse en relación ás linguaxes gráfico-plásticos, mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado e apórtao a aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	- Utiliza de forma adecuada os materiais e procedementos nos seus traballos	AA IE CEC
B1-4. Realizar proxectos plásticos que comporten unha organización de forma cooperativa, valorando o traballo en equipo como fonte de riqueza na creación artística	B1-4.1. Entende o proceso de creación artística e as súas fases e aplícao á produción de proxectos persoais e de grupo	- Respecta as fases do proceso de creación	AA SC IE CEC
B1-5. Recoñecer en obras de arte a utilización de distintos elementos e técnicas de expresión, apreciar os distintos estilos artísticos, valorar o patrimonio artístico e cultural como un medio de comunicación e goce individual e colectivo, e contribuír á súa conservación a través do respecto e divulgación das obras de arte.	B1-5.1. Explica, utilizando unha linguaxe adecuada, o proceso de creación dunha obra artística; analiza os soportes, materiais e técnicas gráfico-plásticas que constitúen a imaxe, así como os elementos compositivos da mesma	- Explica a influencia das novas tecnoloxías nas películas de animación actuais e nas imaxes virtuais	CL AA SC IE CEC

BLOQUE 4. LINGUAXE AUDIOVISUAL E MULTIMEDIA

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B4-1. Identificar os distintos elementos que forman a estrutura narrativa e expresiva básica da linguaxe audiovisual e multimedia, describindo correctamente os pasos necesarios para a produción dunha mensaxe audiovisual e valorando o labor de equipo.	B4-1.1. Analiza os tipos de plano que aparecen en distintas películas cinematográficas valorando os seus factores expresivos.	- Clasifica os fotogramas de películas segundo o tipo de plano. - Define as características de cada plano.	CL CMCT CD AA IE CEC
	B4-1.2. Realiza un storyboard a modo de guion para a secuencia dunha película.	- Prepara un storyboard coas viñetas necesarias para realizar unha grabación	CL CMCT CD AA IE CEC
B4-2. Recoñecer os elementos que integran as distintas linguaxes audiovisuais e as súas finalidades	B4-2.1. Visiona diferentes películas cinematográficas identificando e analizando os diferentes planos, angulacións e movementos	- Compara películas de debuxos animados dos anos sesenta ou setenta do século pasado con algunha dos últimos dez anos e explica	CL CMCT CD

	de cámara.	as principaisdiferenzas. - Analiza animaciones de stop motion.	AA IE CEC
	B4-2.2. Analiza e realiza diferentes fotografías, tendo en conta diversos criterios estéticos.	- Analiza imaxes virtuales.	CL CD AA IE CEC
	B4-2.3. Recompila diferentes imaxes de prensa analizando as súas finalidades	- Busca en Internet un haimaxedun simulador médico e explica a relación coa realidade virtual.	CL CD AA IE CEC
B4-3. Realizar composicións creativas a partir de códigos utilizados en cada linguaxe audiovisual, mostrando interese polos avances tecnolóxicos vinculados a estas linguaxes	B4-3.1. Elabora imaxes digitais utilizando distintos programas de debuxo por ordenador.	- Toma fotografías e descárgaas en formatos que poidan ser reproducidos e visionados no ordenador.	CL CMCT AA IE CEC
	B4-3.3. Realiza, seguindo o esquema do proceso de creación, un proxectopersoal	- Planifica e realiza unha grabación respectando o proceso de creación. - Crea unha animación a partir dun haimaxedun monigote e outra baseada no principio de stop motion. - Realiza un estereograma. - Practica a realidade virtual.	CL CMCT AA IE CEC

Todos os estándares terán a mesma valoración a efectos de cuantificar o rendemento do alumnado ao remate de cada avaliación

3 . TEMPORALIZACIÓN/SECUENCIACIÓN

UNIDADE 1. A creación visual: Setembro e Outubro

UNIDADE 2. A creación dixital:Novembro e Decembro

UNIDADE 3. A comunicación obxectiva a través da imaxen: Xaneiro e Febreiro

UNIDADE 4. A representación obxectiva do espazo: Marzo e Abril

UNIDADE 5. Procesos clásicos da creación artística: Maio

UNIDADE 6. Procesos da creación audiovisual :Xuño

4 . METODOLOXÍA

METODOLOXÍA XERAL DA MATERIA:

A metodoloxía didáctica adáptase ás características de cada alumno, favorece a súa capacidade de aprender por si mesmo e para traballar en equipo. A actividade constructiva do alumno é o factor decisivo en levar a cabo o proceso de aprendizaxe. É o alumno quen, en último término, modifica e reelabora os seus esquemas de coñecemento, construíndo a súa forma de actuar e de definir o seu traballo. É por iso polo que a maior parte do tempo lectivo, o alumno estará practicando e aplicando sobre exercicios concretos, os conceptos que se indican na unidade didáctica como resultado da aprendizaxe significativa.

O profesor actuará como mediador para facilitar a construción do aprendizaxes significativas e que permitan establecer relacións entre os coñecementos e experiencias previas e os novos contidos, proporcionar oportunidades para poñer en práctica os novos coñecementos de modo que o alumno poida comprobar o interese e a utilidade do apreso, garantir a funcionalidad das aprendizaxes asegurando que poidan ser utilizados nas circunstancias reais en que o alumno necesiteos.

- A plástica como actividade racional que utiliza a manualidad para expresarse. Os coñecementos que se impartirán aos alumnos haberán de ser tratados de forma coherente na súa consecución, ben definidos, evitando a ambigüedad que non poida ser asumida polo alumno. Os conceptos haberán de fomentar no alumno a capacidade de abstracción ou elaboración de pensamento abstracto, e non o da capacidade manual, que evidentemente, haberá de desenvolver o alumno dado o carácter práctico necesario para a produción de feitos propios desta disciplina.

- Interacción na contorna próxima. Darase a coñecer os conceptos de cada unidade aplicados á contorna próxima coidando que devanditos conceptos explicados sexan claramente reconecibles polo alumno.

- Experimentación directa. O alumno comprobará experimentalmente os conceptos antes sinalados tendo como base a realidade da súa contorna, aplicando os seus coñecementos que procedan dos conceptos antes explicados polo profesor. Ademais, a experimentación implica tarefas de realización manual, -saber facer-, consideradas como medio necesario na consecución do fin superior -saber-.

- Estimulación á creatividade. O profesor debe enfatizar as posibilidades creativas en cada exercicio, ofrecendo a posibilidade de afrontar o traballo desde a perspectiva das sensibilidades persoais para atopar solucións propias. É preciso contemplar a necesidade de estimular a creatividade e a expresividade nos traballos sabendo a dificultade que representa. O alumno deberá moverse máis próximo á solución orixinal dos exercicios que á copia mimética dos traballos.

- Uso dos diferentes recursos expresivos de forma alternativa e adecuada: expresión oral, escrita, e plástica.

A secuencia de cada un dos temas é uniforme e consta dos seguintes elementos:

1. - Presentación do tema e experiencias previas. A partir dunha imaxe inicial suscítase o tema no seu contexto deixando claro o interese do seu estudo. As experiencias previas sitúan ao alumno ante unha serie de fenómenos visuales e plásticos da súa contorna aos que ten que dar unha resposta que proceda das súas propias intuicións ou de coñecementos adquiridos anteriormente. Estas respostas ou os interrogantes que queden abertos constitúen unha formulación para o estudo do tema. No cuarto tema (1ºeso), que trata das formas modulares, as experiencias versan sobre as formas das características que se poden observar tanto na natureza como na arte; no tema das formas tratarase de identificar diferentes tipos de formas que podemos atopar na contorna, etc.

2. - Exposición dos conceptos. De acordo co carácter integrador que se quixo dar á articulación de todos os contidos, é preciso sinalar como a obra de arte está presente en todas as páxinas que tratan da exposición de conceptos. A obra clásica e dunha forma moi especial as mostras da arte contemporánea, menos familiares para os alumnos e alumnas, preséntanse nesta ocasión polo seu valor exemplar e como obxecto de estudo. Na exposición dos conceptos adóptase unha liña clara e sistemática. O tópicos é definido e explicado acudindo a sinxelas experiencias que levan á comprensión e integración do concepto nos propios coñecementos.

Por exemplo, no tema da cor, os alumnos e alumnas aprenderán en que consiste a ordenación das cores construíndo personalmente círculos cromáticos. No desenvolvemento do tema o alumno poderachegar aos conceptos por dous camiños: un, o da exposición discursiva da teoría, e outro o que

corresponde á observación das imaxes e o comentario que cada unha delas suscita.

Tanto nos temas que tratan de conceptos que pertencen ao deseño técnico como nos que tratan de formas expresivas, proporcionan desenvolvementos procedimentais cuxa aplicación en traballos de características semellantes permite unha sólida aprendizaxe. Ao longo do desenvolvemento de cada tema súntanse suficientes pautas para a exercitación do exposto e para a creación de imaxes novas.

- Aplicacións e análises de obras. Como peche do modelo didáctico estúdanse aplicacións do concepto estudado en diferentes obras creativas. Así, no tema referido a trazados geométricos analízanse obras plásticas, arquitectura, pintura, escultura e artes decorativas nas que están presentes ese tipo de trazados, ou se analizan obras de grandes artistas nas que a geometría é protagonista. Con estas consideracións sábese o tema cara a unha dimensión da súa «utilidade»

- utilización dos traballos realizados polos alumnos para ser comentados e que o alumno valore a súa produción e respecte a doutros compañeiros.

- traballos con materiais reciclados da contorna natural, de desfeitos de consumo (revistas) e outros obxectos.

Actividades

Nesta materia pódense atopar dous tipos de actividades:

- Actividades directamente conectadas co tema que supoñen unha exercitación dos conceptos tratados ou son unha aplicación directa.

- Actividades creativas suscitadas a partir do concepto estudado e orientadas polas obras de arte analizadas.

A selección de temas e a distribución que ten en conta o tempo dedicado durante o curso a esta área permite cómodamente a realización de actividades de aplicación ou as que teñen carácter de pequenos proxectos. Tamén permite plantar proxectos relacionados con acontecementos puntuais para que a súa realización sexa exemplar. Exemplos Nadal, días especiais de carácter nacional ou internacional.

5 . PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE CALIFICACIÓN

Nesta materia materialízase claramente o clásico concepto pedagóxico de aprender facendo e facer aprendendo. Son totalmente imposibles de separar, e ás veces ata de discernir, os aspectos conceptual e instrumental, claves no desenvolvemento dos seguintes procedementos:

- Adquisición do léxico propio da área.

- Achegamento experimental ós distintos soportes e técnicas gráficas plásticas como recurso expresivo: lápiz de cores, ceras, rotuladores, tintas, témperas, colaxe, madeira, cartón.

- Achegamento as tendencias culturais plásticas propias do patrimonio visual galego.

- Interese pola axitada realización dos traballos artísticos desenvolvidos.

- Sensibilidade ante os fenómenos visuais e a obra estética.

- Hábito de atención para recoller información visual. Curiosidade por coñecer a cultura visual galega. Interese pola aprendizaxe das técnicas gráficas-plásticas

- Aceptación e cumprimento das normas básicas de organización.

- Hábito de coidado do material e instrumental propio da área.

-Respecto ante as execucións plásticas dos compañeiros. Interese pola realización de traballos en equipo.

-Aprecio polas manifestacións culturais galegas. Curiosidade polas producións artísticas do contorno.

6 .CRITERIOS DE CALIFICACIÓN PARA 4º ESO

Podemos diferenciar tres tipos de avaliación que conxuntamente darán como resultante un criterio valorativo globalizador.

1.- Avaliación inicial. Esta avaliación ten un carácter de diagnóstico. Permítenos coñecer a situación de partida do alumnado ó comezo do curso.

2.- Avaliación formativa. A avaliación formativa esixe a observación do proceso de aprendizaxe. Isto implica establecer rexistros que nos permitan detectar o momento no que se produce un atranco, a causa que o produce e os mecanismos correctores para superalo.

3.- Avaliación sumativa. Esta avaliación non se pronuncia unicamente verbo da aprendizaxe do alumnado, senón que se interpretará como un instrumento de control no proceso educativo e como fonte de información para o propio alumnado. Este seguimento tamén deberá proporcionar ó alumnado información do seu proceso de aprendizaxe e permitirá a súa participación no mesmo.

Obtención da nota da avaliación

Para o proceso de establecer a cualificación do alumnado, dentro do marco pedagóxico da avaliación continua, o profesor terá en conta o traballo desenvolvido de xeito cotián na aula. Así mesmo, pódese establecer, se o profesor o estima oportuno, a realización de probas obxectivas de coñecemento en cada avaliación,

Esta nota obterase da seguinte forma:

60% exames o probas

30% traballos o láminas entregadas en tempo e forma

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente

No caso de haber máis de un examen o proba na mesma avaliación, estes farán media entre eles sempre e cando teñan unha puntuación igual ou superior a 3,5.

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor, os exames e probas, e sí se valorasen os apuntes de clase elaborados polo alumno diariamente, a obtención da nota sería da seguinte forma:

10% os apuntes de clase elaborados polo alumno

90% os traballos e láminas entregadas en tempo e forma

No caso de que non se realizara, por decisión do profesor os exames o probas, e non se valorasen os apuntes de clase, os traballos e láminas contarían o 100%. Así mesmo, é imprescindible, para a consecución do aprobado, a entrega de todo o traballo correspondente á avaliación.

Para acadar unha nota de 5, a media realizada teña que ser igual a 5.

O profesorado, en beneficio do alumnado poderá variar as porcentaxes correspondentes á proba de coñecemento e á entrega de láminas, sempre que se entreguen todas as

láminas ben realizadas e se presenten en tempo e forma, seguindo as indicacións do profesorado.

O alumnado terá que traer o material en perfecto estado de uso todos os días, incluídos os apuntes de aula, para a realización das tarefas e traballos diarios.

Recuperación das avaliacións

Para a recuperación de cada unha das tres avaliacións, o alumnado deberá entregar ao profesor todos aqueles traballos o láminas que servisen para calificar dita avaliación, na data posta polo profesor e nas condicións propostas para o traballo.

Así mesmo, de haberse feito un examen o proba en dita avaliación, o alumnado terá que facer un examen de recuperación da avaliación. De haberse pedido os apuntes para a obtención da nota da avaliación, deberán ser entregados nas condicións esixidas para obter a calificación da recuperación de dita avaliación.

Obtención da nota de xuño

Na nota final do curso contará a media dos resultados obtidos nas sucesivas avaliacións trimestrais. Para a obtención dunha media de 5 ou superior a 5, todas as avaliacións teñen que ter unha nota igual ou superior a 4. Cuando la nota media remate en decimales iguales o inferiores a 50, el redondeo irá al número entero anterior. Cuando la nota media remate en decimales iguales o superiores a 51, el redondeo irá al número entero posterior

Probas extraordinarias

Unha proba obxectiva, con un número de preguntas entre cinco e dez con valoracións variables dependendo das competencias incluídas. (Nota: No caso de que nun exame deste departamento percibírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva

Derivados do programa de contidos exposto máis arriba, os contidos mínimos expostos a seguir constitúen unha base elemental de bagaxe na materia para poder superala positivamente:

- Coñecer os elementos e finalidades da comunicación visual.
- Proxectar un deseño publicitario utilizando os distintos elementos da linguaxe gráfico-plástica.
- Visualizar formas tridimensionales definidas polas súas vistas principais.
- Debuxar as vistas (oalzado, a planta e o perfil) de figuras tridimensionales sinxelas.
- Visualizar formas tridimensionales definidas polas súas vistas principais.

- Coñecer os elementos e finalidades da comunicación visual.
- Analizar os tipos de plano que aparecen en distintas películas cinematográficas valorando os seus factores expresivos.
- Proxectar un deseño publicitario utilizando os distintos elementos da linguaxe gráfico-plástica.
- Diferenciar o sistema de debuxo descriptivo do perceptivo.
- Resolver problemas sinxelos referidos a cuadriláteros e polígonos utilizando con precisión os materiais de debuxo técnico.
- Resolver problemas básicos de tanxencias e enlaces.

(Nota: No caso de que nun exame deste departamento percibírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera

procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

7 . MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O Departamento de Educación Plástica, Visual e Audiovisual acordou que para o presente curso non temos libro oficial de carácter obrigatorio. Facilitaranse polo profesorado as fotocopias que se consideren necesarias. Ademais, dado o carácter da materia, tamén será necesario dispoñer dun amplo abano de materiais complementarios como son: papeis, cartulinas, cartóns, pinturas de diversos tipos, pinceis, modelos bi e tridimensionais, etc. Para debuxo técnico, compás, escuadra, cartabón, regla, calibre, plantillas de curvas e círculos, etc. Na aula de plástica dispomos de monitor de T.V., vídeo, DVD, proxector analóxico de diapositivas, ordenador e canón de proxección dixital.

Os recursos materiais condicionan o currículo desde o punto de vista da adecuación ás condicións do centro, aos alumnos e á selección e organización dos contidos e actividades programadas. A aula, que é ampla e ben iluminada, contará cunha dotación mínima de auga corrente e desagüe así como de rede eléctrica.

1. Mobiliario específico:

- Mesa e cadeira para o profesor.
- Mesa ampla e banquetas para os alumnos.
- Armarios con estanterías.
- Estanterías abertas para o secado de traballos.
- Estanterías metálicas.
- Encerado amplo para tiza.
- Taboleiro anunciador de corcho para exposición de traballos.

2. Material do aula:

- Xogo de modelos geométricos.
- Pinceles e brochas.
- Papelería: cartulinas, acetatos, etc.
- Tijeras, cinta adhesiva, barras adherentes, xogo de rotuladores, lapiceros e carboncillo.
- Canón proxector e pantalla.

3. Material compartido con outras aulas e Departamentos:

- Vídeo, DVD e monitor de televisión. - Ordenador con impresora.
- Fotocopiadora.

4. Material de apoio:

- Colección de diapositivas de arte.
- Colección de audiovisuais.
- Bibliografía básica independente da biblioteca do Centro. - Recopilación de traballos efectuados por alumnos.

5. Modelos:

- Bustos de escaiola, relevos, vasixas de cristal ou arcilla, etc. - Poliedros regulares e irregulares.

- Círculo cromático.
- Imaxes recortadas de revistas.
- Obxectos domésticos, da contorna e da natureza.

6. Utillaxe:

- Ferramentas comúns como lapiceros, compás, rotuladores e lápices de cores, etc.
- Cortador e texoiras para cartulina.
- Pinceis de distintos tamaños e tipos.
- Pegamento de barra, cinta adhesiva.

9. Ademais de contar con estes recursos, o alumno dispoñerá continuamente dos materiais bibliográficos que o fondo da biblioteca do centro poida proporcionar e do texto que con carácter obrigatorio ou recomendado indique o departamento para o curso correspondente.

Proxectolector de centro

O proxectolector de centro está pensado para desenvolver a medio prazo e, a partir da análise do contexto en materia de lectura, debe articular todas as intervencións que se van realizar no centro en relación coa lectura, a escritura e as habilidades informativas, coa participación do profesorado das distintas áreas, materias e ciclos, incorporando a biblioteca escolar e as bibliotecas de aula como recursos fundamentais para a súa posta en marcha. O seu deseño e posta en marcha son competencia de todo o equipo docente e estarán coordinados preferentemente polo persoal responsable da biblioteca escolar.

Para a consecución dos devanditos obxectivos, os centros educativos deberán tomar decisións consensuadas que permitan:

* A integración das fontes informativas, en calquera soporte (impreso ou electrónico) no tratamento dos contidos curriculares.

* A formación de lectores e de lectoras competentes e a creación e consolidación do hábito de lectura e o desenvolvemento de actitudes favorables á lectura mediante a creación de ambientes lectores, entre outras estratexias.

* O funcionamento da biblioteca escolar como factor de compensación social.

O plan anual de lectura e o proxectolector de centro garantirán a paulatina capacitación do alumnado nas competencias básicas que se pretenden, de cara á súa formación como cidadáns activos e solidarios.

Con esta finalidade, empregaranse un enfoque funcional as distintas tecnoloxías da comunicación e da información ao alcance do alumnado, para incidir en aspectos específicos destes soportes e linguaxes de cara a unha utilización eficaz, comprensiva e ética deles. A formación da lectura comprensiva exige, polasúa vez, un traballo progresivo e continuado. Traballarase con todo tipo de textos: literarios, expositivos, xornalísticos, publicitarios, gráficos; en soporte impreso ou electrónico.

Incidirase na identificación da finalidade da lectura e na forma de axustar esta a obxectivo en cada ocasión. Ensinaranse estratexias de comprensión lectora.

Para o presente curso, no Departamento de Debuxo axustaremos a actividade ao plan de coordinación elaborado pola dirección do centro. Tomaremos como eixe vertebral para as actividades relacionadas co Proxecto Lector. O achegamento do alumnado á chamada literatura artística, isto é, todo o extenso campo que vai desde os libros de divulgación (enciclopedias, monografías sobre artistas, etc.) ate ensaios, artigos e libros de historia e crítica de arte. Tomando isto como base tentarase que o alumnado habitúese a consultar e manexar os fondos bibliográficos do departamento e da biblioteca do centro, combinado todo isto tamén coa utilización de medios audiovisuais.

O Departamento de Debuxo do IES San Tomé De Freixeiro concorda cos obxectivos e prantexamento do proxecto lector e, como non podería ser doutro xeito, fará canto estea na súa man por levalo adiante. Con todo, considérase importante suliñar que a materia de Educación Plástica, Visual e Audiovisual perdeu desde o 2007 unha hora lectiva en 1º de ESO, malia que os contidos curriculares seguen a ser practicamente os mesmos. Se a isto engadimos os segmentos lectivos que deberán ser destinados ao Proxecto Lector, a temporización de contidos queda excesivamente comprimida, cousa que, como todos sabemos, non é o mellor desde o punto de vista pedagóxico.

Seguimento e valoración do Proxecto Lector.

Realízase unha avaliación continuada dos avances ou dificultades da posta en marcha do proxecto e das súas concrecións nos plans anuais de lectura.

Para a avaliación de aspectos relacionados co hábito lector teranse en conta non só os índices de lectura, senón tamén a capacidade do alumnado para avanzar na súa competencia lectora e ser quen de enfrontarse a textos cada vez máis complexos, así como a súa actitude diante da lectura como medio para a aprendizaxe, fonte de pracer e recurso para o desenvolvemento persoal.

Actividades extraescolares e complementarias

Como posibles actividades extraescolares estarían a realización de visitas a algunha exposición artística que tivera lugar na cidade durante os meses do curso ou as visitas comentadas e guiadas a algún dos edificios monumentais da cidade, como por exemplo as visitas ao Casco Vello, seguida da realización dunha práctica gráfica. Tamén ven sendo habitual no noso centro a participación do alumnado de educación plástica, desde a óptica propia da materia, en actividades organizadas por outros departamentos: montaxe de exposicións, escenografías, entroido, deseños de rotulación e cartelística, semana da ciencia, etc. Todas as devanditas actividades que non requiren unha planificación previa con datas moi concretas nin unha dotación económica ou infraestrutura, polo que se poden realizar no momento do curso que se considere máis oportuno. Asemade, como xa queda dito, o departamento está aberto á realización de actividades que, con criterios de transversalidade, propoñan outros profesores ou departamentos do centro.

Acción para o plan de integración das TICs

As TICs teñen unha importancia cada vez máis grande no mundo en que vivimos, e o campo do ensino non pode ser alleo a isto. Esta importancia incrementase aínda máis, se cabe, cando falamos do campo da imaxe e da comunicación visual. Aspectos como o uso de internet e dos soportes e ferramentas dixitais non pode quedar fora do marco pedagóxico e curricular. O coñecemento e uso de programas informáticos como Auto Cad ou Fotoshop está cada día máis xeneralizado e é labora dos docentes de educación plástica conseguir que o alumnado coñeza e comece a tomar contacto cos devanditos medios, sen esquecer que a aprendizaxe instrumental debe estar sempre supeditada a criterios pedagóxicos e a unha visión crítica e analítica das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación da propia programación

Como xa quedou dito, as principais eivas da presente programación didáctica poden estar na parte da temporización e da distribución de contidos, dado o axustado que resulta o tempo de horas lectivas. Na memoria que se realice a finais do mes de xuño han quedar recollidas as correspondentes incidencias ou reflexións que contribuirán a solventar posibles deficiencias.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

No Proxecto Curricular do Centro faise referencia a este apartado. No entanto, damos a continuación unhas directrices para a área de Educación Plástica e Visual.

Os materiais curriculares deben contemplar as diferenzas individuais de capacidades, motivación e intereses dos alumnos e alumnas; para iso, posibilitan unha acción aberta dos profesores e profesoras, de forma que tanto o nivel dos contidos como as formulacións didácticas poidan variar segundo as necesidades específicas do aula.

Nos materiais de Educación Plástica e Visual a atención á diversidade dos alumnos e alumnas reviste especial importancia debido á complexidade de algúns dos contidos do programa, e debe estar presente sempre na actividade docente para lograr os mellores resultados. Esta atención á diversidade contéplase en tres planos: a programación, a metodoloxía e as actividades de reforzo e ampliación, ademais das posibles adaptacións curriculares.

- Atención á diversidade na programación

A área de Educación Plástica e Visual ten unha programación que contempla aqueles contidos nos que os alumnos mostran un nivel menos homogéneo. Tal é o caso da comprensión de algúns aspectos que esixen un alto nivel de comprensión espacial ou un nivel de execución moi especializado. Tendo en conta que non todos os alumnos adquiren ao mesmo tempo e coa mesma intensidade os contidos tratados, a programación debe estar deseñada de modo que asegure un nivel mínimo para todos os alumnos ao final da etapa, prestando oportunidades para recuperar o non adquirido no seu momento. A programación cíclica dá a oportunidade de volver retomar os conceptos básicos para garantir en todo momento a súa comprensión por parte de todos os alumnos. Por outra banda, a presenza dos tres bloques de contidos en cada curso permite que cada un dos alumnos e alumnas poida profundar naquel campo en que ten mellores aptitudes ou reforzar os aspectos que non domina no nivel esixido. Cada unidade, abre un mundo de posibilidades de observación, análise e creación que permite aos profesores adaptar o programa ás peculiaridades dos seus alumnos unha vez que se garantiu o coñecemento do esencial.

- Atención á diversidade na metodoloxía

A metodoloxía e as estratexias didácticas concretas que van aplicarse no aula tamén contemplan a diversidade dos alumnos e alumnas. Ditas estratexias afectan fundamentalmente ao ensino dos conceptos e aos diferentes niveis de dificultade na proposta de actividades. En canto ao ensino de conceptos, realízase a partir de imaxes concretas e a través de experiencias sinxelas que se poden ter no aula. Permite, xa que logo, respectar as diferenzas individuais por medio da elección do proceso didáctico que mellor se acomode a cada alumno. En canto ás formas de expresión realizadas a través das propostas de actividades, ábrese toda unha gama de posibilidades onde se estimula especialmente a imaxinación, a creatividade e o goce estético, que fagan natural a comunicación. En xeral pódese dicir que as formas didácticas teñen en conta o punto de partida de cada alumno ou alumna, as súas dificultades específicas e as súas necesidades de comunicación.

- Atención á diversidade nas actividades de reforzo e ampliación

As actividades de reforzo son actividades sinxelas coas que o alumno pode repasar e traballar conceptos, aplicar técnicas e afianzar destrezas. Xa que logo, estas actividades son particularmente interesantes nos casos nos que convén reforzar a aprendizaxe dos alumnos e alumnas con dificultades. As actividades de ampliación

suscitan a aplicación de conceptos, procedementos e actitudes de forma adecuada a aqueles alumnos e alumnas adiantados.

- Adaptacións curriculares

Para alumnos con necesidades educativas especiais realízanse as adaptacións curriculares necesarias, solicitando a oportuna información ao Departamento de Orientación e seguindo as pautas marcadas con carácter xeral nesta programación. O proxecto que se presenta trata de ser o suficientemente flexible para propoñer un ensino o máis individualizado posible. Para iso contempla, desde diversos ángulos, a posibilidade de atender aos distintos niveis de coñecemento e circunstancias que poidan presentarse nun mesmo grupo.

1. Distinción entre estándares de aprendizaxe evaluables. Dita distinción xa se deixou especificada nos que son básicos (ver apartado 3 desta programación).
2. Actividades diferenciadas.As actividades a aplicar deberán ser graduadas con diferente nivel de dificultades en perder nunca o obxectivo fundamental que se pretende conseguir.
3. Metodoloxías diversas.O modelo xeral dos métodos de traballo que se empreguen deber ser tal que o ensino/aprendizaxe resulte realmente activa e creativa, nunca repetitiva nin imitativa. Cada tipo de contidos requirirá un método axustado ás súas características, pero a cuestión, agora, é a diversificación de métodos segundo a diversidade do alumno.
4. Diferentes agrupamentos de alumnos.As anteriores diversificacións fanse no desenvolvemento dunha clase normal, é dicir, non é necesario facer agrupacións de alumnos segundo o tipo de actividade. Outra cousa é que a actividade sexa recomendable desenvolvela en pequenos grupos, nese caso si pode ser determinante o tipo de nivel de actividade que se vaia a efectuar.

De igual forma, certo tipo de actividades, como as relativas á procura ou á investigación sobre calquera asunto, pode facer aconsexable que se fagan diferentes agrupamentos, xa que unha maior homogeneidade entre os alumnos facilita ao profesor a distribución de material de apoio e, sobre todo, facilita a intercomunicación entre os propios estudantes co consiguiente enriquecemento.

Programación Didáctica de Debuxo Técnico I

1º BACHARELATO

CURSO 2021/2022

INDICE

26. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA -----	74
27. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES -----	74
28. TEMPORALIZACIÓN / SECUENCIACIÓN -----	109
29. METODOLOXÍA -----	110
30. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	111
31. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	111
32. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA A OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA -----	113
33. ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN DE ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES --	114
34. MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS -----	114

1. OBXECTIVOS

1. Desenvolver as capacidades que permitan expresar con precisión e objetividade as solucións gráficas.
2. Apreciar a universalidade do Debuxo técnico na transmisión e comprensión das informacións.
3. Coñecer e comprender os fundamentos do Debuxo técnico para aplicarlos á lectura e interpretación dos deseños, planos e produtos artísticos e á representación de formas, ateniéndose ás diversas normas, e para elaborar solucións razoadas ante problemas xeométricos no campo da técnica e da arte, tanto no plano, como no espazo.
4. Valorar tanto a normalización como o convencionalismo idóneo para simplificar, non só na

- producción, senóntamén a comunicación, dándolle a ésta un carácter universal.
5. Comprender e representar formas, ateniéndose ás normas UNE e ISO.
 6. Fomentar o método e o razonamiento no debuxo, como medio de transmisión das ideas científicas- técnicas.
 7. Utilizar con destreza os instrumentos específicos do Debuxo técnico e valorar o correcto acabado do debuxo, así como as melloras que poidan introducir as diversas técnicas gráficas na representación.
 8. Potenciar o trazado de esbozo e perspectivas a man alzada, para alcanzar a destreza e rapidez imprescindibles na expresión gráfica.
 9. Relacionar o espazoco plano, comprendendo a necesidade de interpretar o volume no plano, mediante os sistemas de representación.

2. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES

Entre as finalidades do Debuxo Técnico figura de xeito específico dotar ao estudante das competencias necesarias para poder comunicarse gráficamente con objetividade nun mundo cada vez máis complexo, que require do deseño e fabricación de produtos que resolvan as necesidades presentes e futuras. Esta función comunicativa, grazas ao acordo dunha serie de convencións a escala nacional, comunitaria e internacional, permítenos transmitir, interpretar e comprender ideas ou proxectos de xeito fiable, obxectiva e inequívoca.

O Debuxo Técnico, xa que logo, emprégase como medio de comunicación en calquera proceso de investigación ou proxecto que se sirva dos aspectos visuais das ideas e das formas para visualizar o que se está deseñando e, no seu caso, definir dun xeito claro e exacto o que se desexa producir. É dicir, o coñecemento do Debuxo Técnico como linguaxe universal nos seus dous niveis de comunicación: comprender ou interpretar a información codificada e expresarse ou elaborar información comprensible polos destinatarios.

O alumnado, ao adquirir competencias específicas na interpretación de documentación gráfica elaborada de acordo a norma nos sistemas de representación convencionais, pode coñecer mellor o mundo; isto require, ademais do coñecemento das principais normas de debuxo, un desenvolvemento avanzado da súa visión espacial, entendida como a capacidade de abstracción para, por exemplo, visualizar ou imaxinar obxectos tridimensionais representados mediante imaxes planas.

Ademais de comprender a complexa información gráfica que nos rodea, é preciso que o estudante aborde a representación de espazos ou obxectos de todo tipo e elaboración de documentos técnicos normalizados que plasmen as súas ideas e proxectos, xa están relacionados co deseño gráfico, coa ideación de espazos arquitectónicos ou coa fabricación artesanal ou industrial de pezas e conxuntos.

Durante o primeiro curso trabállanse as competencias básicas relacionadas co Debuxo Técnico como linguaxe de comunicación e instrumento básico para a comprensión, análise e representación da realidade. Para iso, introdúcese gradualmente e de xeito interrelacionado tres grandes bloques: Geometría, Sistemas de representación e Normalización. Trátase de que o estudante teña unha visión global dos fundamentos do Debuxo Técnico que lle permita no seguinte curso profundar distintos aspectos desta materia.

Ao longo do segundo curso introdúcese un Bloque novo, denominado Proxecto, para a integración das destrezas adquiridas na etapa.

Os contidos da materia agrúpanse en catro bloques interrelacionados: Geometría, Sistemas de representación, Normalización e Proxectos.

O primeiro bloque, denominado Geometría, desenvolve durante os dous cursos que compoñen esta etapa os contidos necesarios para resolver problemas de configuración de formas, á vez que analiza a súa presenza na natureza e a arte ao longo da historia, e as súas aplicacións ao mundo científico e técnico.

De xeito análogo, o bloque dedicado aos Sistemas de representación desenvolve os fundamentos, características e aplicacións das axonometrías, perspectivas cónicas, e dos sistemas diédrico e de planos acoutados. Este bloque debe abordarse de xeito integrado para permitir descubrir as relacións entre sistemas e as vantaxes e inconvenientes de cada un. Ademais, é conveniente potenciar a utilización do debuxo a man alzada como ferramenta de comunicación de ideas e análises de problemas de representación.

O terceiro bloque: a Normalización, pretende dotar ao estudante dos procedementos para simplificar, unificar e obxetivar as representacións gráficas. Este bloque está especialmente relacionado co

proceso de elaboración de proxectos, obxecto do último bloque, polo que, aínda que a secuencia establecida sitúa este bloque de xeito específico no primeiro curso, a súa condición de linguaxe universal fai que a súa utilización sexa unha constante ao longo da etapa.

O cuarto bloque, denominado Proxectos, ten como obxectivo principal que o estudente mobilice e interrelacione os contidos adquiridos ao longo de toda a etapa, e utilícelos para elaborar e presentar de forma individual e colectiva os bocetos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño gráfico, industrial ou arquitectónico.

A área de Debuxo Técnico se articula nos seguintes bloques:

- Bloque 1. Geometría e Debuxo técnico.
- Bloque 2. Sistemas de representación.
- Bloque 3. Normalización

UNIDADE 1. Debuxo Técnico, historia, arte e deseño

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar consolvemento e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. GEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Recoñecemento da geometría na Natureza. - Identificación de estruturas geométricas na Arte. - Valoración da geometría como instrumento para o deseño gráfico, industrial e arquitectónico. - Trazados fundamentais no plano. - Determinación de lugares geométricos. Aplicacións. - Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables. - Representación de formas planas. - Transformacións geométricas elementais. Xiro, traslación,	Orixe da geometría: os egipcios. - O debuxo técnico: evolución histórica (Egipto, Grecia, Roma, Idade Media, Renacemento, Barroco, Idade Moderna, século XX e século XXI). - A geometría na arte. - A estética e o debuxo técnico. - Recoñecemento das orixes da geometría. - Distinción dos fitos históricos do debuxo técnico en orde cronolóxica: antigo Egipto, Grecia clásica e Roma, Idade Media, Renacemento, barroco, Idade Moderna e Idade contemporánea. - Identificación dos usos da geometría na arte: control de forma e análise de obras artísticas e abstracción. - Valoración da geometría como instrumento para o deseño gráfico, a tipografía, creación de pictogramas, logotipos, deseños textiles ou obxectos	B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema «paso a paso» e/ou figura de análise elaborada previamente. B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos

<p>simetría, homotecia e afinidad. Identificación de invariantes. Aplicacións.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicacións da geometría ao deseño arquitectónico e industrial. - Geometría e novas tecnoloxías. Aplicacións do debuxo vectorial en 2D 	<p>de uso cotián.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recoñecemento da relación entre o debuxo técnico, a arquitectura e o urbanismo. - Valoración do ordenador como instrumento para o deseño asistido 	
--	--	--

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
<p>BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos dos sistemas de representación: - Os sistemas de representación na Arte. - Evolución histórica dos sistemas de representación. - Os sistemas de representación e o debuxo técnico. Ámbitos de aplicación. - Vantaxes e inconvenientes. Criterios de selección. - Clases de proxección. - Sistemas de representación e novas tecnoloxías. - Aplicacións de debuxo vectorial en 3D. - Sistema diédrico: - Procedementos para a obtención das proxeccións diédricas. - Disposición normalizada. - Proxeccións diédricas de sólidos e espazos sinxelos. - Seccións planas. Determinación da súa verdadeira magnitude. - Sistema axonométrico. Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución. - Sistema cónico: - Elementos do sistema. Plano cadro e cono visual. - Representación simplificada da circunferencia. - Representación de sólidos nos diferentes sistemas. 	<ul style="list-style-type: none"> - A perspectiva torta. - Encanon grego. - A geometrización. - Regularización da perspectiva: perspectiva cónica. - A perspectiva cónica oblicua. - Gaspard Monge: o sistema diédrico. - O uso do ordenador en representacións diédricas. - A geometría paramétrica. - Deseño bidimensional e tridimensional. - Sistemas de representación funcionais: identificación de formas, curvas e tangencias para que o obxecto sexa máis adecuado a un uso concreto. - O sistema axonométrico. - Identificación de recursos para representar un espazo. - Realización dun plano dun obxecto de uso cotián (unha lámpada) - O sistema axonométrico. - Identificación de recursos para representar un espazo. - Realización dun plano dun obxecto de uso cotián (unha lámpada) 	<p>B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións ao debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexa mostrar e dos recursos dispoñibles.</p> <p>B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p> <p>B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados.</p> <p>B2-4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionais a partir de espazos da contorna ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, valorando o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>

CONTIDOS	
-----------------	--

CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
<p>BLOQUE 3.NORMALIZACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicacións da normalización: - Debuxo industrial. - Debuxo arquitectónico. 	<ul style="list-style-type: none"> - A geometría e o deseño textil. - O debuxo técnico e o deseño tridimensional. 	<p>B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.</p> <p>B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos</p>

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema «paso a paso» e/ou figura de análise elaborada previamente.</p>	<p>B1-1.8. Comprende as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría, homotecia e afinidad), identificando os seus invariantes e aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas.</p>	<p>- Comprende as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría).</p>	<p>CMCT</p> <p>AA</p> <p>CSC</p> <p>CEC</p>
<p>B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos</p>	<p>B1-2.4. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos</p>	<p>- Realiza o plano dunhalámpada.</p> <p>- Elabora unha imaxe explicativa do funcionamento dun pequeno electrodoméstico ou utensilio</p>	<p>CMCT</p> <p>CL</p> <p>AA</p> <p>CD</p>

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións ao debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Recoñece distintos sistemas de representación dependendo do momento histórico. - Identifica os recursos utilizados para representar un espazo.	CMCT AA CSC CEC
	B2-1.2. Establece o ámbito de aplicación de cada un dos principais sistemas de representación, ilustrando as súas vantaxes e inconvenientes mediante o debuxo a manzada dun mesmo corpo geométrico sinxelo.	- Recoñece as aplicacións de distintos sistemas de representación e as súas vantaxes e inconvenientes.	CMCT AA CSC CEC
	B2-1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da representación, a exactitude requirida e os recursos informáticos dispoñibles.	- Elixe o sistema de representación atendendo a necesidades técnicas, funcionales e estéticas e valora as formas geométricas, as curvas, tangencias e o uso ao que se destina o obxecto representado.	CMCT AA CSC IE
	B2-1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico, describindo os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.	- Recoñece o sistema diédrico como método de representación geométrica dos elementos do espazo tridimensional. - Compara imaxes e explica os recursos utilizados para representar a tridimensionalidade.	CMCT AA CSC
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a manzada axonométricas convencionais (isometrías e caballeras).	- Debuxa unha perspectiva da súa habitación partindo de distintos planos da mesma.	CMCT AA IE
	B2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeira magnitude.	- Utiliza o sistema diédrico para representar a planta e os alzados dos parámetros verticais cos elementos de mobiliario da súa habitación.	CMCT AA

	B2-2.4. Determina seccións planas de obxectos tridimensionais sinxeiros, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a manalzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeira magnitude.	- Recoñece planos sinxeiros de lugares coñecidos (pobo ou cidade) e determina o trazado do casco antigo e moderno.	CMCT AA CSC
B2-4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionais a partir de espazos da contorna ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, valorando o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.	B2-4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña de horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.	- Recoñece a perspectiva cónica como parte do debuxo técnico imprescindible para coñecer a realidade.	CMCT AA
	B2-4.2. Debuxa coa axuda de útiles de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos concircunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado.	- Realiza o plano dunha lámpada sinalando as circunferencias que corresponden á pantalla e ao apoio do portalámparas.	CMCT AA

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.	B3-1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción geométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do Debuxo técnico.	- Elabora unha proposta de símbolo para o seu centro educativo usando as formas geométricas básicas e considerando os valores que se lle poden atribuír a esta institución educativa.	CMCT AA CSC CEC IE
	B3-1.4. Elabora esbozo de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, cortes e/ou seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bocetos a man alzada para a elaboración de debuxos acoutados e planos de montaxe, instalación,	- Propón a elaboración dun móble de caixóns representando as súas medidas e formas geométricas.	CMCT AA IE

	detalle ou fabricación, de acordo á normativa de aplicación.		
B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos.	B3-2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a súa utilización.	- Valora o uso de aplicacións informáticas que permiten variar parámetros e modificar todo un proxecto.	CMCT AA CD
B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas,	B3-2.4. Presenta os traballos de debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de forma que estes sexan claros, limpos e respondan ao obxectivo para os que foron realizados	- Elabora os seus traballos apoiándose en recursos gráficos e informáticos axustándose ao obxectivo e seleccionando os recursos idóneos	CMCT CL AA CD

UNIDADE 2. Ferramentas e materiais

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	

<p>BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO</p> <ul style="list-style-type: none"> - Trazos geométricos. - Instrumentos e materiais de Debuxo Técnico. -Recoñecemento da geometría na Natureza. - Identificación de estruturas geométricas na Arte. - Valoración da geometría como instrumento para o deseño gráfico, industrial e arquitectónico. - Trazados fundamentais no plano. - Circunferencias e círculo. - Geometría e novas tecnoloxías. Aplicacións do debuxo vectorial en 2D 	<ul style="list-style-type: none"> -Ferramentas e materiais. -Materiais básicos do debuxo técnico. -Outros materiais. - Tipos de liñas normalizadas. -Ferramentas informáticas. - Saber facer. -Debuxar con ordenador. - O debuxo técnico na túa vida. - O deseño de videoxogos. 	<p>B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocunesquema ?paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente.</p> <p>B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.</p>
<p>BLOQUE 3.NORMALIZACIÓN- O proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas</p>	<ul style="list-style-type: none"> -Ferramentas e materiais. -Materiais básicos do debuxo técnico. -Outros materiais. - Tipos de liñas normalizadas. -Ferramentas informáticas. 	<p>B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos.</p>

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocunesquema ?paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente.</p>	<p>B1-1.1. Deseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda da escuadra e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p>	<p>- Reproduce e modifica formas coa axuda da escuadra e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.</p>	<p>CL CMCT CD</p>
	<p>B1-1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares geométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas.</p>	<p>- Debuxa coa axuda de regra e compás os trazados fundamentais no plano, comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas e aplicándoas a exemplos relacionados coa vida real.</p>	<p>CL CMCT CD IE</p>

	B1-1.3. Relaciona as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súas aplicacións.	- Identifica e reproduce as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súas aplicacións e relacionándoas entre si.	CL CMCT CD AA
	B1-1.8. Comprende as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría, homotecia e afinidad), identificando os seus invariantes e aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas.	- Utiliza LibreCAD ou un programa similar para facer representacións geométricas elementais, aplicándoas para a resolución de problemas geométricos.	CL CMCT CD
B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	B1-2.4. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	- Con SketchUp ou un programa similar, debuxa a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras que conteñan enlaces entre liñas rectas, arcos, circunferencias, etc.	CL CMCT CD

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos	B3-2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a súa utilización	- Utiliza LibreCAD ou un programa similar para debuxar con ordenador, comprendendo as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co debuxo técnico e respectando as condicións dadas	CL CMCT CD AA

UNIDADE 3. Trazados Xeométricos

OBXECTIVOS CURRICULARES

b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.

g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.

k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Trazos xeométricos. - Instrumentos e materiais de Debuxo Técnico. - Trazados fundamentais no plano. - Circunferencias e círculo. - Operacións con segmentos. - Mediatriz. - Paralelismo e perpendicularidade. - Ángulos. - Representación de formas planas.	- Trazados xeométricos. - Lugar xeométrico. - Paralelismo. - Perpendicularidade. - Paralelismo e perpendicularidade coas escuadras. - Operacións con segmentos. - Ángulos. - A circunferencia. - Arco capaz dun segmento segundo un ángulo. - As escalas.	B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema "paso a paso" e/ou figura de análise elaborada previamente. B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.
BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN - Escalas. Acotación	- Trazados xeométricos. - Lugar xeométrico. - Paralelismo. - Perpendicularidade. - Paralelismo e perpendicularidade coas escuadras. - Operacións con segmentos. - Ángulos. - A circunferencia. - Arco capaz dun segmento segundo un ángulo. - As escalas.	B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocunesquema ?paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente.	B1-1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares geométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas.	- Debuxa coa axuda de regra e compás os trazados fundamentais no plano, comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas e aplicándoas a exemplos relacionados coa vida real.	CL CMCT CD IE
	B1-1.3. Relaciona as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súasaplicacións.	- Identifica e reproduce as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súasaplicacións e relacionándoas entre si.	CL CMCT CD IE
	B1-1.8. Comprende as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría, homotecia e afinidad), identificando os seus invariantes e aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas.	- Identifica as características das construcións geométricas e as súas invariantes, aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas, en función das condiciónsrequiridas.	CL CMCT AA
B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	B1-2.4. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	- Debuxa, a partir dun boceto previo, figuras que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, baseándose na construción auxiliar utilizada	CL CMCT AA

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final	B3-1.4. Elabora esbozo de conxuntos e/oupezasindustriaisouobxect os arquitectónicos, dispoñendo as vistas, cortes e/ouseccións necesarias, tomando medidas directamente da realidadeou de perspectivas a escala, elaborando bocetos a man alzada para a elaboración de debuxosacoutados e planos de montaxe, instalación,	-Constrúe escalas gráficas e debuxa, tomando medidas directamente da realidadeou de perspectivas a escala	CL CMCT AA

	detalle ou fabricación, de acordo á normativa de aplicación		
--	---	--	--

UNIDADE 4. Polígonos I: Triángulos e cuadriláteros

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Trazos geométricos. - Trazado de polígonos regulares. - Resolución gráfica de triángulos. - Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables. - Resolución gráfica de cuadriláteros e polígonos. -Análise e trazado de formas poligonales por triangulación, radiación e itinerario	- Definición de polígono. - Clasificación dos triángulos. - Propiedades, puntos e rectas notables dos triángulos. -Construción de triángulos. - Cuadriláteros. -Construción de cuadriláteros.	B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema "paso a paso" e/ou figura de análise elaborada previamente

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocun esquema ?paso a	B1-1.1. Deseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda da escuadra e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.	-Debuxa e reproduce formas poligonales coa axuda da escuadra e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal.	CL CMCT AA

paso? e/ou figura de análise elaborada previamente			
	B1-1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares geométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas.	-Debuxa coa axuda de regra e compás os trazados fundamentais no plano, comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas e aplicando os pasos indicados.	CL CMCT
	B1-1.3. Relaciona as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súas aplicacións.	- Identifica e reproduce as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súas aplicacións e relacionándoas entre si. realizando os cálculos polo procedemento indicado	CL CMCT
	B1-1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súas liñase puntos notables e os principios geométricos elementais, xustificando o procedemento utilizado	-Debuxa triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súas liñase puntos notables e os principios geométricos elementais,	CL CMCT
1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema ? paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente	B1-1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza	- Reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza, segundo as instrucións	CL CMCT AA

UNIDADE 5. Polígonos II: Polígonos regulares

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar críticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS	
----------	--

CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Elaboración de formas baseadas en redes modulares. - Trazado de polígonos regulares. - Resolución gráfica de triángulos. - Determinación, propiedades e aplicacións dos seus puntos notables. - Resolución gráfica de cuadriláteros e polígonos. -Análise e trazado de formas poligonales por triangulación, radiación e itinerario	-Construción de polígonos regulares inscritos. - Duplicación do número de lados dun polígono. -Construción de polígonos dada a circunferencia inscrita. -Construción de polígonos regulares estrelados. - Redes poligonales.	B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocun esquema "paso a paso" e/ou figura de análise elaborada previamente.

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocunesquema ?paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente	B1-1.1. Deseña, modifica ou reproduce formas baseadas en redes modulares cadradas coa axuda da escuadra e o cartabón, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizada	-Debuxa e reproduce unha rede composta a partir do hexágono regular, coñecendo o radio da súa circunferencia circunscrita; utiliza recursos gráficos e segue os pasos indicados.	CL CMCT AA
	B1-1.2. Determina coa axuda de regra e compás os principais lugares geométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas.	-Debuxa coa axuda de regra e compás os trazados fundamentais no plano, comprobando gráficamente o cumprimento das condicións establecidas e aplicando os pasos indicados.	CL CMCT
	B1-1.3. Relaciona as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades, identificando as súas aplicacións.	-Constrúe e debuxa as liñase puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos, relacionándoos coas súas propiedades e identificando as súas aplicacións.	CL CMCT
	B1-1.4. Comprende as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describindo as súas propiedades e identificando as súas posibles aplicacións	- Identifica as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, aplicando as súas propiedades.	CL CMCT AA

	B1-1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súasliñase puntos notables e os principios geométricos elementais, xustificando o procedemento utilizado	-Debuxa triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súasliñase puntos notables e os principios geométricos elementais, realizando os cálculos polo procedemento indicado	CL CMCT
	B1-1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.	- Reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza, segundo as instrucións.	CL CMCT AA
	B1-1.7. Reproduce figuras proporcionales determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida	-Deseña e reproduce figuras proporcionales determinando a razón idónea para o espazo de debuxo dispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida	CL CMCT AA

UNIDADE 6. Transformaciones xeométricas

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Trazados fundamentais no plano. - Trazados de formas proporcionales. - Transformacións geométricas elementais. Xiro, traslación, simetría, homotecia e afinidad.	- Transformacións geométricas: definición e clasificación. - Tipos de relacións entre as formas geométricas.	B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordo cun esquema "paso a paso" e/ou figura de análise elaborada previamente

Identificación de invariantes. Aplicacións.		
--	--	--

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de configuración de formas poligonales sinxelas no plano coa axuda de útiles convencionais de debuxo sobre taboleiro, aplicando os fundamentos da geometría métrica de acordocunesquema ?paso a paso? e/ou figura de análise elaborada previamente.	B1-1.5. Resolve triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súasliñase puntos notables e os principios geométricos elementais, xustificando o procedemento utilizado.	-Debuxa triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súasliñase puntos notables e os principios geométricos elementais, realizando os cálculos polo procedemento indicado.	CL CMCT AA
	B1-1.6. Deseña, modifica ou reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.	- Reproduce cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza, segundo as instrucións.	CL CMCT AA
	B1-1.7. Reproduce figuras proporcionales determinando a razón idónea para o espazo de debuxodispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.	- Deseña e reproduce figuras proporcionales determinando a razón idónea para o espazo de debuxodispoñible, construíndo a escala gráfica correspondente en función da apreciación establecida e utilizándoa coa precisión requirida.	CL CMCT AA CSC
	B1-1.8. Comprende as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría, homotecia e afinidad), identificando os seus invariantes e aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas	- Identifica as características das construcións geométricas e as súas invariantes, aplicándoas para a resolución de problemas geométricos e para a representación de formas planas, en función das condiciónsrequiridas	CL CMCT AA

UNIDADE 7.Tanxencias e enlaces

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Resolución de problemas básicos de tangencias e enlaces. Aplicacións.	- Tangencias: definición e propiedades. - Rectas tangentes a circunferencias. - Circunferencias tangentes a rectas. - Circunferencias tangentes a circunferencias. - Enlaces.	B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-2.1. Identifica as relacións existentes entre puntos de tangencia, centros e radios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.	- Aplica as relacións existentes entre puntos de tangencia, centros e radios de circunferencias.	CL CMCT AA
	B1-2.2. Resolve problemas básicos de tangencias coa axuda de regra e compás aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.	- Comprende e resolve problemas básicos de tangencias, aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas.	

	B1-2.3. Aplica os coñecementos de tangencias á construción de óvalos, ovoides e espirales, relacionando a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.	- Realiza construción de óvalos, ovoides e espirales, relacionando a súa forma coas principais aplicacións no deseño.	
	B1-2.4. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	- Debuxa figuras e realiza esbozos a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	

UNIDADE 8. Curvas técnicas

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar críticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Construción de curvas técnicas, óvalos, ovoides e espirais.	- Óvalos - Ovoides - Espirais, volutas e envolventes	B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-2. Debuxar curvas técnicas e figuras planas compostas por circunferencias e liñas rectas, aplicando os conceptos fundamentais de tangencias, resaltando a forma final determinada e indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-2.1. Identifica as relacións existentes entre puntos de tangencia, centros e radios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.	- Realiza figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, aplicando as relacións existentes entre puntos, centros e radios de circunferencias.	CL CMCT AA
	B1-2.2. Resolve problemas básicos de tangencias coa axuda de regra e compás aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.	- Comprende e resolve problemas básicos sobre óvalos e ovoides, coa axuda de regra e compás, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.	CL CMCT AA
	B1-2.3. Aplica os coñecementos de tangencias á construción de óvalos, ovoides e espirales, relacionando a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.	- Realiza construción de óvalos, ovoides e espirales, relacionando a súa forma coas principais aplicacións no deseño.	CL CMCT
	B1-2.4. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	- Debuxa figuras e realiza esbozos a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas que conteñan enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	CL CMCT CSC IE CEC

UNIDADE 9. Xeometría descriptiva. Los sistemas de representación

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar críticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Fundamentos dos sistemas de representación: - Evolución histórica dos sistemas de representación. - Os sistemas de representación e o debuxo técnico. Ámbitos de aplicación. - Vantaxes e inconvenientes. Criterios de selección. - Clases de proxección	- Antecedentes históricos dos sistemas de representación. - Concepto de proxección. - Características dos sistemas de representación. - Tipos de proxección. - Clasificación dos sistemas de representación. - Introducción ao sistema diédrico. - Introducción ao sistema de planos acoutados. - Introducción á perspectiva axonométrica. - Introducción á perspectiva caballera. - Introducción á perspectiva cónica	B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles. B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos.	CL CMCT AA
	B2-1.2. Establece o ámbito de aplicación de cada un dos principais sistemas de representación, ilustrando as súas vantaxes e inconvenientes mediante o debuxo a man alzada dun mesmo corpo geométrico sinxelo.	- Comprende e establece o ámbito de aplicación de cada un dos principais sistemas de representación, xustificando a súa aplicación en casos concretos.	CL CMCT CSC
	B2-1.3. Selecciona o sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, analizando a complexidade da súa forma, a finalidade da	- Xustifica a selección do sistema de representación idóneo para a definición dun obxecto ou espazo, intentando realizar representacións alternativas.	CL CMCT CD

	representación, a exactitud requirida e os recursos informáticos dispoñibles.		AA CSC CEC
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco	B2-2.1. Deseña ou reproduce formas tridimensionales sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco	- Realiza procuras de planos de lugares e obxectos relacionados coa vida real; deseña ou reproduce formas tridimensionales sinxelas	

UNIDADE 10. Sistema diédrico I

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Fundamentos dos sistemas de representación: - Sistema diédrico: - Procedementos para a obtención das proxeccións diédricas.	Elementos que configuran o sistema diédrico. - A representación do punto. - O punto. - Alfabeto do punto. - A recta no sistema diédrico. - Casos particulares de rectas. - O plano no sistema diédrico. - Casos particulares de planos. - Relacións de pertencencia. - Determinación do plano. - Paralelismo. - Perpendicularidad no espazo	B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións de buxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles. B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema

		diédricoou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco
--	--	---

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicaciónsaodebuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado aobxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustraciónsou fotografías de obxectosouespazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación diédrico a partir da análise de debuxos técnicos, ilustraciónsou fotografías de obxectosouespazos.	CL CMCT AA
	B2-1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico, describindo os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.	- Describe os fundamentos do sistema diédrico, comprendendo as propiedades dos planos e expoñendoas con precisión.	CL CMCT
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezasreaisouespazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédricoou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco	B2-2.1. Deseñaou reproduce formas tridimensionales sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	-Deseñaou reproduce formas tridimensionales, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos.	CMCT AA CSC IE CEC
	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polassúas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballeras)	-Resolveexercicios e problemas relacionados coespazo perspectivo e con formas tridimensionales sinxelas, definidas suficientemente	CL CMCT AA
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezasreaisouespazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédricoou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e	B2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notaciones coas proxeccións necesarias para representar inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeiramagnitude	Representa a posición de puntos, rectas e planos, comprendendo o funcionamento do sistema diédrico e aplicándoo	CL CMCT AA

identificando os seus elementos de xeito inequívoco			
---	--	--	--

UNIDADE 11. Representación normalizada mediante vistas ortogonais

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
<p>BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN</p> <p>? Clases de proxección.</p> <p>? Sistemas de representación e novas tecnoloxías.</p> <p>? Disposición normalizada.</p> <p>? Reversibilidade do sistema.</p> <p>Número de proxeccións suficientes.</p> <p>? Representación e identificación de puntos, rectas e planos. Posicións no espazo.</p> <p>Paralelismo e perpendicularidade. Pertenencia e intersección</p>	<p>? Representación normalizada mediante vistas ortogonais.</p> <p>? Representación de obxectos.</p> <p>? Métodos de proxección.</p> <p>? Identificación de rectas e planos nos obxectos.</p> <p>? Vistas necesarias para definir os obxectos.</p> <p>? Correspondencia entre as vistas dun obxecto.</p> <p>? Restitución do volume a partir das vistas.</p> <p>? Liñas normalizadas.</p> <p>? A rotulación normalizada.</p> <p>? A escritura en debuxo técnico.</p> <p>? Formatos normalizados.</p> <p>? O cadro de rotulación.</p> <p>? Acotación normalizada</p>	<p>B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexa mostrar e dos recursos dispoñibles.</p> <p>B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acotados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p> <p>B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados.</p>

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicaciónsaodebuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado aobxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustraciónsou fotografías de obxectosouespazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación a partir da análise de debuxos técnicos, ilustraciónsou fotografías de obxectosouespazos.	CL CMCT AA
	B2-1.4. Comprende os fundamentos do sistema diédrico, describindo os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada.	- Comprende e aplica os fundamentos do sistema diédrico; obtendo a visualización de pezas dadas, mediante a representación das vistas máis adecuadas.	CL CMCT
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezasreaisouespazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédricoou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco	B2-2.1. Deseñaou reproduce formas tridimensionales sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	-Deseña e reproduce formas tridimensionales, con marxe e cadro de rotulación normalizado.	CL CMCT CD AA
	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polassúas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballeras)	-Resolveexercicios e problemas relacionados coespazo perspectivo e con formas tridimensionales sinxelas, definidas suficientemente.	CL CMCT CD AA
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezasreaisouespazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédricoou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados	B2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionanismos e notaciones coas proxeccións necesarias para representar inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeiramagnitude.	- Representa a posición de puntos, rectas e planos, comprendendo o funcionamento do sistema diédrico e aplicándoo.	CL CMCT AA

B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen	B2-3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de útiles de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado	- Analiza e describe as perspectivas de corpos definidos polas súas vistas principais	CL CMCT AA
--	--	---	------------------

UNIDADE 12. Sistema diédrico II

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.

k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Fundamentos dos sistemas de representación: - Sistema diédrico: - Procedementos para a obtención das proxeccións diédricas. - Proxeccións diédricas de sólidos e espazos sinxelos	- Abatimentos. - Intersección entre rectas. - Intersección entre planos. - Intersección entre recta e plano. - Representación de superficies. - Poliedros regulares convexos ou sólidos platónicos. - Superficies radiadas.	B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións de debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles. B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría adecuada ao

		propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados
--	--	--

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado a obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñible	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos.	CL CMCT AA
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco	B2-2.1. Deseña ou reproduce formas tridimensionales sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	- Deseña e reproduce formas tridimensionales, con marxe e cadro de rotulación normalizado.	CL CMCT CD AA
	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballerías).	- Resolve exercicios e problemas relacionados co espazo perspectivo e con formas tridimensionales sinxelas, definidas suficientemente.	CL CMCT CD AA
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus	2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionais e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeir magnitude.	- Representa a posición de puntos, rectas e planos, comprendendo o funcionamento do sistema diédrico e aplicándoo.	CL CMCT AA

elementos de xeito inequívoco.			
B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados	B2-3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de útiles de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado	- Analiza e describe as perspectivas de corpos definidos polas súas vistas principais	CL CMCT AA

UNIDADE 13. Sistema axonométrico I

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.

k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Fundamentos dos sistemas de representación: - Sistema axonométrico. Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución.	- Sistema axonométrico; antecedentes históricos. - Definición do sistema axonométrico. - Proxección axonométrica oblicua ou caballera. - O punto en proxección isométrica e caballera. - A recta oblicua en proxección isométrica e caballera. - O plano en proxección isométrica e caballera. - Proxección axonométrica oblicua militar.	B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles. B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. B2-3. Debuxar perspectivas de

		formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados.
BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN - Elementos de normalización: - O proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas. - Vistas. Liñas normalizadas	- Sistema axonométrico; antecedentes históricos. - Definición do sistema axonométrico. -Proxección axonométrica oblicua ou caballera. - O punto en proxección isométrica e caballera. - A recta oblicua en proxección isométrica e caballera. - O plano en proxección isométrica e caballera. -Proxección axonométrica oblicua militar	B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficas e axonométricas, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado a obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos.	CL CMCT AA
B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballerías).	- Resolve exercicios e problemas relacionados co espazo perspectivo e con formas tridimensionales sinxelas, debuxando axonometrías convencionais (isometrías e caballerías), definidas suficientemente.	CL CMCT AA
	B2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar	- Representa a posición de puntos, rectas e planos, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias	CL CMCT CD

	inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeir magnitude.		AA
B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados	B2-3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de útiles de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado	- Optimizar o trazado de eixes en sistema axonométrico e determina a proxección isométrica, aplicando o coeficiente de redución correspondente	CL CMCT AA

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos	B3-2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas polas súas utilidades	- Representa obxectos industriais ou arquitectónicos, dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas polas súas utilidades	CMCT CD AA CSC IE

UNIDADE 14. Sistema axonométrico II

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.

h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.

k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS	
----------	--

CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
<p>BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos dos sistemas de representación: - Sistema axonométrico. <p>Fundamentos do sistema. Disposición dos eixes e utilización dos coeficientes de redución.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aplicación do óvalo isométrico como representación simplificada de formas circulares. 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistema axonométrico; intersección entre planos. - Intersección entre recta e plano. - Representación de formas planas en proxección axonométrica. - Proxección da circunferencia. - O óvalo como substituto da elipse. - Proxeccións de formas combinadas. 	<p>B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.</p> <p>B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p> <p>B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionales a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados.</p>
<p>BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elementos de normalización: - O proxecto: necesidade e ámbito de aplicación das normas. - Vistas. Liñas normalizadas. - Aplicacións da normalización: 	<ul style="list-style-type: none"> - Sistema axonométrico; intersección entre planos. - Intersección entre recta e plano. - Representación de formas planas en proxección axonométrica. - Proxección da circunferencia. - O óvalo como substituto da elipse. - Proxeccións de formas combinadas 	<p>B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos</p>

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións a obxectivo técnico, seleccionando o sistema adecuado a obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos e espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Analiza e identifica o sistema de representación a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos e espazos.	CL CMCT AA
B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais e espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionais sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballerías).	- Resolve exercicios e problemas relacionados co espazo perspectivo e con formas tridimensionais sinxelas, debuxando axonometrías convencionais (isometrías e caballerías), definidas suficientemente.	CL CMCT CD AA
	B2-2.3. Comprende o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar inequívocamente a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeira magnitude.	- Representa a posición de puntos, rectas e planos, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias	CL CMCT AA
B2-3. Debuxar perspectivas de formas tridimensionais a partir de pezas reais ou definidas polas súas proxeccións ortogonais, seleccionando a axonometría adecuada ao propósito da representación, dispoñendo a posición dos eixes en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e utilizando, no seu caso, os coeficientes de redución determinados	B2-3.1. Realiza perspectivas isométricas de corpos definidos polas súas vistas principais, coa axuda de útiles de debuxo sobre taboleiro, representando as circunferencias situadas en caras paralelas aos planos coordenados como óvalos en lugar de elipses, simplificando o seu trazado	- Realiza e analiza o trazado de eixes en sistema axonométrico e determina o volume delimitado por rectas e pola intersección entre planos.	

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

<p>B3-2. Aplicar as normas nacionais, europeas e internacionais relacionadas cos principios xerais de representación, formatos, escalas, acotación e métodos de proxección ortográficos e axonométricos, considerando o debuxo técnico como linguaxe universal, valorando a necesidade de coñecer a súa sintaxis, utilizándoo de forma obxectiva para a interpretación de planos técnicos e para a elaboración de bocetos, esquemas, esbozos e planos</p>	<p>B3-2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade</p>	<p>? Comprende e analiza a representación de curvas compostas por arcos de circunferencia, dispoñendo a información relacionada coa súa aplicación na vida cotiá.</p>	<p>CL CMCT AA</p>
---	---	---	---------------------------

UNIDADE 15. Sistema de planos acotados

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
<p>BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fundamentos dos sistemas de representación: - Representación e identificación de puntos, rectas e planos. Posicións no espazo. Paralelismo e perpendicularidad. Pertenencia e intersección. 	<ul style="list-style-type: none"> - O sistema de representación de planos acotados. - Representación do punto. - Representación da recta. - O plano no sistema de planos acotados. - Intersección de planos. - Aplicacións do sistema de planos acotados. 	<p>B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións de debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado ao obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.</p> <p>B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acotados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.</p>
<p>BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elementos de normalización: 	<ul style="list-style-type: none"> - O sistema de representación de planos acotados. 	<p>B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a</p>

- Vistas. Liñas normalizadas. - Escalas. Acotación. -Aplicacións da normalización:	- Representación do punto. - Representación da recta. - O plano no sistema de planos acoutados. - Intersección de planos. -Aplicacións do sistema de planos acoutados.	comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.
--	--	--

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-1. Relacionar os fundamentos e características dos sistemas de representación coas súas posibles aplicacións de debuxo técnico, seleccionando o sistema adecuado a obxectivo previsto, identificando as vantaxes e inconvenientes en función da información que se desexe mostrar e dos recursos dispoñibles.	B2-1.1. Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	- Identifica o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos, ilustracións ou fotografías de obxectos ou espazos, determinando as características diferenciales e os elementos principais do sistema.	CL CMCT AA
B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	B2-2.1. Deseña ou reproduce formas tridimensionais sinxelas, debuxando a manalzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación, dispoñendo as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	- Representar diferentes elementos no sistema de planos acoutados.	CL CMCT CD AA CSC
B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco.	B2-2.5. Comprende o funcionamento do sistema de planos acoutados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustrando as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos de pertencencia e intersección e obtendo perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel.	- Comprende o funcionamento do sistema de planos acoutados como unha variante do sistema diédrico que permite rendibilizar os coñecementos adquiridos, ilustrando as súas principais aplicacións mediante a resolución de problemas sinxelos, como unha cuberta de contorno triangular formada por tres planos que se cortan formando planos coas pendentes sinaladas. - Interpreta e representa perfís dun terreo a partir das súas curvas de nivel, indicando as zonas onde existen vaguadas, zonas	CL CMCT AA

		horizontales, superficies verticais ou con moita pendente, etc	
--	--	--	--

BLOQUE 3. NORMALIZACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-1. Valorar a normalización como convencionalismo para a comunicación universal que permite simplificar os métodos de produción, asegurar a calidade dos produtos, posibilitar a súa distribución e garantir a súa utilización polo destinatario final.	B3-1.4. Elabora esbozo de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, cortes e/ou seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bocetos a man alzada para a elaboración de debuxos acoutados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo á normativa de aplicación.	- Comprende e elabora esbozo de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, interpretando bocetos previos á elaboración de debuxos acoutados e planos de montaxe	CL CMCT AA

UNIDADE 16. Perspectiva cónica

OBXECTIVOS CURRICULARES

- b) Consolidar unha madurez persoal e social que lles permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- h) Coñecer e valorar criticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de forma solidaria no desenvolvemento e mellora da súa contorna social.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Fundamentos dos sistemas de representación: - Sistema cónico: - Elementos do sistema. Plano cadro e cono visual. - Determinación do punto de	- Perspectiva cónica; elementos básicos do sistema cónico. - Tipos de perspectiva cónica. - Debuxo de formas planas en perspectiva frontal. - Debuxo de formas planas en perspectiva oblicua. - Debuxo de volumes en perspectiva	B2-2. Representar formas tridimensionais sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións

<p>vista e orientación das caras principais. - Paralelismo. Puntos de fuga. Puntos métricos.</p>	<p>cónica.</p>	<p>suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco. B2-4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionales a partir de espazos da contorna ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, valorando o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>
--	----------------	---

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B2-2. Representar formas tridimensionales sinxelas a partir de perspectivas, fotografías, pezas reais ou espazos da contorna próxima, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de planos acoutados, dispoñendo de acordo á norma as proxeccións suficientes para a súa definición e identificando os seus elementos de xeito inequívoco</p>	<p>B2-2.2. Visualiza no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballerías)</p>	<p>-Debuxa no espazo perspectivo formas sinxelas e perspectivas cónicas de diversos volumes que ve representados en sistema diédrico.</p>	<p>CL CMCT CD AA IE</p>
<p>B2-4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionales a partir de espazos da contorna ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, valorando o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>	<p>B2-4.1. Comprende os fundamentos da perspectiva cónica, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña de horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.</p>	<p>-Debuxa un conxunto de elementos modulares, tendo en conta os elementos fundamentos da perspectiva cónica.</p>	<p>CL CMCT AA CSC</p>
	<p>B2-4.2. Debuxa coa axuda de útiles de debuxo perspectivas cónicas centrais de corpos ou espazos con circunferencias situadas en caras paralelas a un só dos planos coordenados, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado</p>	<p>- Interpreta e debuxa a perspectiva cónica dos tres volumes, nunha posición especificada, dispoñendo a súa orientación para simplificar o seu trazado</p>	<p>CL CMCT AA</p>

<p>B2-4. Debuxar perspectivas cónicas de formas tridimensionales a partir de espazos da contorna ou definidas polas súas proxeccións ortogonales, valorando o método seleccionado, considerando a orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final.</p>	<p>B2-4.3. Representa formas sólidas e espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontales ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de útiles de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos, trazándoas a man alzado ou coa axuda de persoais de curvas.</p>	<p>- Observa e representa formas sólidas e espaciais, usando a perspectiva cónica na contorna cotiá, e baseándose no xogo visual de perspectiva, como no caso da anamorfosis.</p>	<p>CL CMCT CD AA CSC</p>
--	---	---	--

Todos os estándares terán a mesma valoración a efectos de cuantificar o rendemento do alumnado ao remate de cada avaliación

3. TEMPORALIZACIÓN/SECUENCIACIÓN

UNIDADE 1. Debuxo Técnico, historia, arte e diseño: 3ª e 4ª semana de setembro

UNIDADE 2. Ferramentas e materiais: 1ª e 2ª semana de outubro

UNIDADE 3. Trazados Xeométricos: 3ª e 4ª semana de outubro

UNIDADE 4. Polígonos I: triángulos e cuadriláteros: 1ª e 2ª semana de novembro

UNIDADE 5. Polígonos II: polígonos regulares: 3ª e 4ª semana de novembro

UNIDADE 6. Transformacións xeométricas: decembro

UNIDADE 7. Tanxencias e enlaces: 2ª e 3ª semana de xaneiro

UNIDADE 8. Curvas técnicas I: 4ª semana de xaneiro e 1ª semana de febreiro

UNIDADE 9. Geometría descriptiva. Los sistemas de representación: 2ª e 3ª semana de febreiro

UNIDADE 10. Sistema diédrico II: 4ª semana de febreiro e 1ª semana de marzo

UNIDADE 11. Representación normalizada mediante vistas ortogonales: 2ª e 3ª semana de marzo

UNIDADE 12. Sistema diédrico I I: 1ª semana de marzo e 2ª semana de abril

UNIDADE 13. Sistema axonométrico I: 3ª e 4ª semana de abril

UNIDADE 14. Sistema axonométrico II: 1ª e 2ª semana de maio

UNIDADE 15. Sistema de planos acotados: 3ª e 4ª semana de maio

UNIDADE 16. Perspectiva cónica: 1ª e 2ª semana de xuño

4. METODOLOXÍA

1. Resolver problemas xeométricos nos que interveñan puntos, liñas ou polígonos seguindo métodos racionais claros e comprobables, utilizando as súas relacións e transformacións e ofrecendo
2. Manexa-las escalas gráficas e numéricas con destreza, sendo capaz de pasardunhas a outras e de relacionalas coa realidade.
3. Resolver problemas de tanxenciaamosando tanto a súa comprensión conceptual como a súa execución gráfica precisa.
4. Construir con destreza as curvas técnicas a partir dos parámetros que as definen, así como as súas relacións de tanxencia e intersección correctas.
5. Utilizar o sistema diédrico para representar sólidos poliédricos e de revolución, mesmo cunha das súas caras oblicuasós planos de proxección e/ou ofrecendo verdadeiras magnitudes seccións e desenvolvementos de acordo canormalización.
6. Representa-las vistas e/ou seccións dun obxecto a partir dunha axonometría e viceversa.
7. Partindo das dúas vistas, desenvolver ou construír un sólido poliédrico ou de revolución ó que se lle practicou un corte oblicuo respecto os planos de proxeccións.
8. Amosar a ensamblaxe de obxectos sinxelos compostos de variaspezas, que se dispoñen segundo os eixes axonométricos e empregando as normas de acotación.
9. Seleccionar aqueles elementos posicionais do sistema cónico que, na perspectiva dun obxecto, ofrecen unha representación idónea del.
10. Aplicar o sistema de representación e recursos gráficos máis axeitados á realidade que se pretende representar.

5. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN

Será un sistema de avaliación continua, que tome en consideración cada un dos traballos presentados ó longo das avaliacións.

O criterio xeral reside, máis que na propia calidade (estimable, por suposto) dos exercicios presentados, no esforzo e na actitude amosada polo alumnado no proceso de aprendizaxe.

Manexarase, pois, un criterio flexible que teña en conta o punto de partida do alumnado, así como as súas aptitudes que a experiencia revela moi dispares. O alumnado que non acadou o nivel mínimo esixido, deberá realizar exercicios paralelos de recuperación fora do horario lectivo, se ben coordinados nas horas de clase.

6. CRITERIOS DE CALIFICACIÓN PARA 1º DE BACHARELATO

Para o proceso de establecer a cualificación do alumnado, dentro do marco pedagóxico da avaliación continua, o profesorado terá en conta o traballo desenvolvido de xeito cotián na

aula e establecerá a realización de probas obxectivas de coñecemento que sempre se axustarán aos marcos das convocatorias ordinarias e extraordinarias nas datas establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica (CCP) e a dirección do centro.

Podemos diferenciar tres tipos de avaliación que conxuntamente darán como resultante un criterio valorativo globalizador.

1.- Avaliación inicial. Esta avaliación ten un carácter de diagnóstico. Permítenos coñecer a situación de partida do alumnado ó comezo do curso.

2.- Avaliación formativa. A avaliación formativa esixe a observación do proceso de aprendizaxe. Isto implica establecer rexistros que nos permitan detectar o momento no que se produce un atranco, a causa que o produce e os mecanismos correctores para superalo.

3.- Avaliación sumativa. Esta avaliación non se pronuncia unicamente verbo da aprendizaxe do alumnado, senón que se interpretará como un instrumento de control no proceso educativo e como fonte de información para o propio alumnado. Este seguimento tamén deberá proporcionar ó alumnado información do seu proceso de aprendizaxe e permitirá a súa participación no mesmo a traveso de actividades de autoavaliación e coavaliación.

Obtención da nota da avaliación

Esta nota obterase da seguinte forma:

90% exames o probas

10% traballos o láminas entregadas en tempo e forma

No caso de no haber láminas de calificación nunha avaliación, os exames o probas serán o 100% da nota.

No caso de haber máis de un examen o proba na mesma avaliación, estes farán media entre eles sempre e cando teñan unha puntuación igual ou superior a 3,5.

Para acadar unha nota de 5, a media realizada teñe que ser igual a 5.

O profesorado, en beneficio do alumnado poderá variar as porcentaxes correspondentes á proba de coñecemento e á entrega de láminas, sempre que se entreguen todas as láminas ben realizadas e se presenten en tempo e forma, seguindo as indicacións do profesorado.

O alumnado terá que traer o material em perfecto estado de uso todos os días, incluídos os apuntes de aula, para a realización das tarefas e traballos diarios.

Recuperación das avaliacións

Para a recuperación de cada unha das tres avaliacións, o alumnado deberá entregar ao profesor todos aqueles traballos o láminas que servisen para calificar dita avaliación, na data posta polo profesor e nas condicións propostas para o traballo.

Así mesmo, o alumnado terá que facer un examen de recuperación de dita avaliación, aplicándose para a obtención da nota, os mesmos criterios que os fixados para a obtención da cualificación da avaliación.

Obtención da nota de xuño

Na nota final do curso contará a media dos resultados obtidos nas sucesivas avaliacións trimestrais. Para a obtención dunha media de 5 ou superior a 5, todas as avaliacións teñen que ter unha nota igual ou superior ao 5. Cuando la nota media superior a 5 remate en decimales iguales o inferiores a 50, el redondeo irá al número entero anterior. Cuando la nota media remate en decimales iguales o superiores a 51, el redondeo irá al número entero posterior

Probas extraordinarias

Unha proba obxectiva, con un número de preguntas entre cinco e dez con valoracións variables dependendo das competencias incluídas

O examen contará o 100% da nota.

Así mesmo, os alumnos que suspendan en setembro a materia e teñan que presentarse ás probas programadas ao longo do curso se as houberse, e/o a proba de maio, terá que entregar o boletín de exercicios que lle entregará o departamento ao comezo de cada cuatrimestre e fará unha proba obxectiva de coñecementos que terá como temario básico de contidos os que aparecen, de seguido, no apartado “Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva”.

O examen puntuará un 100 % da mesma.

Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva

- Identificar o sistema de representación empregado a partir da análise de debuxos técnicos e determinar as características diferenciais e os elementos principais do sistema.
- Comprender os fundamentos do sistema diédrico, describindo os procedementos de obtención das proxeccións e a súa disposición normalizada
- Comprender o funcionamento do sistema diédrico, relacionando os seus elementos, convencionalismos e notacións coas proxeccións necesarias para representar a posición de puntos, rectas e planos, resolvendo problemas de pertencencia, intersección e verdadeir magnitude.
- Determinar seccións planas de obxectos tridimensionales sinxelos, visualizando intuitivamente a súa posición mediante perspectivas a man alzada, debuxando as súas proxeccións diédricas e obtendo a súa verdadeir magnitude.
- Comprender os fundamentos da perspectiva cónica, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación das caras principais respecto ao plano de cadro e a repercusión da posición do punto de vista sobre o resultado final, determinando o punto principal, a liña de horizonte, os puntos de fuga e os seus puntos de medida.

- Determinar coa axuda de regra e compás os principais lugares geométricos de aplicación aos trazados fundamentais no plano
- Relacionar as liñas puntos notables de triángulos, cuadriláteros e polígonos coas súas propiedades identificando as súas aplicacións.
- Comprender as características das transformacións geométricas elementais (xiro, traslación, simetría) e aplicarlas á resolución de problemas xeométricos.
- Resolver triángulos coa axuda de regra e compás aplicando as propiedades das súas liñas puntos notables e os principios geométricos elementais, xustificando o procedemento utilizado
- Comprender as relacións métricas dos ángulos da circunferencia e o círculo, describindo as súas propiedades e identificando as súas posibles aplicacións
- Diseñar, e reproducir cuadriláteros e polígonos analizando as relacións métricas esenciais e resolvendo o seu trazado por triangulación, radiación, itinerario ou relacións de semellanza.
- Identificar as relacións existentes entre puntos de tangencia, centros e radios de circunferencias, analizando figuras compostas por enlaces entre liñas rectas e arcos de circunferencia.
- Resolver problemas básicos de tangencias coa axuda de regra e compás aplicando con rigor e exactitude as súas propiedades intrínsecas, utilizando recursos gráficos para destacar claramente o trazado principal elaborado das liñas auxiliares utilizadas.
- Aplicar os coñecementos de tangencias á construción de óvalos, ovoides e espirales, relacionando a súa forma coas principais aplicacións no deseño arquitectónico e industrial.
- Visualizar no espazo perspectivo formas tridimensionales sinxelas definidas suficientemente polas súas vistas principais, debuxando a man alzada axonometrías convencionais (isometrías e caballerías)
- Diseñar e reproducir formas tridimensionales sinxelas, debuxando a man alzada as súas vistas principais no sistema de proxección ortogonal establecido pola norma de aplicación
- Representar formas sólidas ou espaciais con arcos de circunferencia en caras horizontales ou verticais, debuxando perspectivas cónicas oblicuas coa axuda de útiles de debuxo, simplificando a construción das elipses perspectivas mediante o trazado de polígonos circunscritos.

(Nota: No caso de que nun exame deste departamento percíbírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera

procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

7. MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O Departamento de Debuxo acordou que para o presente curso non terá libro oficial de Debuxo Técnico, de modo que cada alumnado pode configurar persoalmente o seu propio material de estudo e traballo. Ademais, dado o carácter da materia, tamén será necesario dispoñer dun amplo abano de materiais complementarios para debuxo técnico como son láminas, compás, escuadra, cartabón, regla, calibre, plantillas de curvas e círculos, celo, etc. Na aula de debuxo dispomos de monitor de T.V., vídeo, DVD, proxector de diapositivas analóxico, proxector de transparencias, canón dixital e ordenador.

Actividades extraescolares e complementarias

Como posibles actividades extraescolares estarían a realización de visitas a algunha exposición artística que tivera lugar na cidade durante os meses do curso ou a visita comentada e guiada a algún museo e a algún dos edificios monumentais da cidade, seguida pola realización dunha práctica

gráfica. Todas as devanditassonactividades que non requiren unha planificación previa con datas moi concretas nin unha dotación económica ou infraestrutura, polo que se poden realizar no momento do curso que se considere máis oportuno. Asemade, o departamento queda aberto á realización doutro tipo de actividades que, concriterios de transversalidade, propoñan outros profesores ou departamentos do centro.

Acción para o plan de integración das TICs

As TICsteñenunha importancia cada vez máis grande no mundo en que vivimos, e o campo do ensino non pode ser alleo a isto. Esta importanciaincreméntaseaíndamáis, se cabe, cando falamos do campo da imaxe e da comunicación visual. Aspectos como o uso de internet e dos soportes e ferramentas dixitais non pode quedar fora do marco pedagóxico e curricular. O coñecemento e uso de programas informáticos como Auto Cad ou Fotoshop está cada díamáisxeneralizado e é laboura dos docentes de debuxo conseguir que os estudantes coñezan e comeceen a tomar contacto cos devanditosmedios, sen esquecer que a aprendizaxe instrumental debe estar sempre supeditada a criteriospedagóxicos e a unha visión crítica e analítica das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación da propia programación

Como xa quedoudito, as principaiseivas da presente programación didáctica poden estar na parte da temporización e da distribución de contidos, dado o axustado que resulta o tempo de horas lectivas. Na memoria que se realice a finais do mes de xuño han quedar recollidas as correspondentes incidencias oureflexións que contribuirán a solventar posibles deficiencias.

ProgramaciónDidáctica de Debuxo Técnico II

2ºBACHARELATO

CURSO 2021/2022

INDICE

35. OBXECTIVOS XERAIS DE ETAPA	115
36. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES	116

37. TEMPORALIZACIÓN / SECUENCIACIÓN -----	133
38. METODOLOGÍA -----	134
39. PROCEDIMIENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	134
40. CRITERIOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN -----	135
41. MÍNIMOS ESIXIBLES PARA A OBTENCIÓN DUNHA AVALIACIÓN POSITIVA -----	136
42. ACTIVIDADES DE RECUPERACIÓN DE ALUMNOS CON MATERIAS PENDENTES --	137
43. MATERIAS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS -----	138

1- OBXECTIVOS 2º BACHARELATO

1. - Proporcionar os coñecementos básicos para iniciar os estudos universitarios.
2. - Profundar no coñecemento e manexo dos útiles de debuxo e técnicas necesarias para levar a cabo a mellor representación posible dun obxecto ou proxecto por medio do Debuxo técnico.
3. - Desenvolver destrezas e habilidades que lles permitan expresar con precisión, claridade e objetividade solucións gráficas.
4. - Coñecer e comprender os fundamentos do Debuxo técnico para aplicarlos á interpretación de planos e para elaborar solucións razoadas ante problemas xeométricos no plano e no espazo.
5. - Valorar a Normalización como convencionalismo idóneo para simplificar non só a produción, senón tamén na comunicación dándolle a esta un carácter univesal.
6. - Profundizar no coñecemento dos Sistemas de Representación tridimensional.
7. - Profundizar no coñecemento de Xeometría Plana.
8. - Comprender e representar formas mediante esbozos acoutados, ateniéndose ás normas UNE e ISO.
9. - Integrar os coñecementos que o Debuxo técnico proporciona dentro dos procesos de investigación, sexan estes científicos ou tecnolóxicos.

2. RELACIÓN DE ASPECTOS CURRICULARES

UNIDADE 1. Proporcionalidade

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Resolución de problemas geométricos. - Proporcionalidad. O rectángulo áureo. Aplicacións. - Proporcionalidad: proporción áurea, rectángulo áureo e outras relacións áureas. - A media proporcional: teorema da altura, teorema do cateto, a	- Proporcionalidad: proporción áurea, rectángulo áureo e outras relacións áureas. - A media proporcional: teorema da altura, teorema do cateto, a raíz cadrada dun segmento. - Outros trazados, determinación da dimensión de dúas segmentos dadas a súa suma e a súa diferenza.	B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.

raíz cadrada dun segmento. - Outros trazados, determinación da dimensión de dúas segmentos dadas a súa suma e a súa diferenza.		
---	--	--

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-1.1. Identifica a estrutura geométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidad.	? Comprende as características de transformacións geométricas baseadas na proporción áurea e a súa aplicación á construción de figuras planas como o rectángulo áureo.	CMCT AA IE CEC
	B1-1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas geométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.	- Resolve problemas geométricos relacionados coa proporción áurea. Resolve problemas geométricos relacionados coa media proporcional e outros trazados.	

UNIDADE 2. Polígonos

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Resolución de problemas geométricos: - Construción de figuras planas equivalentes. - Relación entre os ángulos e a circunferencia. Arco capaz. - Aplicacións.	- Ángulos da circunferencia. - Arco capaz dun segmento segundo un ángulo determinado. - Triángulos. - Cuadriláteros. - Polígonos. - Obtención dos distintos ángulos da circunferencia. - Obtención do arco capaz dun	B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de

	segmento segundo un ángulo determinado. - Construción de triángulos, cuadriláteros e polígonos a partir de distintos elementos das súas figuras. - Análise do deseño e fabricación de posavasos.	enlace e a relación entre os seus elementos.
--	--	--

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-1.1. Identifica a estrutura geométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas ou fotografías, sinalando os seus elementos básicos e determinando as principais relacións de proporcionalidad.	Constrúe polígonos aplicando as propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e demais elementos.	CL CMCT AA
	B1-1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas geométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.	- Resolve problemas geométricos relacionados coa construción de triángulos e coa construción geométrica de formas poligonales	

UNIDADE 3. Transformaciones I. Equivalencias

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Resolución de problemas geométricos: - Transformacións geométricas: - Afinidad. Determinación dos	- Definición de equivalencia. - Equivalencia de triángulos. - Rectángulos equivalentes. - Cadrados equivalentes. - Círculos equivalentes. - Identificación da equivalencia e as	B1-3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á geometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e exactitude nos trazados

seus elementos. Trazado de figuras afines. Construción da elipse afín a unha circunferencia. - Aplicacións..	súas características. - Análise da equivalencia dos triángulos. - Obtención da equivalencia de rectángulos. - Obtención da equivalencia de cadrados. - Análise de círculos equivalentes. - División do cadrado en figuras que sumadas son equivalentes aocadrado	que proporciona a súa utilización.
---	---	------------------------------------

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos	B1-1.4. Selecciona estratexias para a resolución de problemas geométricos complexos, analizando as posibles solucións e transformándoos por analogía noutros problemas máis sinxelos.	- Resolve problemas geométricos relacionados coa equivalencia de triángulos e rectángulos.	CMCT AA IE
B1-3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á geometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.	B1-3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas identificando as súas invariantes geométricas, describindo as súas aplicacións.	- Determina as equivalencias dos distintos polígonos de acordo co enunciado e represéntaa.	CL CMCT AA CEC
	B1-3.3. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada.	- Obtén figuras equivalentes a partir doutras figuras planas indicando gráficamente a súa construción.	

UNIDADE 4. Equivalencias II. Homoloxía e afinidade

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO -Transformacións geométricas: - Afinidad. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras afines. Construción da elipse afín a unha circunferencia. -Aplicacións. - Homología. Determinación dos seus elementos. Trazado de figuras homólogas. Aplicacións.	- Homología. - Afinidad. - Análise dos conceptos básicos das transformacións. - Establecemento da relación entre o elemento orixinal e o seu homólogo. - Identificación dos patróns básicos da homología e dos datos para definila. - Transformación e conversión de figuras por homología. - Determinación e representación de distintas figuras aplicando a afinidad. - Análise das figuras anamórficas.	B1-3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á geometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-3. Relacionar as transformacións homolóxicas coas súas aplicacións á geometría plana e aos sistemas de representación, valorando a rapidez e exactitude nos trazados que proporciona a súa utilización.	B1-3.1. Comprende as características das transformacións homolóxicas identificando as súas invariantes geométricas, describindo as súas aplicacións.	- Realiza as transformacións homolóxicas identificando as súas características.	CL CMCT AA CEC
	B1-3.2. Aplica a homología e a afinidad á resolución de problemas geométricos e á representación de formas planas	- Aplica a homología e a afinidad á resolución de problemas geométricos e á representación de formas planas.	
	B1-3.3. Deseña a partir dun boceto previo ou reproduce á escala conveniente figuras planas complexas, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada.	- Deseña figuras anamórficas a partir dun boceto, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada.	

UNIDADE 5. Inversión e potencia

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Potencia dun punto respecto de unha circunferencia. Determinación e propiedades do eixe radical e do centro radical. Aplicación á resolución de tangencias. - Inversión. Determinación de figuras inversas. Aplicación á resolución de tangencias.	- Inversión. - Potencia. - Identificación das propiedades do investimento. - Recoñecemento dos elementos do dobre do investimento. - Representación da inversa de rectas e circunferencias. - Determinación de figuras inversas. - Recoñecemento da potencia de inversión. - Determinación do eixe radical e do centro radical das circunferencias. - Análise do principio de Apolonio.	B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-1.2. Determina lugares geométricos de aplicación ao Debuxo aplicando os conceptos de potencia ou investimento.	- Determina figuras, eixes e centros radicais aplicando os conceptos de potencia ou investimento.	CMCT AA IE CEC
	B1-1.5. Resolve problemas de tangencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	- Analiza o problema de Apolonio	

UNIDADE 6. Tangencias

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.

- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Resolución de problemas de pertenencia, tangencia e incidencia. Aplicacións. -Aplicacións	- Propiedades das tangencias. - Resolución de tangencias por investimento. - Resolución de tangencias por potencia. - Identificación das propiedades das tangencias. - Resolución de tangencias por investimento. - Resolución de tangencias por potencia. -Análise do deseño das pezas do ajedrez.	B1-2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenencia, tangencia ou incidencia.

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-1. Resolver problemas de tangencias mediante a aplicación das propiedades do arco capaz, dos eixes e centros radicais e/ou da transformación de circunferencias e rectas por investimento, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	B1-1.2. Determina lugares geométricos de aplicación ao Debuxo aplicando os conceptos de potencia ou investimento.	- Determina figuras, eixes e centros radicais aplicando os conceptos de potencia ou investimento.	CMCT AA IE CEC
	B1-1.5. Resolve problemas de tangencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais, indicando gráficamente a construción auxiliar utilizada, os puntos de enlace e a relación entre os seus elementos.	- Analiza o deseño das pezas do ajedrez a través das tangencias.	
B1-2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertenencia, tangencia ou incidencia.	B1-2.2. Resolve problemas de pertenencia, intersección e tangencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades e xustificando o procedemento utilizado.	- Aplica as propiedades das tangencias para resolver problemas.	CMCT AA CEC
	B1-2.3. Traza curvas cónicas determinando previamente os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tangentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homología respecto de a circunferencia.	- Traza curvas cónicas determinando previamente as tangencias	

UNIDADE 7. Curvas cónicas

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Trazado de curvas cónicas e técnicas: - Curvas cónicas. Orixe, determinación e trazado da elipse, a parábola e a hipérbola.	- Curvas cónicas. - Trazado de curvas cónicas. - Trazado de rectas tangentes ou secantes a curvas cónicas. - Identificación das curvas cónicas. - Clasificación das curvas cónicas de acordo coa sección do cono. - Recoñecemento dos conceptos xerais e as características das curvas cónicas. - Trazado de curvas cónicas por puntos e por fas proyectivos. - Trazado de rectas tangentes ou secantes a curvas cónicas mediante ou a partir de diversos métodos. - Análise do método do xardinero como técnica para trazar elipses.	B1-2. Debuxar curvas cónicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertencencia, tangencia ou incidencia

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B1-2. Debuxar curvas cónicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertencencia, tangencia ou incidencia.	B1-2.1. Comprende a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos, describindo as súas propiedades e identificando as súas aplicacións.	-Recoñece as curvas cónicas e aplica as súas propiedades e características.	CL CMCT AA CEC
	B1-2.2. Resolve problemas de pertencencia, intersección e tangencias entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades e xustificando o procedemento utilizado.	-Resolve problemas entre liñas rectas e curvas cónicas, aplicando as súas propiedades e xustificando o procedemento utilizado.	

	B1-2.3. Traza curvas cónicas determinando previamente os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tangentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homología respecto de a circunferencia.	- Traza curvas cónicas determinando previamente os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tangentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homología respecto de a circunferencia	
--	---	--	--

UNIDADE 8. Polígonos II: Curvas técnicas

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 1.XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO - Trazado de curvas cónicas e técnicas: - Curvas técnicas. Orixe, determinación e trazado das curvas cíclicas e evolventes. Aplicacións.	<ul style="list-style-type: none"> - A cicloide. - A epicloide. - A hipocicloide. - A evolvente dunha circunferencia. - A hélice. - Identificación das curvas cíclicas. - Distinción dos distintos tipos de curvas cíclicas (cicloide, epicloide e hipocicloide). - Construción de distintas cicloides. - Construción de epicloides. - Construción de hipocicloides. - Construción de evolventes da circunferencia. - Construción de diferentes hélices. - Análise do espirógrafo. - Realización de diferentes combinacións de hipocicloides de distintas cores. 	B1-2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertencencia, tangencia ou incidencia.

BLOQUE 1. XEOMETRÍA E DEBUXO TÉCNICO

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B1-2. Debuxar curvas cíclicas e cónicas, identificando os seus principais elementos e utilizando as súas propiedades fundamentais para resolver problemas de pertencencia, tangencia ou incidencia.	B1-2.3. Traza curvas cónicas determinando previamente os elementos que as definen, tales como eixes, focos, directrices, tangentes ou asíntotas, resolvendo o seu trazado por puntos ou por homología respecto de a circunferencia.	- Traza curvas cicloides, epicicloides, hipocicloides, evolventes de circunferencias e hélices.	CL CMCT AA
---	---	---	------------------

UNIDADE 9. Sistema diédrico I. Operaciones

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Punto, recta e plano en sistema diédrico: - Resolución de problemas de pertencencia, incidencia, paralelismo e perpendicularidade. - Determinación da verdadeira magnitude de segmentos e formas planas. - Abatimento de planos. - Determinación dos seus elementos. - Aplicacións. - Xiro dun corpo geométrico. - Aplicacións. - Cambios de plano. Determinación das novas proxeccións. - Aplicacións. - Construción de figuras planas. - Afinidade entre proxeccións.	- Necesidade das operacións no sistema diédrico. - Abatimentos. - Xiros. - Cambios de plano. - Interseccións. - Distancias e posicións relativas. - Identificación da capacidade de representación do sistema diédrico. - Realización de trazas e proxeccións a través do abatimento e do desabatimento. - Realización de operacións de xiro. - Distinción dos tipos de xiro. - Problema inverso ao abatimento. - Identificación do cambio de plano. - Recoñecemento dos procesos de intersección máis importantes nas operacións diédricas. - Consideración das distancias e as posicións relativas nos sistemas diédricos. - Análise das interseccións e abatimentos no deseño.	B2-1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a "visión espacial", analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación adecuado e a estratexia idónea que solucione os problemas de representación de corpos e espazos tridimensionais.

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B2-1. Valorar a importancia da elaboración de debuxos a man alzada para desenvolver a ?visión espacial?, analizando a posición relativa entre rectas, planos e superficies, identificando as súas relacións métricas para determinar o sistema de representación adecuado e a estratexia idónea que solución os problemas de representación de corpos e espazos tridimensionales. planos acoutados como ferramental basee para resolver problemas de pertinencia, posición, mínimas distancias e verdadeir magnitude.	B2-1.1. Comprende os fundamentos ou principios geométricos que condicionan o paralelismo e perpendicularidad entre rectas e planos, utilizando o sistema diédrico ou, no seu caso, o sistema de	- Comprende os fundamentos dos sistemas diédricos.	CL CMCT AA
	B2-1.2. Representa figuras planas contidos en planos paralelos, perpendiculares ou oblicuos aos planos de proxección, trazando as súas proxeccións diédricas	- Representa figuras planas trazando as súas proxeccións diédricas.	
	B2-1.3. Determina a verdadeir magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas utilizando xiros, abatimentos ou cambios de plano en sistema diédrico e, no seu caso, no sistema de planos acoutados	- Utiliza xiros, abatimentos ou cambios de plano en sistemas diédricos para determinar a verdadeir magnitude de segmentos, ángulos e figuras planas.	

UNIDADE 10. Sistema diédrico II. Superficies xeométricas, sección planas e desenrollos.

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Corpos geométricos en sistema diédrico: - Representación de poliedros regulares. Posicións singulares. - Determinación das súas seccións principais. - Representación de prismas e pirámides. Determinación de seccións planas e elaboración de desenvolvementos. Interseccións. - Representación de cilindros, conos e esferas. Seccións planas.	- Poliedros regulares. - Superficies geométricas. - Superficies geométricas apoiadas sobre planos diversos. - Seccións planas e desenvolvementos. - Análise da xeración de formas complexas. - Representación gráfica de formas complexas. - Análise de poliedros regulares. - Análise de superficies geométricas. - Representación de superficies geométricas apoiadas sobre planos diversos. - Obtención de seccións planas e desenvolvementos de formas geométricas. - Análise da superficie esférica e o seu desenvolvemento aproximado e	B2-2. Representar poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto de os planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeir magnitude e o desenvolvemento das superficies que os conforman

	aplicacións.	
--	--------------	--

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-2. Representar poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto de os planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude e desenvolvemento das superficies que os conforman.	B2-2.1. Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto de os planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas, determinando partes vistas e ocultas. Magnitude das aristas e caras que as conforman.	- Representa os poliedros regulares coaxuda das súas proxeccións diédricas.	CMCT AA CEC
	B2-2.2. Representa cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispoñer as súas proxeccións diédricas en posición favorable para resolver problemas de medida.	?-Representa superficies geométricas.	
	B2-2.3. Determina a sección plana de corpos e espazos tridimensionales formados por superficies poliédricas, cilíndricas, cónicas e/ou esféricas.	- Obtén seccións e desenvolvementos de superficies geométricas debuxando as súas proxeccións diédricas	
B2-2. Representar poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos mediante as súas proxeccións ortográficas, analizando as posicións singulares respecto de os planos de proxección, determinando as relacións métricas entre os seus elementos, as seccións planas principais e a verdadeira magnitude e desenvolvemento das superficies que os conforman.	B2-2.4. Acha a intersección entre liñas rectas e corpos geométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas ou a súa perspectiva, indicando o trazado auxiliar utilizado para a determinación dos puntos de entrada e saída.	- Representa corpos geométricos mediante a intersección recta?plano.	
	B2-2.5. Desenvolve superficies poliédricas, cilíndricas e cónicas, coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando xiros, abatimentos ou cambios de plano para obter a verdadeira.	- Desenvolve superficies poliédricas coa axuda das súas proxeccións diédricas, utilizando abatimentos para obter a verdadeira	

UNIDADE 11. Sistema axonométrico I. Representación tridimensional e operacións

OBXECTIVOS CURRICULARES

d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.

- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a linguacastelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Sistemas axonométricos ortogonales: - Posición do triedro fundamental. - Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema. - Determinación de coeficientes de redución. - Tipoloxía das axonometrías ortogonales. Vantaxes e inconvenientes. - Representación de figuras planas. - Representación simplificada da circunferencia. - Representación de corpos geométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións.	- Superficies geométricas en axonometría. - Seccións planas en axonometría. - Realización de operacións no sistema axonométrico para realizar representacións tridimensionais. - Recoñecemento do sistema axonométrico como método para o deseño e a representación técnica. - Obtención de superficies geométricas en axonometría de diferentes corpos geométricos. - Determinación de interseccións e seccións planas en axonometría. - Relación dos conceptos de tangencias, curvas cónicas, óvalos e proxección axonométrica.	B2-3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatimento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B2-3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatimento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais.	B2-3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de corrección.	- Comprende os fundamentos da axonometría.	CL CMCT AA CEC
	B2-3.2. Debuxa axonometrías de corpos e espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.	- Debuxa corpos e figuras geométricas aplicando o sistema axonométrico.	

	B2-3.3. Determina a sección plana de corpos e espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas caballeras.	- Determina a sección plana de corpos e espazos tridimensionais	
--	--	---	--

UNIDADE 12. Sistema axonométrico II. Deseño e xeración de obxectos. Métodos e normalización

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN - Sistemas axonométricos ortogonais: - Posición do triedro fundamental. - Relación entre o triángulo de trazas e os eixes do sistema. - Determinación de coeficientes de redución. - Tipoloxía das axonometrías ortogonais. Vantaxes e inconvenientes. - Representación de figuras planas. - Representación simplificada da circunferencia. - Representación de corpos geométricos e espazos arquitectónicos. Seccións planas. Interseccións.	- Métodos e procesos da representación. - A sección plana no deseño. - Normalización en proxeccións axonométricas. - Debuxos de conxunto, montaxe, despiece e despregados. - Identificación dos distintos métodos e procesos da representación. - Recoñecemento da disposición do sistema e dos obxectos e os seus distintos criterios. - Utilización dos métodos operativos na xeración do volume. - Análise da sección plana no deseño definindo o interior da figura mediante cortes, seccións e roturas. - Recoñecemento da normalización en proxeccións axonométricas. - Realización de acotacións en proxeccións isométrica e caballera. - Realización de debuxos de conxunto, montaxe, despiece e despregados.	B2-3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatimento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais

BLOQUE 2. SISTEMAS DE REPRESENTACIÓN

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
--------------------------------------	---------------------------	----------------------	--------------

B2-3. Debuxar axonometrías de poliedros regulares, pirámides, prismas, cilindros e conos, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios, utilizando a axuda do abatimento de figuras planas situadas nos planos coordenados, calculando os coeficientes de redución e determinando as seccións planas principais.	B2-3.1. Comprende os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro fundamental, determinando o triángulo de trazas e calculando os coeficientes de corrección.	- Recoñece os métodos e procesos da representación axonométrica e a normalización en proxeccións axonométricas.	CL CMCT AA CEC
	B2-3.2. Debuxa axonometrías de corpos e espazos definidos polas súas vistas principais, dispoñendo a súa posición en función da importancia relativa das caras que se desexen mostrar e/ou da conveniencia dos trazados necesarios.	- Debuxa conxuntos, debuxos de montaxe, despiece ou plegados.	
	B2-3.3. Determina a sección plana de corpos e espazos tridimensionais formados por superficies poliédricas, debuxando isometrías ou perspectivas caballerías.	- Recoñece a sección plana no deseño	

UNIDADE 13. O proxecto

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN GRÁFICA DE PROXECTOS - Elaboración de bocetos, esbozo e planos. - O proceso de deseño/fabricación: perspectiva histórica e situación actual. - O proxecto: tipos e elementos. - Planificación de proxectos. - Identificación das fases dun proxecto. Programación de tarefas. - Elaboración das primeiras ideas. - Debuxo de bocetos a man	- O proxecto. - Determinación do modelo de proxecto. - Resolución das cuestións preliminares e das distintas opcións. - Recopilación da documentación necesaria para o proxecto. - Realización do correspondente estudo geométrico do plegado. - Obtención dos primeiros prototipos. - Concreción dos detalles técnicos do conxunto.	B3-1. Elaborar bocetos, esbozo e planos necesarios para a definición dun proxecto no xelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade. B3-2. Presentar de forma individual e colectiva os bocetos, esbozos e planos necesarios para

<p>alzada e esquemas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboración de debuxos acoutados. - Elaboración de esbozo de pezas e conxuntos. - Tipos de planos. Planos de situación, de conxunto, de montaxe, de instalación, de detalle, de fabricación ou de construción. - Presentación de proxectos. - Elaboración da documentación gráfica dun proxecto gráfico, industrial ou arquitectónico sinxelo. 		<p>a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade</p>
--	--	--

BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN GRÁFICA DE PROXECTOS

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
<p>B3-1. Elaborar bocetos, esbozo e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade.</p>	<p>B3-1.1. Elabora e participa activamente en proxectos cooperativos de construción geométrica, aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do Debuxo técnico.</p>	<p>- Realiza un proxecto de deseño dun moble aplicando estratexias propias adecuadas á linguaxe do Debuxo Técnico.</p>	<p>CL CMCT AA</p>
	<p>B3-1.2. Identifica formas e medidas de obxectos industriais ou arquitectónicos, a partir dos planos técnicos que os definen.</p>	<p>- Analiza as formas do moble mediante o correspondente estudo geométrico.</p>	
	<p>B3-1.3. Debuxa bocetos a man alzada e esbozos acoutados para posibilitar a comunicación técnica con outras persoas.</p>	<p>- Debuxa os bocetos acoutados da estantería obxecto do proxecto para poder transmitir a información.</p>	
	<p>B3-1.4. Elabora esbozo de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, cortes e/ou seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bocetos a man alzada para a elaboración de debuxos acoutados e planos de montaxe, instalación, detalle ou fabricación, de acordo á normativa de aplicación.</p>	<p>- Elabora planos das distintas pezas que forman o proxecto desenvolvidos reflectindo a súa escala</p>	

<p>B3-2. Presentar de forma individual e colectiva os bocetos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade.</p>	<p>B3-2.4. Presenta os traballos de Debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de forma que estes sexan claros, limpos e respondan ao obxectivo para os que foron realizados.</p>	<p>- Presenta a documentación gráfica e escrita necesaria para a planificación, o desenvolvemento e a fabricación dunha estantería dun modo claro, limpo e ordenado.</p>	
--	--	--	--

UNIDADE 14. Ferramentas infográficas

OBXECTIVOS CURRICULARES

- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe, e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como escrita, a lingua castelá e, no seu caso, a lingua cooficial da súa Comunidade Autónoma.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e a comunicación.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- k) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.
- l) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

CONTIDOS		CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
CONTIDOS CURRICULARES DE ETAPA	CONTIDOS DA UNIDADE	
<p>BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN GRÁFICA DE PROXECTOS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posibilidades das Tecnoloxías da Información e a Comunicación aplicadas ao deseño, edición, arquivo e presentación de proxectos. - Debuxo vectorial 2D. Debuxo e edición de entidades. Creación de bloques. Visibilidade de capas. - Debuxo vectorial 3D. Inserción e edición de sólidos. Galerías e bibliotecas de modelos. Incorporación de texturas. - Selección do encadre, a iluminación e o punto de vista. 	<ul style="list-style-type: none"> - Introducción. - Orientarse nun programa 3D. - Creación de volumes por primitivas. - Materiais. - Iluminación. - Punto de vista. - Acabado da escena. - Obxectos 3D, bloques 2D, bibliotecas. - Capas. - Identificación das características dos programas informáticos de deseño 3D. - Manexo das funcións dos programas de debuxo 3D. - Creación de distintos volumes por primitivas. - Creación e edición de diversos materiais. - Introducción da iluminación. - Cambio dos puntos de vista e os acabados de obxectos e escenas. - Manexo de obxectos 3D, bloques 2D, bibliotecas e capas. 	<p>B3-2. Presentar de forma individual e colectiva os bocetos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sinxelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade</p>

BLOQUE 3. DOCUMENTACIÓN GRÁFICA DE PROXECTOS

CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	INDICADORES DE LOGRO	COMPETENCIAS
B3-2. Presentar de forma individual e colectiva os bocetos, esbozos e planos necesarios para a definición dun proxecto sin xelo relacionado co deseño industrial ou arquitectónico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a utilización de aplicacións informáticas, planificando de xeito conxunto o seu desenvolvemento, revisando o avance dos traballos e asumindo as tarefas encomendadas con responsabilidade.	B3-2.1. Comprende as posibilidades das aplicacións informáticas relacionadas co Debuxo técnico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a súa utilización.	- Recoñece a importancia e versatilidade das aplicacións informáticas relacionadas co Debuxo técnico, valorando a exactitude, rapidez e limpeza que proporciona a súa utilización.	CMCT CD AA SC IE CEC
	B3-2.2. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos coa axuda de programas de debuxo vectorial 2D, creando entidades, importando bloques de bibliotecas, editando obxectos e dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas pola súa utilidade.	- Representa obxectos importando bloques de bibliotecas editando obxectos dispoñendo a información relacionada en capas diferenciadas.	
	B3-2.3. Representa obxectos industriais ou arquitectónicos utilizando programas de creación de modelos en 3D, inserindo sólidos elementais, manipulándoos ata obter a forma buscada, importando modelos ou obxectos de galerías ou bibliotecas, incorporando texturas, seleccionando o encadre, a iluminación e o punto de vista idóneo ao propósito buscado.	- Representa obxectos utilizando programas de creación de modelos en 3D.	
	B3-2.4. Presenta os traballos de Debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de forma que estes sexan claros, limpos e respondan ao obxectivo para os que foron realizados.	- Presenta os traballos de utilizando recursos gráficos e informáticos.	

Todos os estándares terán a mesma valoración a efectos de cuantificar o rendemento do alumnado ao remate de cada avaliación

3. TEMPORALIZACIÓN/SECUENCIACIÓN

Repaso de la materia trabajada durante el confinamiento: Última semana de septiembre y 1ª y 2ª semana de octubre.

Sistema Diédrico I. Métodos. 3ª, 4ª y última semana de octubre.

Sistema Diédrico II. Superficies geométricas. Secciones planas y desarrollos. 1ª, 2ª y 3ª semana de noviembre.

Sistema Diédrico III. Poliedros. Secciones planas y desarrollos. Última semana de noviembre y 1ª y 2ª semana de diciembre.

Sistema Axonométrico I. Isométrico. Dimétrico. Trimétrico. 2ª y 3ª semana de enero.

Sistema Axonométrico II. Perspectiva Caballera. Perspectiva Militar. Última semana de enero y primera de febrero.

Sistema Axonométrico III. Representación de cuerpos. 2ª y 3ª semana de febrero (incluye las fiestas de Carnaval).

Normalización. Cortes y secciones. 4ª semana de febrero.

Proporcionalidad. 1ª semana de marzo

Transformaciones geométricas I. Equivalencias. 2ª semana de marzo.

Transformaciones geométricas II. Homología y Afinidad. 3ª semana de marzo.

Transformaciones geométricas III. Potencia e Inversión. Última semana de marzo y 1ª semana de abril.

Tangencias. Casos de Apolonio. 2ª y 3ª semana de abril.

Tangencias en las Curvas Cónicas. Última semana de abril y 1ª de mayo.

El proyecto. Herramientas infográficas. 2ª semana de mayo.

4. METODOLOGÍA

1. Executar debuxos técnicos empregando as distintas escalas normalizadas.
2. Resolver problemas xeométricos nos que se aprecie a aplicación dos conceptos de proxección e homografía das tanxencias.
3. Realiza-las láminas e proxectos solicitados cun acabado coidado e correctapresentación.
4. Aplica-lo sistema diédrico para a representación de formas poliédricas e determinar verdadeiras magnitudes a partir de desenvolvementos e seccións.
5. Plasmar gráficamenteunobxecto a partir das vistas ou da súa perspectiva.
6. Aplica-la normalización na representación de pezas sinxelas e de elementos industriais ou de construción.
7. Presenta-losproxectos e debuxos técnicos propostos utilizando as ferramentas gráficas aprendidas.
8. Aplica-las curvas cónicas á resolución de problemas técnicos nos que interveña a súa definición.
9. Aplicar o sistema de planos acotados para resolver intersecciónsou calcular un perfil topográfico a partir das curvas de nivel.

5. PROCEDIMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN E CALIFICACIÓN

Será un sistema de avaliación continua, que tome en consideración cada un dos traballos presentados ó longo das avaliacións.

O criterio xeral reside, máis que na propia calidade (estimable, por suposto) dos exercicios presentados, no esforzo e na actitudeamosada polo alumnado no proceso de aprendizaxe.

Manexarase, pois, un criterio flexible que teña en conta o punto de partida do alumnado, así como as súas aptitudes que a experiencia revela moi dispares. O alumnado que non acade o nivel mínimo esixido, deberá realizar exercicios paralelos de recuperación fora do horario lectivo, se ben coordinados nas horas de clase.

6.CRITERIOS DE CALIFICACIÓN PARA 2º DE BACHARELATO

Para o proceso de establecer a cualificación do alumnado, dentro do marco pedagóxico da avaliacióncontínua, o profesorado terá en conta o traballodesenvolvido de xeitocotián na aula e establecerá a realización de probas obxectivas de coñecemento que sempre se axustaráaos marcos das convocatorias ordinarias e extraordinarias nas datas establecidas pola Comisión de Coordinación Pedagóxica (CCP) e a dirección do centro.

Podemos diferenciar tres tipos de avaliación que conxuntamente darán como resultante un criterio valorativo globalizador.

1.- Avaliación inicial. Esta avaliación ten un carácter de diagnóstico. Permítenos coñecer a situación de partida do alumnado ócomezo do curso.

2.- Avaliación formativa. A avaliación formativa esixe a observación do proceso de aprendizaxe. Isto implica establecer rexistros que nos permitan detectar o momento no que se produce un atranco, a causa que o produce e os mecanismos correctores para superalo.

3.- Avaliaciónsumativa. Esta avaliación non se pronuncia unicamente verbo da aprendizaxe do alumnado, senón que se interpretará como un instrumento de control no proceso educativo e como fonte de información para o propio alumnado. Este seguimentotamén deberá proporcionar ó alumnado información verbo do seu proceso de aprendizaxe e permitirá a súa participación no mesmo a traveso de actividades de autoavaliación e coavaliación.

Obtención da nota da avaliación

Esta nota obterase da seguinte forma:

90% exames o probas

10% traballos o láminas entregadas en tempo e forma

No caso de no haber láminas de calificación nunhaavaliación, os exames o probas serán o 100% da nota.

No caso de haber máis de un examen o proba na mesma avaliación, estes farán media entre eles sempre e cando teñan unha puntuación igual ou superior a 3,5.

Para acadarunha nota de 5, a media realizada teñe que ser igual a 5.

O profesorado, en beneficio do alumnado poderá variar as porcentaxes correspondentes á proba de coñecemento e á entrega de láminas, sempre que se entreguen todas as láminas ben realizadas e se presenten en tempo e forma, seguindo as indicacións do profesorado.

O alumnado terá que traer o material en perfecto estado de uso todos os días, incluídos os apuntes de aula, para a realización das tarefas e traballos diarios.

Recuperación das avaliacións

Para a recuperación de cada unha das tres avaliacións, o alumnado deberá entregar ao profesor todos aqueles traballos ou láminas que servisen para calificar dita avaliación, na data posta polo profesor e nas condicións propostas para o traballo.

Así mesmo, o alumnado terá que facer un examen de recuperación de dita avaliación, aplicándose para a obtención da nota, os mesmos criterios que os fixados para a obtención da cualificación da avaliación.

Obtención da nota de xuño

Na nota final do curso contará a media dos resultados obtidos nas sucesivas avaliacións trimestrais. Para a obtención dunha media de 5 ou superior a 5, todas as avaliacións teñen que ter unha nota igual ou superior ao 5. Cuando a nota media superior a 5 remate en decimais iguais o inferiores a 50, el redondeo irá al número entero anterior. Cuando la nota media remate en decimais iguais o superiores a 51, el redondeo irá al número entero posterior

Probas extraordinarias

Unha proba obxectiva, con un número de preguntas entre cinco e dez con valoracións variables dependendo das competencias incluídas

O examen contará o 100% da nota.

Mínimos esixibles para a obtención dunha avaliación positiva

- Identificar a estrutura xeométrica de obxectos industriais ou arquitectónicos a partir da análise de plantas, alzados, perspectivas
- Comprender as características das transformacións homolóxicas identificando as súas invariantes geométricas, describindo as súas aplicacións
- Aplicar a homología e a afinidad á resolución de problemas geométricos sinxelos e á representación de formas planas
- Determinar lugares geométricos de aplicación aos problemas sinxelos de potencia ou inversión.
- Resolver problemas de tanxencias aplicando as propiedades dos eixes e centros radicais.

- Resolver problemas de pertenencia, intersección e tangencias entre liñas rectas e curvas cónicas.
- Comprender a orixe das curvas cónicas e as relacións métricas entre elementos.
- Comprender e aplicar os fundamentos ou principios xeométricos que condicionan o paralelismo e perpendicularidad entre rectas e planos no sistema diédrico.
- Representa o hexaedro ou cubo en calquera posición respecto de os planos coordenados, o resto dos poliedros regulares, prismas e pirámides en posicións favorables, coa axuda das súas proxeccións diédricas. Verdadeiras magnitudes.
- Representar cilindros e conos de revolución aplicando xiros ou cambios de plano para dispoñer as súas proxeccións diédricas en posición favorable
- Determinar a sección plana de corpos ou espazos tridimensionales e verdadeiras magnitudes.

Achar a intersección entre liñas rectas e corpos geométricos coa axuda das súas proxeccións diédricas

- Comprender os fundamentos da axonometría ortogonal, clasificando a súa tipoloxía en función da orientación do triedro
- Debuxar axonometrías de corpos ou espazos sinxelos definidos polas súas vistas principais
- Elaborar esbozo de conxuntos e/ou pezas industriais ou obxectos arquitectónicos, dispoñendo as vistas, cortes e/ou seccións necesarias, tomando medidas directamente da realidade ou de perspectivas a escala, elaborando bocetos a manalzada para a elaboración de debuxos acoutados
- Presentar os traballos de Debuxo técnico utilizando recursos gráficos e informáticos, de forma que estes sexan claros, limpos e respondan ao obxectivo para os que foron realizados.

(Nota: No caso de que nun exame deste departamento percibírase que algún alumno ou alumna teña a intención de copiar ou e está a facelo, por medio de calquera

procedemento, dito exame calificaríase con a nota cero (0)).

7. MATERIAIS CURRICULARES E RECURSOS DIDÁCTICOS

O Departamento de Debuxo acordou que para o presente curso non terá libro oficial de Debuxo Técnico, de modo que cada alumnado pode configurar persoalmente o seu propio material de estudo e traballo. Ademais, dado o carácter da materia, tamén será necesario dispoñer dun amplo abano de materiais complementarios para debuxo técnico como son láminas, compás, escuadra, cartabón, regla, calibre, plantillas de curvas e círculos, celo, etc. Na aula de debuxo dispomos de monitor de T.V., vídeo, DVD, proxector de diapositivas analóxico, proxector de transparencias, canón dixital e ordenador.

Actividades extraescolares e complementarias

Como posibles actividades extraescolares estarían a realización de visitas a algunha exposición artística que tivera lugar na cidade durante os meses do curso ou a visita comentada e guiada a algún museo e a algún dos edificios monumentais da cidade, seguida pola realización dunha práctica gráfica. Todas as devanditas actividades que non requiren unha planificación previa con datas moi concretas nin unha dotación económica ou infraestrutura, polo que se poden realizar no momento do curso que se considere máis oportuno. Asemade, o departamento queda aberto á realización doutro tipo de actividades que, con criterios de transversalidade, propoñan outros profesores ou departamentos do centro.

Acción para o plan de integración das TICs

As TICs teñen unha importancia cada vez máis grande no mundo en que vivimos, e o campo do ensino non pode ser alleo a isto. Esta importancia incrementase aínda máis, se cabe, cando falamos do campo da imaxe e da comunicación visual. Aspectos como o uso de internet e dos soportes e ferramentas dixitais non pode quedar fora do marco pedagóxico e curricular. O coñecemento e uso de programas informáticos como Auto Cad ou Fotoshop está cada día máis xeneralizado e é laboura dos docentes de debuxo conseguir que os estudantes coñezan e comecen a tomar contacto cos devanditos medios, sen esquecer que a aprendizaxe instrumental debe estar sempre supeditada a criterios pedagóxicos e a unha visión crítica e analítica das novas tecnoloxías.

Criterios de avaliación da propia programación

Como xa quedou dito, as principais eivas da presente programación didáctica poden estar na parte da temporización e da distribución de contidos, dado o axustado que resulta o tempo de horas lectivas. Na memoria que se realice a finais do mes de xuño han quedar recollidas as correspondentes incidencias ou reflexións que contribuirán a solventar posibles deficiencias.

PROGRAMA DE REFORZO E ATENCIÓN AO ALUMNADO CON MATERIAS NON SUPERADAS DE CURSOS ANTERIORES (MATERIAS PENDENTES)

Para a recuperación das materias pendentes entregarásese ao alumnado uns cadernos de traballo en dous bloques, o primeiro no mes de outubro e o segundo caderno a finais do mes de xaneiro.

O alumnado entregará os cadernos realizados ao profesor encargado para a súa corrección.

Os exames extraordinarios, convocados pola dirección do centro, estarán elaborados con exercicios de idéntica dificultad que os que conforman os cadernos.

Os cadernos de traballo, de ser posible, se colgarán en el Aula Virtual do centro, enviándose aos alumnos con as materias pendentes do departamento, unha notificación a través da Aula Virtual.

PROGRAMA DE REFORZO E ATENCIÓN

PRIMEIRO DE ESO:

O alumnado non terá clases de recuperación por falta de disponibilidad de horario polo profesorado do departamento. O profesor responsable de atender ao alumnado será a profesora Eloísa Miguez.

O alumnado achegará as láminas inexcusablemente nas seguintes datas:

- Para o primeiro cuatrimestre comunicará y hará público durante el mes de octubre
- Para o segundo cuatrimestre comunicará y hará público durante el mes de octubre

Actividades extraescolares para o curso 2021/2022

Dadas as actuais circunstancias no se ten considerado a participación en ningunha actividade extraescolar.

METODOLOGÍA EN CASO DE LA ENSEÑANZA NO PRESENCIAL

En la situación actual, podemos suponer varios escenarios que se pueden dar a lo largo del curso:

- Que la enseñanza se mantenga presencial
- Que se produzca un nuevo confinamiento
- Que se produzcan períodos no presenciales de algún grupo o la mayoría del alumnado del centro

En el primer caso desarrollaremos la programación como viene siendo habitual y está recogido en la propia Programación de Aula.

En el supuesto de un nuevo confinamiento, volveremos al envío del material docente a través del Aula Virtual, con la recepción del trabajo de los alumnos por el mismo canal.

Utilización de alguna aplicación para realizar reuniones virtuales con los alumnos para mantener un contacto que creo imprescindible y que puede evitar otros problemas, como la desaparición de los alumnos del contacto con los profesores y su trabajo regular.

Contacto posible con las familias (madres, padres o tutores legales) para una comunicación en el caso de los alumnos de menor edad y en el de aquellos, más mayores, que no se muestren activos en la percepción y entrega del trabajo.

Un último aspecto que me parece básico y no se desarrolló en el confinamiento del curso anterior, es el contacto regular con el conjunto de profesores de cada grupo, imprescindible para una coordinación del trabajo, un óptimo reparto de la carga del mismo sobre los alumnos y un conocimiento conjunto de la evolución y actitud frente a la situación de cada uno de ellos.

Con estos medios, actuaremos en cada unidad temática de la siguiente forma:

- Publicación en el Aula Virtual (AV) de los contenidos propios de la unidad en forma de apuntes elaborados por el profesor o de autoría ajena.
- Publicación en el AV de videos explicativos de los procesos de elaboración de la materia, imprescindibles en nuestra área.

- Boletines de ejercicios publicados por el mismo medio, con fecha de entrega a cumplir.
- Resolución de dudas al grupo de alumnos mediante las conexiones anteriormente citadas.

SEGUIMIENTO DE LOS ALUMNOS

- Boletines de ejercicios entregados en tiempo y forma.
- Control de asistencia a las reuniones virtuales.
- Registro y control de las comunicaciones con el profesor a través del correo electrónico o mensajería del AV.
- Realización de pruebas de evaluación. Ante este punto, hay que considerar la existencia de algún medio para ello que sea fiable y seguro en el desarrollo de la prueba.

INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN

- Ejercicios entregados
- Pruebas de evaluación en el supuesto referido anteriormente
- Registro de su presencia activa en reuniones virtuales de grupo

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

Los criterios de evaluación serán acordados en el supuesto de que se imponga un nuevo confinamiento, porque variarán según dos supuestos:

- La duración del posible confinamiento
- Las fechas del curso en las que se produzca. No es lo mismo que se lleve a cabo después de una evaluación a que nos confinen a mitad de ella o al final.

ALUMNADO CON MATERIAS PENDIENTES DEL DEPARTAMENTO

En caso de producirse la situación de confinamiento, y en el supuesto de que este se prolongue en el último trimestre del curso, sobre las fechas de las pruebas extraordinarias como ocurrió en el curso pasado, para superar la materia, deberían entregar perfectamente cubiertos, los boletines entregados al comienzo de cada trimestre, que además se les volverán a facilitar a través del Aula Virtual.

En el supuesto de que el confinamiento se produzca en la fecha en que está dispuesto uno de los dos exámenes parciales previstos, esta fecha se modificará, retrasándose a otra que convenga a los alumnos implicados y sin perjuicio de los mismos.

MODO DE PREVER EL DERECHO A LA EDUCACIÓN DEL ALUMNADO QUE NO PUEDE SEGUIR LA ENSEÑANZA TELEMÁTICA

El confinamiento del curso pasado nos mostró todas las dificultades y problemas que nos podemos encontrar en una nueva situación similar.

Lo que nos dejó más claro, es que la enseñanza presencial no puede ser sustituida por la enseñanza telemática, tanto académicamente como afectivamente en el desarrollo de los alumnos. El contar con medios

para el seguimiento de las materias no asegura que este se lleve a cabo. Muchos alumnos “desaparecieron” sin poder convencerles en lo necesario que era la continuidad en el trabajo escolar.

Otros muchos, como ya sabemos, carecían de los medios necesarios para una comunicación con los profesores y el seguimiento de las tareas.

Quiero destacar, que en la materia de Dibujo Técnico I y II, no sólo es necesario un ordenador o tableta que les permita visualizar el material enviado, sino que es imprescindible contar con una impresora para obtener en papel, sobre todo, los ejercicios que tienen que entregar (desde luego el uso de un teléfono para la recepción y visualización del material enviado por el profesor es del todo precario por su tamaño). Los datos enviados en ellos están **representados exactamente** para la obtención de un resultado concreto, por lo que no es posible que el alumno los copie porque variarían las posiciones relativas de los elementos llegando incluso a soluciones imposibles. Me consta que, en el confinamiento anterior, algún alumno/a tuvo que realizar esta tarea de copia a mano por carecer de los medios apropiados para su impresión.

En previsión de que se pueda producir un nuevo confinamiento, deberíamos comenzar a actuar en los siguientes aspectos:

- Identificación de aquellos alumnos que tengan carencias de este tipo mediante los medios habituales para ello: test, cuestionarios, etc.
- Localizar en el centro aquel material que pueda ser prestado para tal fin, teniéndolo operativo y dispuesto para su préstamo.
- Ir enseñando a los alumnos la utilización de este material y de los recursos a los que nos hemos estado refiriendo en todos los apartados.
- Preparación del profesorado en los distintos recursos telemáticos, y darle la información necesaria sobre la conveniencia de las distintas aplicaciones para cada una de las tareas y de las distintas materias.
- Recepción del material necesario por parte de la Consellería de Educación.

MECANISMOS PARA ASEGURAR EL SEGUIMIENTO CONTINUO DEL CURSO POR EL ALUMNADO EN EL CASO DE LA ENSEÑANZA NO PRESENCIAL

Comentamos en apartados anteriores las situaciones que pueden darse además de la presencialidad total durante el actual curso:

- Confinamientos parciales de grupos o de todo el centro, pero durante un periodo limitado
- Confinamiento total durante un periodo similar al del curso pasado

La metodología que se desarrollaría en estos dos supuestos ya está descrita en los apartados anteriores, así como los problemas de desconexión detectados en el confinamiento del curso anterior.

En el caso de producirse una situación de no presencialidad, los mecanismos que se utilizarán para el seguimiento de los alumnos buscando el mayor aprovechamiento de la enseñanza telemática serán los siguientes:

- Desde el comienzo del curso, comprobación de sus medios digitales.
- Verificación de las formas de contacto: AV, correo electrónico, etc.
- En el inicio del confinamiento un primer contacto con cada grupo a través de AV, con la petición de confirmación de la misma.
- Envío de las instrucciones de trabajo por el mismo canal.
- Determinar la fecha de conexión dentro del horario de clases de cada grupo.
- Indicaciones sobre la forma de evaluación, en el caso de que se prevea un confinamiento de larga duración.

Durante el periodo de trabajo telemático, los recursos que se pondrán en práctica son los siguientes:

- Registro de las entregas de trabajo por parte de los alumnos.

- Registro de las conexiones en el AV por parte de cada alumno
- Control de la asistencia de los alumnos a las reuniones telemáticas
- En caso de no cumplir alguno o todos los puntos anteriores, habrá una primera comunicación al alumno de esta falta.
- En el caso de no responder al comunicado anterior, habrá una comunicación a los padres o tutores legales del alumno, de este incumplimiento.
- Información inmediata al tutor de la situación descrita en los dos puntos anteriores.

Asdo.

Asdo.

Eloísa Míguez de León

IgnacioRuíz Moreno

ÍNDICE XERAL

Programación de EPVeA de 1º ESO -----	4
Programación de EPVeA de 3º ESO -----	26
Programación de EPVeA de 4º ESO -----	45
Programación de Debuxo Técnico I de 1º de Bacharelato -----	74
Programación de Debuxo Técnico II de 2º de Bacharelato -----	115
Anexo a la programación para el curso 2021-2022 debido a la situación sanitaria provocada por el Covid19.....	139